

EL BANC DELS ALIMENTS PREVEU ACONSEGUIR 1.400.000 QUILOS D'ALIMENTS EN EL GRAN RECAPTE D'ENGUANY

Gran recollida solidària d'aliments

Els dies 30 de novembre i 1 de desembre se celebra arreu de Catalunya una gran recollida d'aliments a favor de les persones i famílies més necessitades. És el Gran Recapte que organitzen els diversos Bancs dels Aliments de Catalunya. Una cita que ja s'ha convertit en una tradició però que enguany preveu batre tots els rècords: 10.000 voluntaris i 1.400.000 quilos d'aliments nutritius de llarga durada. El Gran Recapte està impulsat per la Fundació Banc dels Aliments i l'Obra Social "la Caixa". Els aliments es poden aportar presencialment en els més de 800 punts de recollida o també de forma *on-line* a través de la web www.bancdelsaliments.org i www.lacaixa.es.
P 24

«Un gran repte per a Catalunya»

Article de JORDI PUJOL coincidint amb el 25 N P 10

Xavier Salinas, nou bisbe de Mallorca

L'actual bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas, acaba de ser nomenat pel papa Benet XVI nou bisbe de Mallorca. Succeeix al capdavant de la diòcesi illenca Mons. Jesús Murgui, que va ser nomenat recentment bisbe d'Oriola-Alacant. Després de quinze anys com a bisbe de Tortosa, en els quals ha pogut exercir un ministeri episcopal de proximitat, el bisbe Salinas emprèn ara un nou repte pastoral. «El Senyor m'obre un nou camí —ha afirmat en els micròfons de Ràdio Estel—, m'ofereix una nova possibilitat, en una diòcesi tan rica en tradició de fe i en experiències, i també en nous desafiaments, com és Mallorca.» P 20

Balanç econòmic amb motiu de Germanor

La jornada de Germanor va tenir lloc el diumenge 18 de novembre amb una col·lecta especial a favor de l'Església diocesana. La jornada és també una ocasió per sensibilitzar els cristians perquè col·laborin econòmicament en el manteniment de l'Església i per posar damunt la taula el balanç econòmic de l'exercici anterior. Creixen les necessitats però els ingressos no creixen al mateix ritme, i per això cal la generositat de tots els fidels.
P 3-5

Sumari

- P 8 Emergència humanitària i política a Síria
- P 16 Art sacre de l'escultor Santiago Osácar
- P 25 Montserrat acull la mostra «Lamentacions»
- P 26 Nova edició de «Barcelona pam a pam»
- P 27 Estrena del film «El Rocío es compartir»

Editorial

Observatori Europeu de Televisió Infantil

Cada vegada més els infants passen més hores davant de la pantalla. Des d'edats molt primerenques aprenen a ser usuaris habituals i destres de les noves tecnologies. I de la mateixa manera que els pares haurien d'estar molt atents als aliments que ingereixen els seus fills —i de fet solen estar-ho— també ho haurien d'estar als productes audiovisuals que consumeixen. Enguany l'OETI (Observatori Europeu de la Televisió Infantil) compleix 16 anys. Com afirma la seva directora Cristina Tresserres, el seu objectiu és aconseguir una infància amb criteri audiovisual, per això centren la seva tasca en «l'alfabetització audiovisual, tot educant en les pantalles els futurs ciutadans del demà». Les pantalles poden ser una eina molt important de transmissió de coneixements i de valors, poden entretenir, formar... i també alienar i deformar. Tresserres ha alertat que els infants són el sector «més desprotegit davant de les pantalles» per la qual cosa ha destacat la importància de revisar els continguts. En el decurs de la inauguració de la XVI Setmana de les Pantalles Sanes, celebrada a Barcelona, s'ha insistit en la necessitat que els nens interpretin el llenguatge audiovisual, discernixin la realitat de la ficció i fins i tot es converteixin en productors. L'OETI va ser fundada pel poeta i escriptor Valentí Gómez, el qual ha recordat que els actors d'aquest Observatori «no sols han estat estudiosos del món de la comunicació del major nivell científic, sinó que s'ha intentat que la participació

sigui multidisciplinària». L'OETI parteix de la necessitat d'uns continguts ètics en les noves pantalles especialment per als nens i nenes i els més joves. Valentí Gómez sosté la necessitat que «tota la societat compregui la necessitat de llegir les imatges, a conèixer des de dins —de manera crítica, científica i creativa— els mecanismes que condicionen el món audiovisual. Segons Gómez, l'OETI propugna una Dieta Audiovisual Equilibrada «que ha de prevenir, orientar i estimular el fet que els més joves no sofreixin la típica addicció a la pantalla, com a consumidors acrítics, fàcilment manipulables (...). L'esmentada dieta només la podran gaudir els nens, els joves i en general tota la societat, si s'ha pres prèviament consciència de la gravetat del problema». Del 12 al 20 de novembre OETI —que presideix Francesc Llobet— ha organitzat el XVI Festival Internacional de l'Audiovisual de Barcelona, el XVI Fòrum Mundial de la TV Infantil i les XII Jornades de l'Observatori.

Una iniciativa eclesial interessant en aquesta mateixa línia audiovisual és la que proposen Gemma Bas i Vicenç Vila promotors de www.global3dsolutions.com, una empresa amb seu a Barcelona especialitzada en la venda de productes i serveis en 3D estereoscòpic i que ja ha emprès algunes iniciatives de presentar en tres dimensions testimonis cristians i obres d'art sacre que reforcin els continguts de l'Any de la Fe.

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Victor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Javier Molina, EGIPTA

Col·laboradors d'aquesta setmana: Miquel Bada, Esther Bandés, Pilarín Bayés, Ferran Blasi, Lucía Caram, Agustí Codinach, Federico Diego Espuny, Núria Gispert, Joan Guiteras, Elisabet Juanola, Dani Majà, Joan A. Mateo, Vicenç Mira, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Joan Piñol, Quique, Josep Rius-Camps, Peio Sánchez, Lluís Serra, Sebastià Taltavull, Pere Tena, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 124,80 €

Gibraltar i Portugal: 124,80 €

Resta d'Europa: 199,85 €

Amèrica i Àfrica: 237,86 €

Àsia i Oceania: 315,81 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Un nou llindar

La necessària cobertura

Acostumats a la fàcil comunicació mediàtica, ens sentim contrariats quan no hi ha connexió d'internet o el mòbil no compta amb prou cobertura. De nou la soledat ens envaeix i sembla com si fos impossible la relació humana. Som autèntics radars que necessitem rebre constants missatges i acumular més i més informació, encara que es corri sovint el risc de no poder digerir-ho tot ni assimilar-ho.

Quan la mirada es dirigeix només a l'exterior i no es busquen oportunitats de fixar-nos en l'orientació que marca la brúixola que portem a dintre, fàcilment ens decepcionem i la nostra vida perd el rumb. Això és encara més greu quan la situació de deriva es fa extensiva a l'ambient social, també prou vegades buit de valors directius i totalment sense cobertura, aquell

clima favorable que ajuda a entendre, a dialogar, a respondre amb humanitat.

No fa massa, havent reflexionat sobre el compromís social dels cristians, uns joves em deien que s'havien alegrat molt d'haver sentit parlar de Jesús amb claredat i de l'Evangeli com a nou horitzó que dona una dimensió decisiva a la vida. La seva reacció em parlava d'una set de sentit, d'una necessitat de sentir-se orientat i acompanyat per Algú que doni confiança i vagi obrint camins per aconseguir-la i contagiar-la.

Tanmateix, sempre hi ha qui ens demana com és que abans això de ser cristià era més fàcil. Pot ser un ambient més impregnat de religiositat podia semblar que donava més cobertura, però no sempre tampoc

l'assegurava. Avui s'ha de ser més valent, més coherent, més donat a la fidelitat de compromisos de per vida i deixar-se guiar.

Per això, comptar amb Jesús, la connexió és segura perquè amb Ell arribem a Déu, a qui anomena el seu Pare i el nostre Pare, per fer-nos veure el valor infinit de la fe. Quan no falla donant-nos el seu Esperit, que estarà sempre amb i en nosaltres, ens regala una cobertura que assegura una relació interpersonal amb Ell i entre nosaltres que mai no hauríem pogut imaginar. La Paraula, la pregària, els sagraments, l'exercici de la caritat i la solidaritat són el mitjà a través del qual ho verifiquem. Es tracta d'estar-hi oberts i atents.

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Barcelona: setè any consecutiu de superàvit

L'arquebisbat impulsa un projecte per cobrar entrades en temples històrics

Carme Munté
 Barcelona

Per setè any consecutiu l'arquebisbat de Barcelona ha tancat un nou exercici amb números verds. En la roda de premsa amb motiu de la jornada de Germanor, els responsables d'economia del bisbat van informar que l'any 2011 s'havia tancat amb un reduït superàvit de 15.243 euros. L'explicació no ve donada tant pels ingressos com per la contenció en la despesa. Fa dos anys que el sou dels preveres està congelat en els 923 euros i que no es poden construir noves esglésies per manca de diners.

Per fer front a despeses extraordinàries calen ingressos extraordinaris. Així com les esglésies de nova planta com la del Carme de Sant Boi de Llobregat encara poden d'esperar, no passa el mateix amb les reformes que cal dur a terme en temples històrics com Sant Just i Pastor, Santa Maria del Mar, Sant Pere de les Puel·les, Mare de Déu de la Mercè, Santa Maria de Mataró o Sant Pau del Camp.

«Tenim molts temples romànics i gòtics que estan deteriorats i amb els quals estem obligats a gastar-nos diners. Comptem amb el suport de les administracions públiques, però també nosaltres hi hem de col·laborar», va explicar el delegat d'Economia de l'arquebisbat de Barcelona, Antoni Matabosch, en la roda de premsa celebrada el dijous 15 de novembre.

Per això, des de l'arquebisbat de Barcelona s'impulsa un programa per tal que els temples històrics puguin cobrar entrada a les visites durant unes hores al dia. De fet, és una experiència que ja es du a terme a la catedral, a Santa Maria del Pi o a Santa Anna i que, precisament perquè ha estat molt reeixida, es vol fer extrapolable a altres temples; sempre, però, que es compti amb el suport del rector i del consell de pastoral. Durant la roda de premsa es va fer un altre matís. Més que parlar d'entrada, s'hauria de parlar de «contribució en el manteniment d'aquests temples històrics».

Les necessitats econòmiques de l'Església no són únicament per a la conservació i construcció de temples, sinó que es destinen a totes les activitats que formen part de la tasca pastoral, evangelitzadora i caritativa de l'Església diocesana. Una gran tasca, a més, que seria del tot inviable si no comptés amb el suport de molts voluntaris i voluntàries.

D'ençà que va esclatar la greu crisi econòmica que les parròquies treballen de valent per mirar de pal·liar-ne les conseqüències amb tota mena d'iniciatives. Es posen en marxa menjadors socials, es fa recollida d'aliments de primera necessitat, s'organitzen robbers... una gran tasca que no deixa d'augmentar a causa de la gran demanda però que és molt difícil de quantificar.

«La tasca solidària de les parròquies creix molt a causa de la crisi econòmica», va dir Mn. Matabosch, i certament que «contribueix a crear una societat

millor», tal com deia el lema de la jornada de Germanor d'enguany. «Un dels mitjans de presència i d'acció de l'Església són les parròquies», afirmava en aquest sentit Mn. Antoni Matabosch, «se n'han creat a cada poble, a cada barri. Des de la base de la societat, coneixen el que passa, les alegries i les angoixes, i són capaces d'aportar allò que la gent necessita».

En aquest sentit, en la seva glossa setmanal el cardenal Lluís Martínez Sistach destacava «el Fons Comú Diocesà, que és un fons al servei de la comunicació de recursos entre totes les parròquies, amb una clara finalitat: que aquelles que disposin de més recursos ajudin solidàriament les que en tenen menys o passen

«No volem tenir dèficit perquè, si no, hauríem de vendre patrimoni. I com tots sabem, vendre per viure no funciona»

per moments d'especial necessitat».

En l'exercici 2011, l'arquebisbat de Barcelona va ingressar un total de 15.639.892 euros. Cal destacar una aportació extraordinària de més de 300.000 euros provinents de la Conferència Episcopal Espanyola per a obres de rehabilitació. En l'apartat de despeses, que va pujar fins a 15.624.649 euros, destaquen els prop d'11 milions d'euros en despeses de funcionament.

Els equilibris pressupostaris no són fàcils, i normalment cal recórrer a ajudes puntuals perquè estànqui l'exercici sense dèficit. «No volem tenir dèficit perquè, si no, hauríem de vendre patrimoni. I com tots sabem, vendre per viure no funciona», va dir Mn. Matabosch.

Millora del dèficit al bisbat de Vic

Els comptes del bisbat de Vic corresponents a l'any 2011 suposen un moviment econòmic global d'uns 11,699 milions d'euros d'ingressos i 11,834 milions de despeses. Hi ha hagut un resultat negatiu de 134.322 euros. Per tant, podem parlar d'un any d'una important reducció del dèficit respecte l'any anterior (més de 5 punts).

El capítol d'ingressos ha representat un total d'11.699.960 euros que, respecte la xifra de l'any 2010, suposa un increment del 9,5%. Gràcies a aquests ingressos s'ha pogut fer front a les assignacions que reben els 147 sacerdots i diaques, així com als salaris del personal seglar col·laborador, tots al servei de parròquies, moviments i serveis diocesans, i que representen el 24% de les despeses. També s'ha pogut fer

front al funcionament de més de 30 entitats diocesanes que desenvolupen les seves activitats en diferents àmbits: d'ajuda als més desvalguts; de formació de joves i seminaristes; de conservació i difusió del patrimoni cultural, i que representen més d'un 12% de les despeses. S'han pogut dur a terme les obres de rehabilitació i conservació de temples i equipaments parroquials, que suposen un 19% de totes les despeses. Finalment, s'ha pogut intervenir en els convenis per a la restauració de grans esglésies, com la Seu de Manresa i el monestir de Santa Maria de Ripoll, la catedral i les esglésies del Conveni del Romànic Obert de La Caixa. La resta de despeses de funcionament representen el 34% del total. El total de despeses s'ha incrementat un 4%

respecte l'any anterior.

Cal fer esment a les importants quantitats destinades a necessitats específiques (col·lectes que es fan a les parròquies i que es destinen a entitats d'església), com Càritas amb 1,4 milions d'euros, Mans Unides 181 mil euros i Missions 133 mil euros.

Per a l'exercici 2012, la previsió no és bona. En la situació de crisi es fa difícil mantenir el nivell de les col·lectes i també es pateix l'endarreriment en els pagaments del compromisos de subvencions de les Administracions Públiques, fet que està provocant unes importants dificultats de tresoreria. Per tant, en l'àmbit diocesà, caldrà continuar aplicant criteris d'austeritat en les despeses per tal d'intentar equilibrar el pressupost i no caure en l'endeutament i cobrir així els dèficits diocesans.

L'exercici econòmic del 2011 presenta a Girona un dèficit de 17.700 euros

Quasi el 60% del ingressos procedeixen de les aportacions voluntàries dels fidels

Víctor Gay

La responsabilitat dels diocesans de Girona, respecte del manteniment de la seva Església es manifesta amb les aportacions voluntàries (col·lectes, subscripcions i l'assignació tributària en la Declaració de la Renda), que supera el 59% dels 11,6 milions del pressupost de la diòcesi, sempre amb dades de l'exercici 2011 i que ha fet públiques l'ecònom diocesà, Robert Xifre, en la perspectiva de la Jornada de Germanor. Aquests comptes del darrer any presenten un petit dèficit de 17.700 euros.

En aquests pressupostos no s'inclouen ni els de Càritas diocesana ni els de Mans Unides, que tenen gestió pròpia.

Generositat en temps de crisi

L'ecònom destaca com ha crescut el nombre de persones que inclouen l'assignació voluntària a l'Església catòlica en la corresponent declaració de la renda. Malgrat això els recursos que representen no han crescut, senzillament pel fet que els imports a pagar globalment també han baixat.

El segon capítol d'ingressos procedeix de la prestació de serveis, un 15%, correspon als santuaris, moviments, cases de colònies, llibreria diocesana etc. Segueixen dos capítols amb un 10% cadascun: els procedents d'arrendament del patrimoni (immobles, rectories i altres) i la mateixa proporció per vendes de patrimoni. Resten un 6% d'altres ingressos menors.

Despeses, en primer lloc les activitats pastorals

En l'informe que s'ha presentat als fidels i als mitjans de comunicació, s'assenyala que les activitats pastorals s'emporten un 37%. Inclou un seguit d'aspectes de la pastoral: des de les que corresponen a les parròquies, santuaris, cases de colònies i atendre els serveis derivats: aigua, gas, electricitat, assegurances, lloguers, serveis professionals...

A diferència de moltes altres «empreses», el capítol de despeses de per-

El centre Joan Sunyer, promogut pel bisbat de Girona, ofereix un centenar llarg d'habitatges socials.

sonal és limitat, un 21% exactament (el 15% despeses del personal preveres i un 6% del personal seglar).

Seguirien les compres per al culte, que van ser el 7% del total de la despesa, i després l'ajuda a l'Església universal, és a dir, aquelles col·lectes que fetes a la diòcesi el seu import no resta aquí, com ara Domund, Càritas i el Seminari (s'entén l'interdiocesà). Un altre 9% és de despeses diverses.

La costosa conservació d'edificis

L'ecònom diocesà no s'està de dedicar especial atenció al 21% de la despesa. Correspon a la conservació i reparació d'edificis, «aquí podríem destinar un dos-cents per cent més i sabríem com fer-ho», reconeix. Amb les seves 383 parròquies, dotze annexos i dotzenes i dotzenes d'ermites i

«L'ecònom destaca com ha crescut el nombre de persones que inclouen l'assignació voluntària a l'Església catòlica en la corresponent declaració de la renda»

d'aquests edificis tenen consideracions monumentals i estan degudament catalogats, formen part del patrimoni del país i s'integren en la seva història. Malgrat que és molt apreciable la participació en el finançament d'aquestes actuacions per part de les administracions i institucions, és evident que es podria, i fins i tot seria desitjable, fer més. En tot cas queda plantejada aquesta realitat. En temps de retallades, la situació del manteniment d'aquests edificis esdevé inquietant.

En el seu missatge en relació amb la Diada de Germanor, el bisbe Francesc recorda que, més enllà d'aquestes actuacions respecte del patrimoni que l'Església ha rebut com a llegat dels fidels en el decurs dels segles, «la missió principal de l'Església i de les parròquies és oferir Jesucrist, el Senyor, que avui continua fent-se present en la vida de les persones».

santuaris, només per mantenir aquest patrimoni immoble en un estat apte pel culte demana unes inversions que condicionen moltes altres accions i serveis. No es pot oblidar que una bona part

«La diferència entre el que rep i el que dona l'Església diocesana és molt gran»

Carles Baches, ecònom de l'arquebisbat de Tarragona

C. M.

En un temps en què totes les famílies s'han d'estrènyer el cinturó i l'administració practica la contenció de despesa pública, l'Església també fa ajustos?

El sosteniment de l'Església depèn de les aportacions dels catòlics i de totes aquelles persones de bona voluntat que reconeixen tot el ventall d'activitats que porta a terme. L'Església ja no rep gairebé ajut estatal i cal cercar els recursos necessaris per arribar a tantes necessitats que el món té en l'actualitat. És un fet constatat que l'Església necessita cada vegada més mitjans. Els ajustos que es poden fer són pocs i difícils en proporció de les necessitats que van incrementat-se.

Per tenir una economia solvent, quins són els criteris que ha de seguir la Delegació d'Economia?

És molt complicat donar uns criteris fixes ja que depèn de l'estructura de cada diòcesi. Però en general penso que cal una visió oberta, moderna, professional i eficient per gestionar amb el millor criteri els recursos econòmics i patrimonials. Això ens permetrà en cada cas poder desenvolupar les activitats diocesanes seguint un criteri el més just possible per atendre les diferents parròquies, delegacions i secretariats.

Caldria una major aportació dels fidels per tal de mantenir l'Església? Hi ha prou consciència en aquest sentit?

És evident. L'Església diocesana ha de tenir sempre viva una estructura per poder atendre tothom. En primer lloc la celebració del culte i dels sacraments en parròquies i temples. Després la retribució del clergat, el

«No hi ha cap organització ni pública ni privada que pugui oferir el que fa l'Església en el camp social»

«L'Església ja no rep gairebé ajut estatal i cal cercar els recursos necessaris per arribar a tantes necessitats que el món té en l'actualitat»

sosteniment del patrimoni i de totes les persones que estan directament al servei de l'acció pastoral.

I després al llarg de l'any són moltes les activitats socials que realitza l'Església diocesana, i cal per això una autèntica Germanor, tant entre les persones, preveres o laics, com també en l'aspecte del finançament propi de totes aquestes activitats. Aquest és el sentit de la diada de Germanor que cada vegada s'hauria de notar més.

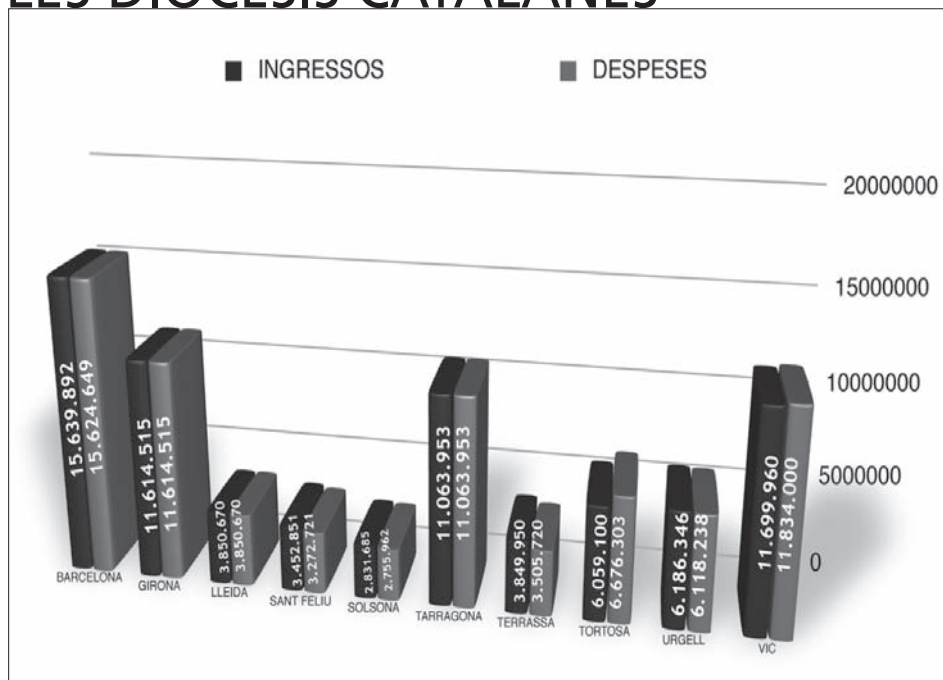
Com quantificar la gran aportació que fa l'Església en el camp social?

L'acció social i assistencial de l'Església de fet és poc coneguda, tot i els esforços per donar-la a conèixer, però no per això deixa de ser important, sobretot en la societat actual. Penso, però, que cada vegada es coneix més aquest aspecte. No hi ha cap organització ni pública ni privada que pugui oferir el que fa l'Església en el camp social. Milions de persones són ateses per organitzacions dependents de l'Església catòlica ja que aquesta no es limita a les celebracions privades sinó que una part molt important, quasi sempre la que més pesa en els pressupostos, és atendre activitats socials, culturals, educatives i assistencials. La diferència entre el que rep i el que dona l'Església diocesana és molt gran.

L'Església, però, també fa una gran aportació en valors...

Les parròquies i els diferents moviments diocesans aporten molt a la comunitat, necessitada d'autèntics valors en fe, pastoral juvenil, formació, acollida..., especialment significatius en aquest Any de la Fe, proclamat pel Sant Pare Benet XVI precisament per reflexionar i pregar per tots aquests aspectes i pensar en tot el que fem pels altres, el proïsme, els nostres germans. «Tot el que feu als meus germans és com si m'ho féssiu a mi», ens va dir Crist.

BALANÇ ECONÒMIC DEL 2011 DE LES DIÒCESIS CATALANES

入直若屈大巧
若拙大辯若訥
躁勝寒靜勝熱

La rectitud més gran sembla torta.
El que és més hàbil sembla barroer.
Les grans paraules semblen un quequeig.

L'acció constant venç el fred.
La immobilitat venç la calor.

**MOVIMENT I TERTÚLIA
AMB PETER YANG**

Dissabte 15 de desembre,
a les 18.30, tertúlia.
Diumenge 16,
a les 12 h, missa.

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ
«Rincón del Silencio»
c/ Floridablanca, 133, baixos - 08011 Barcelona
Informació, Tel. 934 242 787

太

極

Pelegrinatges

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Terra Santa

✓ Del 29 de novembre al 6 de desembre 2012

✓ Del 20 al 27 de maig

✓ Del 14 al 21 d'agost

- Seguirem les petjades i els viatges de JESÚS; contemplarem el llac de Tiberíades, la terra i els paisatges de la Galilea on ell va viure la Jerusalem de la Passió i molt més.
- Escoltarem les seves paraules en la realitat geogràfica i en el context humà on van ser dites.
- En el nostre interior, podrem captar el ressò de la seva veu... Sentir el que va dir i com ho va dir.

AMB EL SUPORT DEL PREVERE QUE ENS ACOMPANYARÀ DES DE BARCELONA HO ACTUALITZAREM, ENS HI IMPLICAREM, HO CELEBRAREM

Del 28 de febrer al 7 de març

JORDÀNIA

Romiatge del Club+amics a Montserrat

1 de desembre de 2012

08.30h Sortida en autocar de la Plaça de Catalunya (davant del Hard Rock Cafè)

09.30h Arribada i acollida a la Plaça de Santa Maria (tocant al claustre gòtic)

09.45h Inici de l'acte a càrrec de Mn. Jaume Aymar, director de l'entitat
Salutació del Pare Abat, Josep M. Soler

11.00h Missa Conventual

12.00h Visita comentada a l'espai audiovisual

L'exposició "Montserrat, portes endins" ens permet passejar de manera virtual per l'interior del monestir de Montserrat i apropar-nos a les pautes que regulen la vida de la comunitat benedictina. Totalment renovat el 2012, ofereix una experiència sensorial i plena d'emocions.

14.00h Dinar de Germanor

16.00h Comiat i tornada

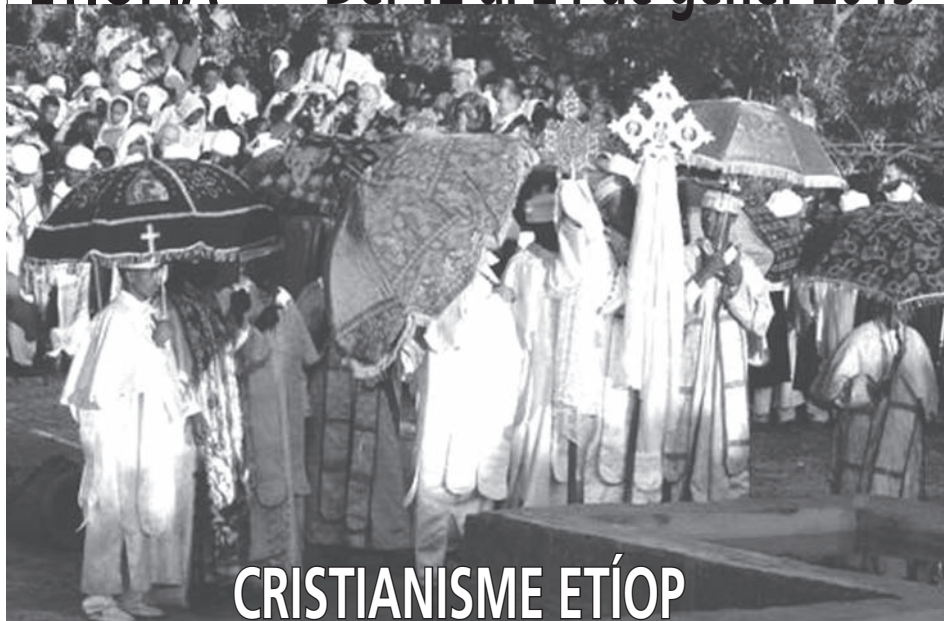
Preu: 27€ per persona (dinar+museu) o bé 37€ per persona (autocar+dinar+museu)

Per a més informació truqueu al 934092770

Expedicions culturals

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

ETIÒPIA Del 12 al 24 de gener 2013

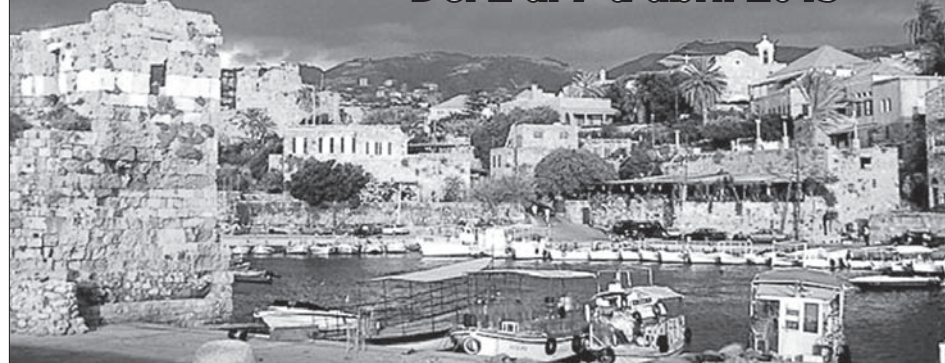

CRISTIANISME ETÍOP

Celebració de l'Epifania-TIMKAT- a la Jerusalem africana-LALIBELA

LÍBAN / La vall cristiana d'orient

Del 2 al 7 d'abril 2013

EL LÍBAN, part de Terra Santa, és un dels llocs que el Sant Pare Benet XVI ha visitat fa poc transmetent amb la seva visita un missatge de pau i de reconciliació al Pròxim Orient. Nosaltres proposem aquest viatge fent difusió del mateix missatge per descobrir i aprofundir en les comunitats cristianes del Líban, els santuaris de devoció com els que hi ha a Harissa, Zahle, recórrer la història i l'arqueologia mil·lenària del territori visitant llocs com Baalbek i Sidon, així com disfrutar de les tradicions actuals en el cosmopolita Beirut i gaudint dels paisatges naturals en els mítics cedres del Líban a Baroukh o a les grutes de Jeitah.

Benet XVI proposa als joves ser «missatgers a internet»

El Papa presenta el missatge de la propera JMJ de Rio de Janeiro: «Aneu a tots els pobles i feu-los deixebles meus»

Mercedes De La Torre
Ciutat del Vaticà

El papa Benet XVI ha enviat el missatge als joves per preparar-se per a la propera Jornada Mundial de la Joventut (JMJ), que tindrà lloc a Rio de Janeiro, Brasil, del 23 al 28 de juliol del 2013, el lema de la qual serà la frase de l'evangeli de sant Mateu: «Aneu a tots els pobles i feu-los deixebles meus.»

A l'inici del missatge de la propera JMJ, el Papa ha recordat el lema de la JMJ a Madrid, «Arrelats i edificats en Crist, fermes en la fe», i ha renovat la seva «invitació» per participar properament en «aquesta important cita», que es durà a terme a Sud-amèrica.

Sobre això, el Pontífex ha destacat que «la cèlebre estàtua del Crist Redemptor, també conegut com a Crist de Corcovado, que domina la bella ciutat brasilera, en serà el símbol eloqüent», així com també ha ressaltat que «els seus braços oberts són el signe de l'acollida que el Senyor regala als qui acudeixen a ell, i el seu cor representa l'amor immens que té per a cadascú».

En aquesta línia, el Sant Pare ha convidat la joventut a deixar-se «atreure per Ell» i a viure «aquesta experiència de la trobada amb Crist, juntament amb tants altres joves que s'aplegaran a Rio per a la propera trobada mundial».

D'altra banda, el Papa ha subratllat que durant la història es palpa «quants joves, a través del generós do d'ells mateixos i anunciant l'Evangeli, han contribuït enormement al Regne de Déu i al desenvolupament d'aquest món». Això no obstant, també ha assenyalat que a causa de les «dificultats del món contemporani» és freqüent veure «molts joves que dubten profundament que la vida sigui un do i no veuen amb claredat el seu camí».

El Papa ha ressaltat en el seu missatge que l'Església compta amb la joventut «en la seva missió d'evangelització» perquè són «els primers missioners entre els joves», a més ha evocat el final del Concili Vaticà II, el 50è aniversari del qual se celebra enguany quan el papa Pau VI va lliurar als joves del món un missatge que conclouia amb la crida: «Construiu amb entusiasme un món millor que el dels vostres pares.» Aquesta invitació, ha assenyalat, és de «gran actualitat».

El Pontífex ha aconsellat els joves a «fer memòria dels dons rebuts de Déu per transmetre'ls» i ha subratllat «la importància d'aprendre a llegir la història personal» per prendre «també consciència de la meravellosa herència de les generacions» precedents en què una «enorme cadena d'homes i dones han transmès la veritat de la fe».

«Construiu amb entusiasme un món millor que el dels vostres pares»

Així mateix, Benet XVI ha reiterat que «ser missioners pressuposa el coneixement d'aquest patrimoni rebut, que és la fe de l'Església», per la qual cosa «cal conèixer allò en què es creu, per poder-ho anunciar».

Missatgers a internet

El Papa ha exhortat particularment els joves a viure aquest compromís missioner, en primer lloc, en l'àmbit de les comunicacions socials, en particular el món d'internet per «evangelitzar aquest continent digital». Així, el Sant Pare els ha convidat amb aquestes paraules: «Benvolguts joves, com ja us vaig dir en una altra ocasió, sentiu-vos compromesos a sembrar en la cultura d'aquest nou ambient comunicatiu i informatiu els valors sobre els quals recolza la vostra vida» i ha aconsellat «fer servir amb saviesa aquest mitjà, considerant també les insidies que conté, en particular el risc de la dependència, de confondre el món real amb el virtual, de substituir la trobada i el diàleg directe amb les persones amb els contactes a la xarxa».

D'altra banda, Benet XVI ha subratllat la importància d'evangelitzar en l'àmbit de «la mobilitat», ja que actualment hi ha molts joves que viatgen, tant per motius d'estudi, feina o diversió, així com també pels moviments migratoris que «sovint joves es traslladen i canvien de regió o país per

motius econòmics o socials». En aquest sentit, el Papa ha destacat que «també aquests fenòmens poden convertir-se en ocasions providencials per a la difusió de l'Evangeli». Per això els ha llençat la crida a no tenir por de «testimoniar la seva fe també en aquests contextos» i ha afegit que «comunicar l'alegria de la trobada amb Crist és un do preciós per a aquells amb què es troben».

A més a més, el Pontífex ha apuntat algunes de les dificultats dels joves per aconseguir que altres «coetanis participin en l'experiència de la fe» i ha destacat que sovint es constata «com en molts joves, especialment en certes fases del camí de la vida, hi ha el desig de conèixer Crist i viure els valors de l'Evangeli, però no se senten idonis i capaços». En aquest cas, el Papa ha aconsellat sobretot la «proximitat i testimoni senzill» per obrir una «bretxa a través de la qual Déu pot tocar els cors».

El Sant Pare ha ressaltat també que «l'anunci de Crist no consisteix només en paraules, sinó que ha d'implicar tota la vida i traduir-se en gestos d'amor». «És l'amor que Crist ha infós en nosaltres —ha afegit— el que ens fa evangelitzadors; el nostre amor s'ha de conformar cada vegada més amb el seu.» I evocant el bon samarità de l'Evangeli ha convidat a «tractar amb cura els que trobem», així com també «saber escoltar, comprendre i ajudar, per poder guiar el qui cerca la veritat i el sentit de la vida cap a la casa de Déu, que és l'Església, on es troba l'esperança i la salvació». En aquesta línia, el Papa ha assenyalat que els mitjans a disposició per ser «deixebles» són principalment el baptisme i la catequesi i ha explicat que «això vol dir que hem de conduir les persones que evangelitzem perquè trobin Crist viu, de manera particular en la seva Paraula i en els sacraments». Ha afegit que «d'aquesta manera podran creure en ell, coneixeran Déu i viuran de la seva gràcia».

El Pontífex ha cridat els joves a no tenir por perquè «l'evangelització no és una iniciativa nostra que depengui sobretot dels nostres talents, sinó que és una resposta confiada i obedient a la crida de Déu, i per això no es basa en la nostra força, sino en la seva». Per això, els ha convidat a arrelar-se «en la pregària i en els sacraments». «L'evangelització autèntica —assegura— neix sempre de la pregària i està sostinguda per ella.» I afegeix: «Primer hem de parlar amb Déu per poder parlar de Déu.»

D'altra banda, Benet XVI ha aconsellat «acudir freqüentment al sacrament de la reconciliació, que és una trobada preciosa amb la misericòrdia de Déu que ens acull, ens perdona i renova els nostres cors en la caritat».

En acabar, el Papa ha destacat que n'hi ha que seran «cridats a demostrar la perseverança, en particular quan la Paraula de Déu suscita oposició o entosudiment». Per exemple, ha indicat que en certes regions del món, a causa de la manca de llibertat religiosa, alguns dels joves pateixen per «no poder oferir testimoni de la pròpia fe en Crist». Fins i tot ha indicat que «hi ha qui ja ha pagat amb la vida el preu de la seva pertinença a l'Església». Per això el Papa ha encoratjat els joves a restar «ferms en la fe».

RàdioEstel
DE
MATINADA

Nits de dissabte a
diumenge
de 00.00 h a 1 h

Redifusió del programa les nits de
diumenge a dilluns d'1 a 2 h.

Per a tots aquells que no
podeu dormir,
us fem companyia

amb
ESTHER NOSÀS

NOSAR
COMUNICACIÓ
Tel. 606 974 623

www.dematinada.es

També ens trobareu al Twitter

Síria

Emergència humanitària i política a Síria

En un acte organitzat per Cristianisme i Justícia juntament amb Justícia i Pau es van debatre les possibles solucions al conflicte

Joan Piñol
Barcelona

Dues de les principals entitats cristianes que lluiten pels drets humans a casa nostra, Cristianisme i Justícia juntament amb Justícia i Pau, han volgut tractar el conflicte de Síria. En concret, quines sortides pot tenir la greu crisi humanitària, política i religiosa que viu el país. Per afrontar aquesta qüestió, el 5 de novembre passat les dues organitzacions van dur a terme una taula rodona en el marc dels anomenats «dilluns dels drets humans» que se celebren un cop al mes. Per debatre sobre la situació síria van prendre la paraula el jesuïta Jaume Flaquer, expert en diàleg interreligiós i coneixedor del país, l'activista d'Amnistia Internacional, Daniel Vilaró, i el professor de filosofia del Dret a la UB José Luis Gordillo.

El primer element sobre el conflicte siríà que els ponents van explicar és la complexa situació religiosa i ètnica que viu el país. Síria és una societat on hi cohabituen musulmans xiïtes i sunnites amb cristians. Tal com el professor Flaquer va explicar, aproximadament un 70 per cent dels sirians són sunnites. Tanmateix, són els alauites (una minoria nascuda del xiïisme) els que governen el país de la mà del dictador Baixar Al-Assad. El fet de pertànyer al xiïisme explica per què l'Iran i Hezbollah al Líban donen suport al règim de Damasc mentre que les poderoses dictadures sunnites de l'Aràbia Saudita i Qatar ajuden els rebels.

Una altra minoria important al país són els cristians que, al seu torn, estan dividits entre grecoortodoxos, melquites, maronites i grecocatòlics. Igualment hi ha una part significativa de la població que són kurds, especialment al costat de la frontera amb Turquia. «Les minories que viuen a Síria, especialment els cristians, tenen por de la majoria sunnita i per això han donat suport tradicionalment a la dictadura d'Al-Assad», afirma Flaquer. Aquest tens panorama ètnico-religiós és el substrat del qual s'ha aprofitat la dictadura per governar el país. Quan el conflicte armat ha esclatat a Síria, els diferents grups religiosos s'han hagut de posicionar en un bàndol o l'altra. Els cristians han quedat en una posició complicada, uns donant un tímid suport al règim mentre que uns altres s'han sumat als rebels i la gran majoria ha optat pel silenci. «Els cristians sirians estan a l'expectativa i de moment callen», explica el pare Flaquer.

Violacions de drets humans

La situació, doncs, vivia una latència evident perquè el país estava en pau però els diferents grups del país han tingut sempre visions molt diferents, sovint enfrontades. Així, per exemple, en una enquesta feta abans que esclatessin les revoltes, el 80 per cent dels sirians constatava que la situació del país era molt dolenta i que la corrupció estava totalment estesa. Tanmateix, un 80 per cent considerava que la situació política i econòmica del país milloraria

en els propers anys. Aquesta esperança que dominava àmpliament la població s'ha vist interrompuda per la repressió de les revoltes i, finalment, el conflicte armat. La situació, però, no venia del tot de nou. El portaveu d'Amnistia Internacional a Catalunya, Daniel Vilaró, va recordar que la seva entitat porta anys denunciant les violacions dels drets humans a Síria. «Abans de les revoltes del 2011 ja havíem detectat detencions d'activistes, periodistes a la presó, judicis sense garanties i moltes altres violacions», recorda Vilaró.

Tot va esclatar quan el març de l'any passat, seguint l'estela de les revolucions al nord d'Àfrica, molts sirians van

sortir a manifestar-se contra el règim. «La dictadura siriana va posar tot un aparell repressiu per sufocar la revolta i va aplicar tortures sistemàtiques i violacions molt greus contra els civils», diu Vilaró. Aquesta situació de dura repressió va començar a canviar a partir del novembre del 2011 quan es van produir desercions a l'exèrcit i els rebels es van armar. Les primeres accions de la comunitat internacional van aïllar el règim d'Al-Assad expulsant-lo de la Lliga Àrab. A partir d'aquell moment va començar un conflicte armat entre

eficaç», va dir amb to pessimista. Tanmateix, va recordar que alguns països han suggerit una intervenció militar de l'OTAN a Síria. Gordillo va remarcar que potser els EUA reclamaran aquesta intervenció que si bé no està encara sobre la taula està «flotant dins l'àmbit diplomàtic». Davant d'aquesta possibilitat, el professor Gordillo es va mostrar molt contrari a un possible atac militar: «La intervenció portaria a una escalada de violència i complicaria la situació a la regió.» El professor va repassar a continuació diverses experiències d'intervencions militars per posar fi a violacions dels drets humans com ara Somàlia, Bòsnia, l'Afganistan, etc.

«En la gran majoria d'intervencions militars s'ha passat d'una dictadura sanguinària a un estat fracassat i ingovernable», va dir rotundament Gordillo. Així doncs, la intervenció militar sembla aparentment la solució més fàcil però podria produir contraefectes perillosos perquè augmentaria la violència i generaria un escenari de guerra oberta.

Tanmateix, el professor Gordillo va voler deixar clar que l'OTAN ja està ajudant els rebels per mitjà d'altres canals. El Regne Unit i França estan proporcionant armes a les tropes que lluiten contra Bashar al-Assad, una ajuda que estan pagant els règims sunnites d'Aràbia Saudita i Qatar. Per la seva banda, Rússia i l'Índia estan

proveint d'armes la dictadura, ja sigui per simpatia política o bé per mer interès econòmic. Es dona la circumstància que les milícies de Hezbollah, molt poderoses al Líban, estan proporcionant armes als dos bàndols.

Amb tot, la incògnita de què pot fer la comunitat internacional continua oberta. Gordillo admet amb resignació que «no es poden fer gaires coses». Només planteja una opció: «Les grans potències han de pressionar el bàndol amb el qual estan lligats perquè es forci una negociació». En efecte, mentre que europeus i nord-americans poden pressionar els rebels, els russos i els iranians ho poden fer amb la dictadura. En especial, cal tenir en compte la delicada regió en què es troba Síria que té fronteres amb l'Iraq, el Líban i Israel. Ja hi ha diversos símptomes que apunten a un possible contagi de la violència al Líban i ja hi ha hagut diversos intercanvis de trets a la frontera amb Israel. La realitat siriana és molt dura i Vilaró advertia que «costa de veure una sortida a un conflicte que cada cop s'està enverinant més». A més, la delicada situació dels milers de cristians a la regió també depèn del conflicte siríà.

«En un panorama com el de Síria no hi ha cap solució miraculosa ni ràpida ni eficaç»

els rebels i les forces del dictador que molts ja qualifiquen de guerra civil. Segons va dir Vilaró, Amnistia Internacional ha identificat més de 10.000 morts civils però afirma que «segur que n'hi ha moltíssims més que no hem aconseguit identificar encara». Vilaró va recordar que Amnistia ha fet tota una sèrie de demandes a la comunitat internacional i a l'ONU. Sobretot reclamen l'embargament d'armes a Síria i la congelació de tots els béns i fons d'Al-Assad a l'estranger. «Volem també que actuï el Tribunal Penal de l'Haia perquè es tenen moltes constàncies de crims contra la humanitat per part de la dictadura», reclama Vilaró.

Possibles solucions

Davant d'aquesta situació tan esgarrifosa, quines opcions existeixen per protegir la població siriana? Com aturar l'escalada de violència? Per plantejar les possibles solucions va prendre la paraula el professor José Luis Gordillo. Va voler deixar molt clar que les diferents alternatives no solucionaran la situació de manera immediata. «En un panorama com el de Síria no hi ha cap solució miraculosa ni ràpida ni

«Sense Esperit Sant no hi ha nova evangelització»

José H. Prado, fundador i director internacional de les Escoles d'Evangelització Sant Andreu

Samuel Gutiérrez

Fa més de 30 anys que forma nous evangelitzadors. I ho fa des de la pròpia experiència personal de conversió, «de fervent fariseu a entusiasta evangelitzador». El laic mexicà José H. Prado és el fundador de les Escoles d'Evangelització Sant Andreu (www.evangelizacion.com), un conjunt de més de 2.000 escoles arreu del món amb el principal objectiu de suscitar l'encontre personal amb Jesús ressuscitat. La clau, segons Pepe Prado, és donar la primacia a la Paraula de Déu i a l'Esperit Sant. Convidat com a observador en el recent Sínode de Bisbes, el director internacional de les Escoles d'Evangelització Sant Andreu creu que la nova evangelització només serà realment nova si a l'Església es viu avui una nova Pentecosta.

Després d'haver participat com a observador en el recent Sínode de Bisbes per a la Nova Evangelització, quina valoració fa de la trobada?

Dependrà de l'aterratge pastoral i evangelitzador, que no es quedi en el nivell de les idees sinó que l'«evangelització» sigui de debò «evangelització», acció evangèlica, i no només reflexió teòrica. Sento que existeix la temptació d'anomenar «nova evangelització» a tot el que ja existia abans, però si és «nova» ha d'haver-hi una novetat radical, no únicament perifèrica. Si no, aleshores val més anomenar-la d'una altra manera.

Aquest Sínode insuflarà un nou alè d'aire fresc a l'Església?

Déu actua amb nosaltres, sense nosaltres i malgrat nosaltres. Però si anunciem l'Evangeli que és *dynamis* (Rm 1,16), experimentarem el poder de Déu. Allò que no creix mor.

Com a fundador i director internacional de les Escoles d'Evangelització Sant Andreu, en què es va centrar la seva intervenció al Sínode?

Jo vaig dir que el principal problema de l'Església catòlica no és que no evangelitzi, sinó que intenten fer-ho aquells que no estan evangelitzats. En el pelegrinatge de l'Església ens passa el que els passava a Jesús i Maria, que tornen en peregrinació amb cants, torxes i ritus, però sense Jesús, ja que se l'han oblidat a Jerusalem. Cal tornar a Jerusalem. Per què Jerusalem? Perquè a Jerusalem hi ha una tomba buida. Vaig afirmar, i ho sostinc, que vam perdre el primer anunci i el vam deixar en els germans de la Reforma. Per això s'emporten tants catòlics a les seves esglésies. Sigui com sigui, s'enduen els qui tenen fam de la Paraula de Déu. També vaig dir que, malgrat els bells documents, no hem trobat la Paraula que vam perdre fa segles. Com a prova, vaig preguntar quants pares sinodals portaven la Bíblia a la mà... L'amor a la Paraula no s'aconsegueix per decrets ni documents, sinó si caminem amb Jesús a Emmaús perquè ell faci cremar el nostre cor amb el foc de la seva Paraula.

Una intervenció ben interpel·ladora i diria que fins i tot un xic incòmoda.

També vaig qüestionar amb un som-

riure a la boca i els ulls brillants que si no hem perdut Jesús, on es mostra l'alegria d'haver trobat el tresor amagat?

S'ha pres realment consciència que l'evangelització no és una dimensió més de l'Església, sinó que forma part de la seva mateixa essència?

Si per evangelització entenem el primer anunci de l'Evangeli, encara no hi ha consciència de la importància que té. Es dona per descomptat o se li afegeixen tota mena de catequesi, doctrina i teologia, i es perd la força del primer anunci o kerygma.

Des de la seva experiència a les Escoles d'Evangelització, quina és la clau per desvetllar la vocació missionera i evangelitzadora de tot batejat?

Molt fàcil i molt difícil alhora: haver tingut un encontre personal amb Jesús ressuscitat que ha canviat la vida. Jo vaig acabar la meva intervenció dient: «Si Jesús va canviar la meua vida de fervent fariseu, pot canviar la de qualsevol altre amb més facilitat.»

Vostè ha arribat a comparar la pedagogia de la fe amb un partit de futbol en què els entrenadors són els bisbes...

Sí, acabo de saber que Joan Pau I va fer servir la mateixa imatge. L'estratègia és que els evangelitzadors i testimonis juguin el primer temps i els catequistes i teòlegs el segon. Els entrenadors, els bisbes, sabran dirigir l'equip a la victòria si abans ells han jugat a futbol. Si no, ja es poden imaginar què passa.

«La pedagogia de la fe és com un partit de futbol en què els bisbes són els entrenadors.

Els evangelitzadors i testimonis han de jugar el primer temps i els catequistes i teòlegs el segon»

«Si Jesús va canviar la meua vida de fariseu fervent, pot canviar la de qualsevol altre amb més facilitat»

Hi ha qui assegura, fins i tot alguns bisbes, que l'Església necessita avui una profunda conversió pastoral, una revolució vital i metodològica. «No podem continuar com fins ara», ha arribat a afirmar un bisbe de Catalunya. Vostè també ho creu?

Ja és temps de tirar les xarxes de l'altra banda. Si fem el mateix de sempre, obtindrem els mateixos resultats que ja tenim. Si els nostres mètodes i programes pastorals donen «un fruit abundant que es manté» (Jn 15,8.16), no hem de canviar, però si no únicament no pesquem, sinó que altres esglésies i fins i tot filosofies estranyes a l'evangeli pesquen a les nostres xarxes, aleshores és obvi que hem de canviar. Però per això cal reconèixer amb humilitat que la saviesa humana, i encara més la saviesa religiosa, fracassa en els areòpags del món sencer.

Nou ardor, nous llenguatges, nous mètodes... Hi ha la temptació d'aplicar nous mètodes i nous llenguatges, però sense rebre l'alè de l'Esperit?

Sense Esperit Sant simplement no hi ha nova evangelització. Sense una nova Pentecosta no pot haver-hi nova evangelització. M'hauria agradat una sessió del Sínode per deixar parlar l'Esperit Sant com ho va fer en l'Assemblea d'Antioquia, quan Bernabé i Saule van ser enviats a traspasar fronteres i cultures.

Dins de l'actual dinamisme eclesial, quin paper se senten cridades a fer les Escoles d'Evangelització Sant Andreu?

Jo confirmo que la dimensió kerymàtica que estem seguint des de fa més de 30 anys és la direcció del vent de l'Esperit Sant. D'això depèn el futur de l'Església. És més, no n'hi ha prou d'evangelitzar. Cal formar evangelitzadors i formar formadors d'evangelitzadors, com ja ho fem en 67 països dels cinc continents.

Qui és Jesús per a Pepe Prado? En què ha canviat la seva vida?

El qui em va estimar i es va entregar per mi, que va canviar-me la vida de fariseu i em va confiar un ministeri no oficial en l'Església i per a l'Església. Vull arribar a dir com sant Pau que «el meu viure és Crist», però en lloc de la seva expressió: «Ai de mi si no evangelitzés», jo proclamo: «Que feliç sóc quan evangelitzo» presentant Jesús com l'únic Salvador i senyor.

EL SUEÑO DE BEETHOVEN SE HACE REALIDAD EN

ciudadmusica.org

Portal realizado por personas discapacitadas. Colabora para que NO PIERDAN SU TRABAJO

ENVÍA AYUDA AL 28003

SMS SOLIDARIO

Asociación Ayúdale Caminar

COSTE DEL MENSAJE 1,20 €

Punt de vista / ESPECIAL ELECCIONS

Jordi Pujol

President de la Generalitat de Catalunya (1980-2003)

Un gran repte per a Catalunya

El nostre país viu un moment d'especial transcendència. D'extraordinària transcendència. Perquè coincideixen en ella una crisi econòmica molt forta, amb conseqüències socials molt i molt greus.

Una crisi que interpel·la tothom. I que ja es veu que no serà de superació ni fàcil ni ràpida. I és una crisi que per la seva durada i profunditat afecta seriosament les persones, les famílies i la societat.

És consolador veure com en una situació com aquesta, molta gent de fe i de sentiment cristià està donant una molt bona resposta. Tant individualment com a través d'institucions. I això seguirà essent necessari, i més encara. Som en temps de prova per a aquesta gent. De prova econòmica i social, però també de prova dels seus sentiments i del seu compromís humà. I de la solidesa de la seva fe i de la seva caritat.

És així a nivell individual i personal. També a nivell institucional de l'Església.

Però la problemàtica actual té encara una altra dimensió. Que no es contraposa pas amb el que acabem de dir. Que és la dimensió cívica i ciutadana. I de política catalana. Que ara ha agafat una importància extraordinària. Tant que ha esdevingut un gran repte pel futur polític, econòmic, social i identitari de Catalunya. Tant que obliga com mai els ciutadans a contribuir a trobar-li sortida. I a això s'hi pot contribuir de moltes maneres. Però n'hi ha una de molt important, i la més pacífica i harmoniosa, que és votar. Exercint el dret a votar. Un dret que és una manera sòlida d'expressar una voluntat, de reblar un compromís civil i d'expressar solidaritat.

També de contribuir que el nostre país sigui respectat i disposi dels mitjans polítics, socials i financers per evitar al màxim el perjudici que la crisi pot produir als nostres ciutadans. I per assegurar el dret de Catalunya a construir una societat justa, integradora i convivencial. I amb la identitat garantida.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

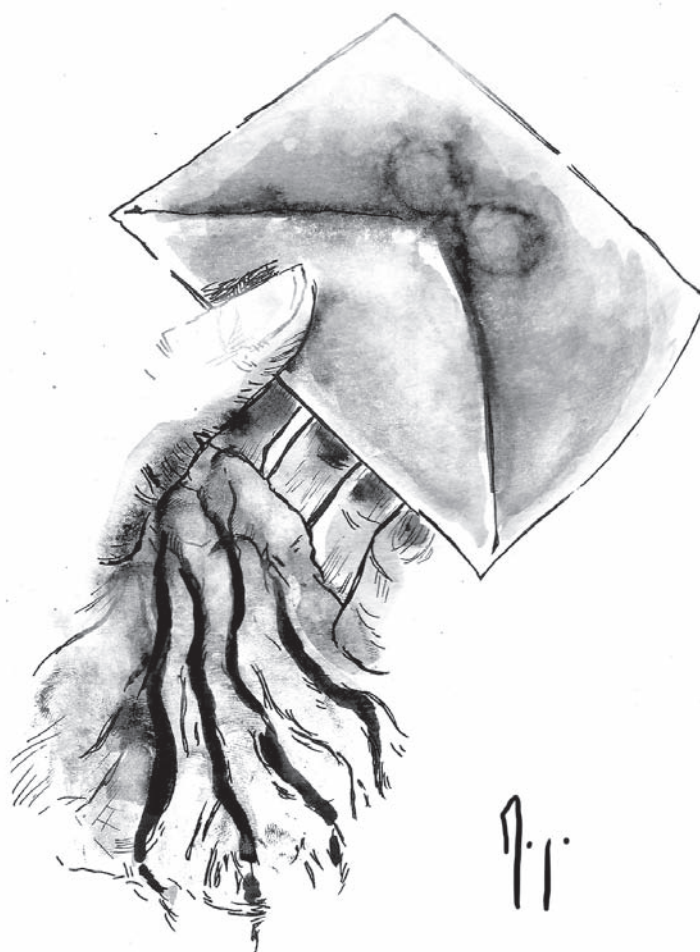
Degà del Capítol Catedral de Barcelona

Un sacerdot ha de ser...

M'adono que, enguany, m'he oblidat de felicitar els amics que duen el nom de Carles. Procuraré una reparació. Com a mínim enviar-los la felicitació i dir-los que he estat un despistat. Segur que ho acceptaran. Propòsit: més atenció a la meua agenda.

Me n'ha fet adonar el correu electrònic, on hi he trobat l'escrit d'un amic que, molt sovint, m'envia una «minihagiografia», és a dir, una petita biografia d'un sant. En aquest cas, la minivida de sant Carles Borromeu. M'adjunta un text de l'edat mitjana, trobat a Salzburg. Em diu que aquest escrit és un bon retrat del que va ser sant Carles Borromeu i de la concepció que ell tenia sobre els sacerdots de Milà, d'on va ser bisbe i cardenal.

El document fa així: «Un sacerdot ha de ser... molt gran / i a la vegada molt petit, / d'esperit noble com si portés sang reial / i senzill com un camperol, / heroi,

per haver triomfat de si mateix / i home que ha arribat a lluitar contra Déu, / font inexhaurible de santedat / i pecador a qui Déu ha perdonat, / amo dels seus propis desigs / i servidor dels dèbils i els vacil·lants, / un que mai no es doblegà davant els poderosos / i, no obstant, s'inclinà davant els petits, / deixeble dòcil del seu mestre / i cabdill dels valerosos combatents, / captaire de mans suplicants / i missatger que distribueix or a mans plenes, / soldat valent en el camp de batalla / i tendre mare a la capçalera del malalt, / ancià per la prudència dels seus consells / i infant per la seva confiança en els altres, / algú que espera sempre, al més alt / i aimant dels més humils...

Fet per a l'alegria,
Avesat al sofriment,
Aliè a l'enveja,
Transparent en els seus pensaments,
Sincer en les seves paraules,
Amic de la pau,
Enemic de la peresa,
Segur de si mateix.
Completament distint de mi / comenta humilment l'amanuense.»

Demano, per intercessió de sant Carles, que hi hagi moltes vocacions sacerdotals. Amb el tarannà que tenia i volia per als sacerdots de la diòcesi de Milà.

A propòsit de...

P-J Ynaraja Capellà del Montanyà
(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

L'oliva

La pell verda de l'oliva s'enfosqueix fins que gairebé s'arriba a ennegrir, aleshores és el moment d'extreure'n el 30% de l'oli que conté. Abans aquesta operació era senzilla. Primer es premsava el fruit i, després, el suc passava per un dipòsit d'aigua que recollia tant les partícules sòlides com el líquid no oliós. Era una decantació senzilla que exigia molta aigua, per això les almàsseres havien d'estar a prop d'algun riu. Un bon exemple és Getsemani al costat del torrent Cedró, com a casa meua les restes de l'aparell i el riu Congost.

Aquest oli d'oliva, d'aparença preciosa, amb una gamma que va del groc al verd, avui dia l'anomenem verge. Les restes: la pell, la polpa i el pinyol triturat és el que anomenem pinyolada, que antigament es desaprovava. L'olivera i les olives són pròpies, gairebé exclusives, de la conca mediterrània. La seva principal utilitat era culinària, aliment i condiment. Però, antigament i avui dia, té altres utilitats que esmenta la Bíblia. La fusta, molt dura, va ser utilitzada per a la construcció (1Re 6), i avui dia per fer *souvenirs* pietosos.

Era essencial per a les uncions rituals de sacerdots, de reis o de pedres que, en conseqüència, es consideraven sagrats. L'elecció d'Aaron, de Saül, o la unció de l'estela de Betel, en són exemples. Utilitzat per a l'enllumenat domèstic, les torxes i les llums d'oli. La flama sagrada de la Menorà també està alimentada amb oli. (Les espelmes es desconeixien perquè l'ús en la litúrgia cristiana no es va admetre fins al segle XI.)

En medicina. Hi ha la bonica paràbola del viatger que anava cap a Jericó, que va ser atacat per uns bandolers, i que va ser guarit amb oli i vi per un samarità (Lc 10,34). La bella Judit el va utilitzar com a cosmètic i com a reserva per a la seva gesta astuta.

Juntament amb el pa, el vi i l'encens era matèria dels sacrificis rituals que no implicaven vessament de sang. Actualment, a l'interior de la caverna de Makpelà, a Hebron, la que va comprar Abraham per enterrar-hi la Sara i que va ser tomba de patriarques i matriarques, hi crema una llàntia de quatre blens, alimentada amb oli. Una vegada vaig tenir la sort de veure-hi un guardià que n'espavilava els blens, abans d'afegir-hi el combustible, encendre'ls i introduir-la a dins. Tribu invisible en honor del pare dels creients. En la cultura jueva l'oli va ser molt apreciat, l'*olea europaea* nom científic de l'arbre, i avui ho continua sent en la litúrgia cristiana, que l'utilitza en el Baptisme, la Confirmació, la Unció dels Malalts, l'orde sacerdotal, la consagració d'altars, etc. L'oli, doncs, per a nosaltres, és símbol de l'Esperit Sant.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Unes eleccions excepcionals

Avui dipositaré el meu vot per a les eleccions al Parlament de Catalunya 2012. No penso votar en blanc ni deixar passar l'ocasió d'expressar el meu compromís social i polític a través de l'exercici democràtic de la consulta. Hi ha moltes coses que no m'agraden (campanyes de la por, difamacions, mentides, hipocresies, falses promeses —especialment d'aquells que saben que no guanyaran ni governaran—, insults, enganys, manipulacions...), però descarto qualsevol superioritat moral com a premissa de convivència. Estic en el mateix taulell d'escacs que tots els altres i des del meu lloc vull jugar la partida fidel a la meva consciència personal i al meu desig de buscar el bé comú.

Què hi ha en joc en aquestes eleccions? Fonamentalment, tres coses. Primera, l'atenció a les persones. M'he adherit a manifestos que van en aquesta línia i que ara no desenvoluparé. Segona, el dret a decidir. Encara no estem parlant d'independència o de continuar com fins ara. Aquí tenim el primer parany. Siguis independentista o no, creus que es pot fer un referèndum sobre el futur de Catalunya? La composició del Parlament que surti de l'escrutini d'aquesta nit reflectirà la posició democràtica a favor (o no) del dret a decidir. N'hi ha que juguen amb l'ambigüitat, però ja els coneixem. Els fotmatgets a les pantalles de la televisió recolliran la resposta. És el primer pas. Si guanyen els sobiranistes, el procés haurà de resoldre el tipus i la legalitat de pregunta,

«Vull jugar la partida fidel a la meva consciència personal i al meu desig de buscar el bé comú»

enfrentar-se a l'oposició «per terra, mar i aire» que es trobarà a l'Estat (polític, mediàtic, funcional, militar, jurídic...). Si no guanyen, hauran d'encaixar el resultat de les urnes i esperar temps millors. Tercera, la governabilitat de Catalunya en aquesta nova etapa, sigui de transició cap al nou model, sigui d'encaix en les estructures perclitades, sorgides a l'empara d'una Constitució a l'ombra de les baionetes en la seva redacció i amb l'amenaça del 23F en la seva interpretació. En el cas que guanyin els sobiranistes, la lluita entre els partits victoriosos poden dinamitar el seu triomf nacionalista, fer inviable el dret a decidir i impossibilitar el procés de la independència. Una majoria absoluta del partit guanyador, amb la voluntat d'implicar el màxim d'adhesions, pot facilitar les coses. En aquest cas excepcional, podria ser que els inconvenients fossin menors que els riscos. Si els que no creuen en el dret a decidir neutralitzen els seus adversaris, Catalunya pot ser escombrada del mapa si es mantenen els comportaments dels últims decennis. Sigui com sigui, avui no és la fi sinó el començament d'una nova etapa. Caldria reconstruir els ponts que s'han enderrocat de manera irresponsable en cas que vulguem resoldre els conflictes de manera pacífica i democràtica. L'insult s'ha imposat a la seducció i recompondre les relacions, si hi ha interès per les dues parts, serà una tasca gegantina.

Zoom

Eduard Brufau

La segona vaga general en pocs mesos ha tornat a posar de manifest el gran descontentament social davant de la crisi i les retallades. Els nombrosos casos de corrupció, les accions fraudulentades de bancs i caixes i la tragèdia dels desnonaments han portat centenars de milers de persones a sortir al carrer. A Barcelona, malgrat el ball de xifres, la manifestació va aplegar pel cap baix 150.000 persones.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

La gent comença a passar «gana»?

Aquesta setmana he tingut una experiència forta, lluny de casa nostra, a Madrid. Exactament l'hauria pogut tenir a Barcelona, o a València, a Saragossa... a qualsevol ciutat gran on la pobresa frega la població cada vegada més nombrosa d'aquelles persones que, malauradament, en els vells temps, estaven classificades amb el nom de «vagos y maleantes». Qui gosaria avui dia demanar a un captaire per què no treballa? No només seria un insult, sinó una ceguesa de la realitat actual més crua. A Barcelona m'atre-

«A les grans ciutats, la pobresa afecta cada cop més persones»

veixo a preguntar-los què els ha portat a aquesta situació, si no tenen cap ajuda, si han anat a l'assistenta social, o els adreço a algun centre, però fora del meu entorn no en sé res. I, la veritat, és que no m'agrada passar d'ells des que un amic captaire em va dir allò que el que més li dolia era ser invisible, perquè la gent no vol ni mirar-los.

Madrid està tan plena de captaires com els nostres carrers o, potser, encara més. Jo sortia una mica tard d'un afer a la capital i, donat que les distàncies són grans i el transport públic una mica desconegut per a mi, vaig decidir dinar en algun lloc, abans de dirigir-me a la meva activitat de la tarda. Vaig buscar i trobar un Burger King, el preu del qual és prou assequible per a la meva economia. Vaig demanar un menú, i, amb l'hamburguesa, les patates fregides i la Coca-Cola, vaig seure davant d'una taula aïllada. La taula en qüestió estava a prop de la porta del carrer. Havia començat les patates i anava per la meitat de l'hamburguesa, quan se'm va acostar un homenet amb un aspecte força degradat i mirant-me el que menjava em va dir: «¿Me da un poco?» Jo, amb aquella cosa que fa que et demanin quan estàs a taula, vaig fer el gest de treure el moneder, però em va dir que no, que li donés del que jo menjava. Què havia de fer, li vaig donar les patates que em semblava el més digne. Però ell va continuar mirant-me l'hamburguesa i la Coca-Cola. A mi em feia vergonya i em semblava incorrecte donar-li un pa començat. Però ell va insistir i l'hi vaig donar. Al moment va venir un cambrer i el va fer fora demanant-me perdó. Jo li vaig dir que no m'havia ofès, que jo l'hi havia volgut donar. Però, sense fer-me cas, ja escridassava de males maneres el pobre home fent-lo fora. Jo, com que ja no tenia sentit continuar sense menjar, també vaig sortir del Burger. A la porta, assegut en un esglaó de l'establiment, l'home «devorava» les restes del meu dinar. En passar, em va fer una mena de carícia al braç i em va somriure sense deixar de menjar amb delit. Vaig sentir una vergonya terrible. Us ho ben asseguro.

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860

C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

Des del monestir

Viure la vida amb sentit

La màgia i la providència de la vida. Fa poc més d'un mes, vaig trobar un vídeo al Youtube d'un formador anomenat Víctor Küppers. Em va encantar la seva passió per la vida, el seu entusiasme, la seva alegria i la seva gran capacitat per connectar i motivar les persones. Vaig començar de forma viral a expandir-ne els escrits i reflexions dient-me: «Si jo he trobat aquest tresor, l'he de compartir amb els amics.»

El ressò va ser impressionant i, sense adonar-me'n, ens vam trobar una pila de gent sintonitzant amb l'optimisme, amb les ganes de fer les coses bé, amb l'humanisme més autèntic. Aleshores, el meu editor, Jordi Nadal, em va enviar un llibre: *Vivir la vida con sentido*. La sorpresa va ser que era de l'autor de la meua troballa. Però, a més, immediatament i sense saber-ne res, l'editor ens va posar en contacte a través del correu electrònic. Va ser sintonitzar de cop i volta i dir: no hi ha casualitats, ens havíem de trobar!

En Víctor diu que només vivim una vegada, però que en tenim prou si ho fem bé, i proposa actituds i valors per viure amb passió i entusiasme.

Vaig tenir ganes de proposar a tots els cristians de llegir-lo per veure si ens acabem de creure que la vida és un do, una sorpresa, una oportunitat. No cal fer grans coses, simplement hem de disposar-hi el cor i prendre la decisió de viure.

Però un detall: en Víctor apel·la al silenci, als espais de reflexió, a la interioritat. Sens dubte que aquest és el laboratori del qual surten homes i dones que van per la vida convençuts i amb raons. No, no és una apel·lació fàcil a viure en la superfície i creure que en la vida tot és ha, ha. La realitat del món és la que és, i no la canviarem, però si que hem d'intentar no ser pessimistes i deixar de veure-ho tot negre, cosa que «no vol dir ser il·lusos, sinó optimistes».

En Víctor confessa que la figura de la Mare Teresa

de Calcuta li va canviar la vida i allò que tothom que s'acosti a tu se'n vagi una mica millor i una mica més feliç sembla que és la norma de la seva vida.

Us convido a atansar-vos al foc d'aquest formador, educador, pare de família, d'aquest home que creu en la vida i que no està disposat que res ni ningú li prengui l'oportunitat de viure-la al màxim.

Viure la vida amb sentit «t'ajudarà a adonar-te que el més important a la vida ha de ser realment el més important; de la necessitat de centrar-nos a lluitar i no a plorar; de fer i de no deixar-nos; de com recuperar l'alegria i els valors com l'amabilitat, l'agraïment, la generositat, la perseverança, la integritat».

Un llibre d'un humanista que és, sens dubte, un autèntic manual d'espiritualitat escrit amb caràcters ben actuals i que pot ser entès per tothom, per tots aquells que volen viure amb sentit.

Lucía Caram

Religiosa dominica de Manresa

La sal de la terra

Val més beneir que blasfemar?

Ma mare quan sentia una blasfèmia deia: «Lloatsia Déu!» La molestaven els juraments. Tant com algú patint o malalt. No era indiferent ni a males paraules ni al sofriment del veí... Hi havia una benedicció amanida o un anònim plat a taula. Massa sovint em quedo palplantat, mut, sense veu per la mort de fam d'un xiquet cada tres segons; sabent que no s'aturen els negocis d'armes, prostitució, tràfic de persones i de droga. Jesús a la creu continua cridant: «Déu meu, Déu meu, per què m'heu abandonat?» (Mc 15,34; Mt 27,46).

Maleir el desordre tan ben establert és diferent de la gairebé inconscient o rutinària expressió —frase feta en la nostra llengua—, paraula malsonant, injuriant el nom de Déu o del sagrat.

«No utilitzaràs el nom de Déu en va» és l'altra cara de l'imperatiu «estima el teu proïsme com a tu

mateix». La regla d'or —fer a l'altre allò que voldries que et fessin a tu mateix— és la base d'una solidaritat ampliada per a tothom —inclòs el ric, el poderós, el germà separat, el blasfem, el foraster. El millor de casa —família, pares, fills— Jesús ho fa extensiu als de fora —al pecador, al diferent, al llunyà i a l'enemic.

La blasfèmia no té traducció literal a moltes llengües. S'ha de dir en altres paraules, amb una perífrasi. L'anglès, per exemple, no té traducció per afegir el nom de Déu a qualsevol insult. Al contrari, es recomana un gest reverencial quan públicament es profereix el nom de Jesús, abaixant lleugerament el cap.

La persecució política de la blasfèmia —amb els

escàndols globals en l'islamisme actual— és diferent però d'alguna forma similar a l'acreditat per la història de lluites i guerres en la història de la cristiandat. Dels «versos satànics» a les caricatures daneses, de la pel·lícula satírica sobre Mahoma a l'acte individual penant qui s'atreveix amb l'exogàmia... Rellegim al beat Ramon Llull perquè abundin la raó, el respecte, la comprensió i la tolerància.

La llibertat d'expressió té límits —assenyats i legals— als quals cal apel·lar quan hi ha voluntat de danyar, d'ofendre. No cal ni és possible —sempre— apel·lar al delictes de blasfèmia com pretenen ortodoxos i intolerants. Hi ha blasfèmies de patriotes o d'il·luminats teòcrates d'ahir o d'avui; de l'Orient o de l'Occident; de la nostra terra o forasters.

F. Diego Espuny

Pedagog

Mirada al món

Salari emocional

Actualment les emocions són cada cop més estudiades i tingudes en compte, especialment des que es parla i treballa la «intel·ligència emocional» que Daniel Goleman va publicar el 1995. Les persones sempre hem tingut emocions, això no és cap novetat, però avui dia ja no ens avergonyim de tenir-les, sinó que ben contràriament les mirem d'entendre i de treballar positivament, situació que ha estat un salt qualitatiu per a la humanitat. Hem vist i entès que les emocions tenen importància vital en la felicitat de les persones. És així que ara també es parla del «salari emocional», és a dir, les condicions que envolten un projecte laboral, una feina, i que fan que les persones que hi treballen se sentin felices. El salari emocional té en compte que les persones estiguin tranquil·les i contentes, disposin de flexibilitat que els permeti adaptar alguns horaris o ritmes a situacions per-

sonals. Juntament amb aquest concepte, de la mà de la consciència de la felicitat i de la salut emocional, també es parla de la vulneració dels Drets Humans de les persones, quan en una feina una persona s'empobreix. Un treball no pot empobrir una persona, ha de donar-li més eines i capacitats per a la vida. És un concepte molt interessant que s'ha de mastegar i prendre'n consciència cada cop més.

Les persones dediquem moltes hores i coneixement a les feines i, a canvi, rebem una remuneració, però avui es comença a demanar que la societat prengui consciència del guany o pèrdua en xarxa social, de si la persona queda més o menys desvalguda en el moment de deixar la

feina, de si els anys invertits tenen relació directa amb les seguretats obtingudes. És un atemptat a la dignitat de la persona que, en perdre una feina, quedi literalment sense recursos. Una persona que ha treballat vint anys en una empresa ha hagut de tenir capacitació, estímuls, incentius i ha de poder marxar, si s'escau amb un nivell de qualificació molt més alt. D'altra banda, la societat ha de prendre consciència que un contracte laboral que no assegura una certa continuïtat i projecció és un atemptat als drets humans. L'empobriment és una manera d'afectar la dignitat de les persones i no és només econòmic, és també social, cognitiu, emocional. Això està directament relacionat amb les jubilacions que no són suficients per resoldre les despeses de les persones o les poques garanties en salut i vivenda. Són temes sobre els quals cal reflexionar en comunitat.

Elisabet Juanola Sòria

Periodista. Institut de la Pau Armando de Ramón. Murtra Santa Maria dels Àngels (Xile)

Ofenses nacionals

Quan al país tenim la xifra d'aturats més elevada de la Unió Europea, dels quals dos milions ja no reben cap ajuda; quan més de la meitat dels nostres joves no tenen feina i, per tant, les seves il·lusions i projectes de futur són nul·les; quan cada dia es duen a terme desnonaments per no haver pogut pagar el lloguer o la hipoteca del pis; quan Càritas està desbordada perquè el nombre de persones ateses en les seves necessitats per subsistir s'ha triplicat en cinc anys; quan molts poden menjar gràcies a l'ajut dels Bancs d'Aliments, els mitjans de comunicació ens informen que Patxi López, el fins ara lehendakari del País Basc, cobrarà de per vida 50.000 euros anuals en concepte de jubilació pels quatre anys que ha estat en el càrrec.

És un insult, una ofensa sense atenuants per a les veritables víctimes de la ja llarga i profunda crisi que vivim. No hi ha qualificatius per a aquestes injustícies, que no és l'única però sí la darrera que hem sabut. Amb aquests «incentius» no fa falta una veritable vocació per ser polític.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Desnonaments

Cadascun d'ells és una tragèdia personal terrible, provocada per aquesta ingrata crisi que amenaça els espanyols actualment. És molt fàcil dir que no han estat previsors, que no han controlat ni assegurat els seus ingressos, que vivien per damunt de les seves possibilitats, etc.

Però, qui preveia aquesta catàstrofe social? Els bancs? Els que avui demanen ajuda? Les empreses que han hagut de fer comiats i EROs per falta de crèdit? Els autònoms que han hipotecat casa seva per poder pagar i continuar el seu negoci i que finalment han hagut de tancar per

Càritas, una màfia?

Rafael Rodríguez, secretari provincial de CC.OO. a Còrdova, va fer una comparació més que desafortunada. Va comparar Càritas amb la màfia perquè havia obert un economat al barri cordovès de Las Margaritas per a 200 famílies necessitades. Aquest centre dispensarà productes de primera necessitat, pels quals els usuaris, que podran accedir-hi amb una targeta per mirar d'evitar la picaresca, només pagaran el 20% del seu valor. La resta del preu l'assumirà Càritas. El líder sindical va expressar que «primer cal passar per l'Església per poder arribar a l'economat. Això és un retorn al passat i una dinàmica tremenda segons les creences que es puguin tenir, si més no això és el que jo vaig veure en els mitjans. Ja hem vist com aquest tipus de situacions s'han utilitzat pels germans musulmans o per la màfia en un cas o en un altre; és a dir, atendre les persones necessitades per fer-les addictes o adeptes.»

A pesar de les crítiques dels qui no sempre saben estar a l'altura, considero que és digna d'encomi la tasca que continua fent Càritas en condicions adverses i a pesar de la falta de finançament en què està immersa, ajudant famílies i persones en risc d'exclusió; una «màfia» de la qual realment tots estem orgullosos que existeixi.

ENRICH BARRULL CASALS
Girona

falta de clients? Aquests últims es queden sense casa i sense cap mena d'ajuda de l'Estat. Són els grans perdedors, els que fa anys mantenien l'economia de Catalunya.

Catalunya té el nombre més alt d'aturats i, com a emprenedors que som, també el nombre més gran d'autònoms; i com a conseqüència el nombre més tràgic de desnonaments. Es parla d'independència. Volem feina i això no sembla que arribi avui amb la independència.

Anem al més important, que és avui l'economia, bancs solidaris i la feina. Catalunya ho necessita.

A. VILLALONGA
Barcelona

L'error del que és «relatiu»

Sovint sento persones, la majoria amb estudis, que no creuen en molts temes del Magisteri de l'Església i fins i tot de la Història Sagrada. Ho consideren «relatiu». Jo no sé com

els ho he d'explicar, però un bisbe en la seva homilia ho va definir molt bé: «Allò relatiu és per a alguns adaptar el que és veritat a la seva vida, quan la nostra idea ha d'adaptar-se a la Paraula de Déu a través del que ens diu el Magisteri, que rep l'ajuda de l'Esperit Sant en matèria de fe i moral, i s'aclearix segons els temps i les necessitats de cada moment.»

JAUME VALLS
Barberà del Vallès

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les vint línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar-hi l'adreça i el telèfon. Catalunya Cristiana es reserva el dret de publicar les que consideri oportunes i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

El Concili

Diuen que el Concili Vaticà II va ser un concili «pastoral» i que no va definir cap doctrina nova. Si és així, per què hi ha grups que s'hi oposen amb tanta força i l'acusen d'haver canviat la doctrina de sempre? Per què n'hi ha que li fan dir el que no diu? No li sembla un gran embolic? Segons vostè, quina seria l'aportació més gran que ha fet?

Recordo que fa anys, no gaires abans de ser Papa, Joseph Ratzinger manifestava la impressió que encara no havien arribat els temps d'una recepció madura del Concili. Ara, cinquanta anys després d'aquell gran esdeveniment, i especialment en aquest Any de la Fe, Benet XVI ens demana tornar a «l'esperit i la lletra del Concili». Jo també crec que el Concili no va definir cap doctrina nova i així ho van manifestar en diverses ocasions els papes Joan XXIII i Pau VI. Però el fet que no definís cap doctrina nova no significa que no tingui un valor doctrinal que ha de ser reconegut i acceptat per tots, particularment per aquests grups que posen tantes reserves i consideren que el Magisteri de l'Església va quedar congelat l'any 1962. El Concili Ecumènic és la màxima expressió del Magisteri suprem de l'Església i el Concili Vaticà II es va proposar exposar amb serenitat i sense controvèrsies la bellesa del patrimoni de la fe. Per això té un gran valor doctrinal: perquè l'Església ha volgut reduir de manera serena i solemne les grans conviccions de fe que l'animen. Efectivament, el postconcili més immediat ha estat força convuls. Res nou. Sol passar amb molts concilis.

Si algú té dubtes, que llegeixi el que va escriure sant Basili en el seu *Tractat sobre l'Esperit Sant* després del concili de Nicea. Diu que el panorama eclesial «semblava una batalla naval nocturna». Jo crec que el problema no és el Concili, sinó la lectura que n'han fet els grups molt contraposats i extrems. Uns l'han acusat de ser infidel a la tradició i altres l'han llegit prescindint de la tradició. Tots dos han creat greus malentesos i han ferit la comunió eclesial. El tema és molt important. Benet XVI va dedicar una profunda reflexió que hauríem de redescobrir en el seu discurs a la Cúria Romana el mes de desembre de l'any 2005. El Sant Pare abordava amb gran claredat l'hermenèutica del Concili. Aclaria que existien dues hermenèutiques errònies: l'immobilisme i la discontinuïtat. Tan falsa és l'hermenèutica segons la qual el Concili no havia aportat res com la que l'legia trencant la tradició precedent. El Papa proposava com a clau correcta de la lectura l'hermenèutica de la reforma, aquella que va endavant, que avança assumint i rellegint el patrimoni doctrinal precedent. Pel que fa a aportacions, ho reservo per a una propera columna del Consultori.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 -
25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

Amb bon humor...

L'Església que és present arreu del món

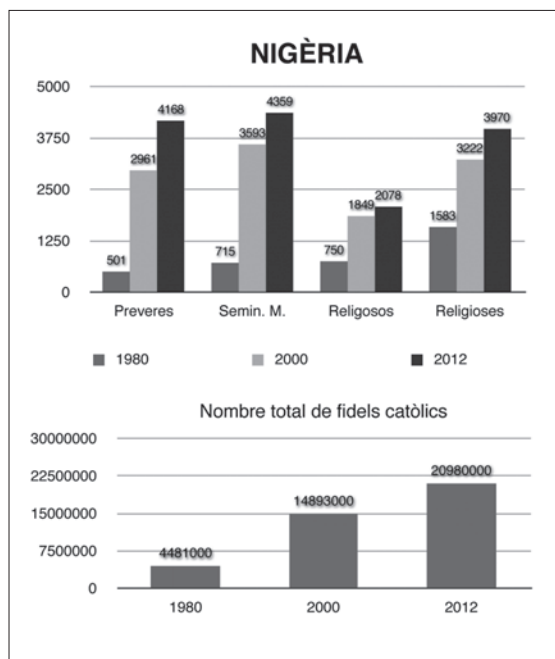
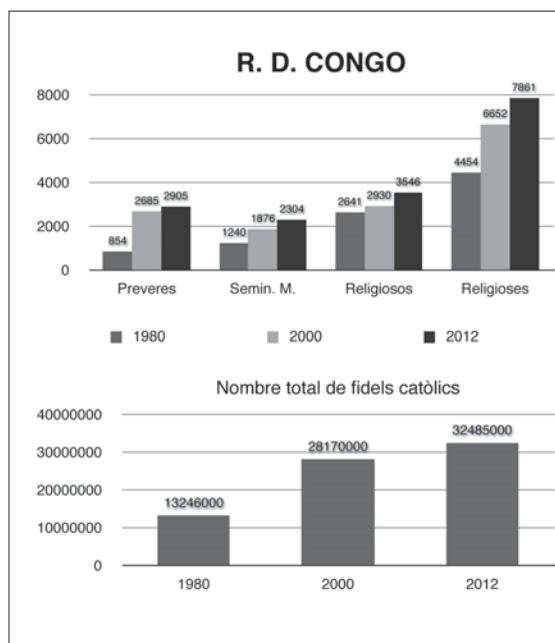
Mn. Vicenç Mira Massaguer

Ja sabem que les estadístiques són avorrides però ajuden, i molt, a reconèixer la reali-

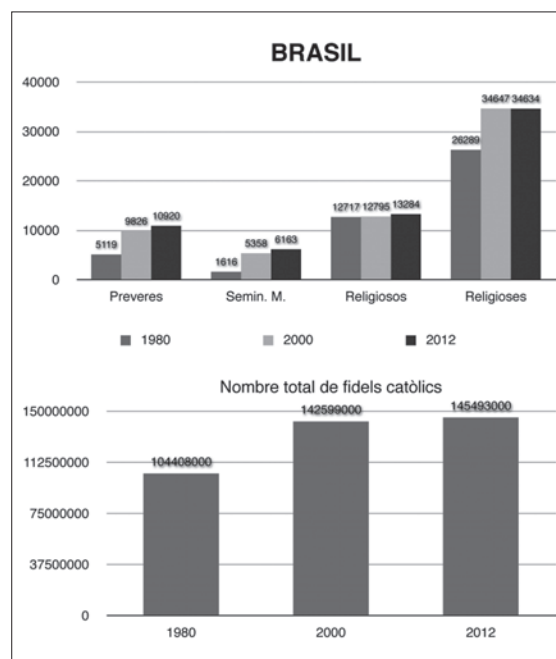
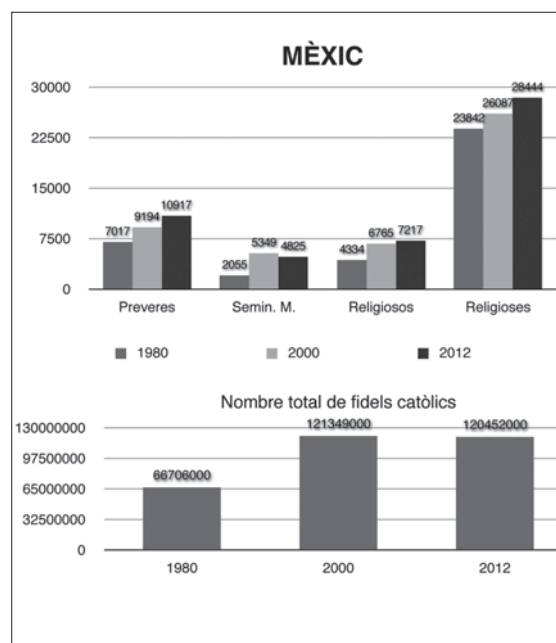
tat. Per això voldria que aquest treball servís per adonar-nos que la força de l'Evangelí és tan gran que ha arribat a tots els racons del món.

L'espai disponible no permet fer una anàlisi país per país, però sí dels més significatius de cada continent.

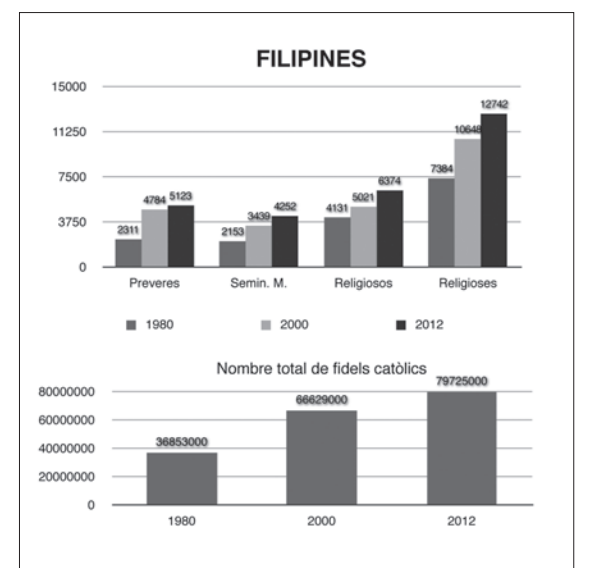
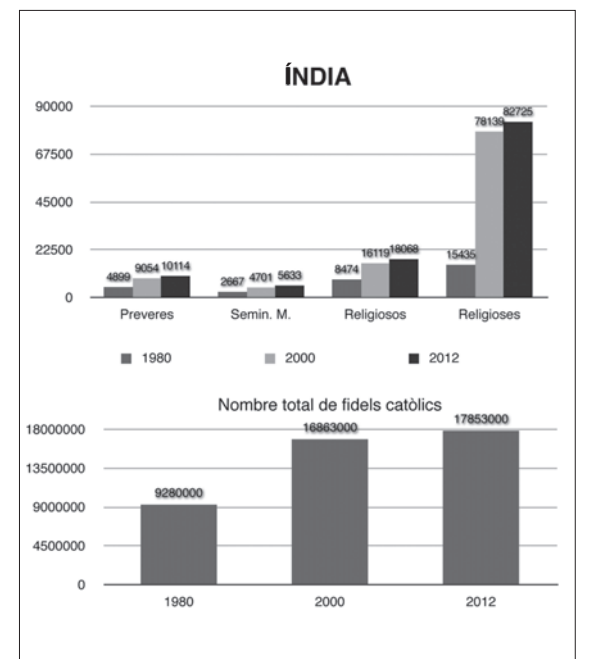
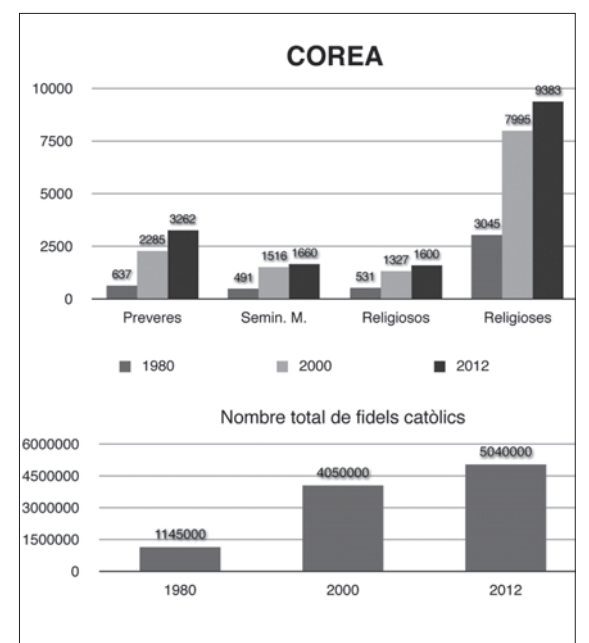
AL'ÀFRICA subsahariana ens trobem que en poc més d'un segle han passat de 2 milions a 130 milions, amb una empenta missionera sense precedents. En un moment en què Europa començava a sentir fortament les envestides de l'anticristianisme, la força de l'Evangelí va començar a arrelar a l'Àfrica.

A AMÈRICA LLATINA l'Església, fortament arrelada, ha aguantat força bé mercès a la força de l'Esperit Sant i a la fe profunda dels cristians que ha produït una primavera vocacional que ha permès la substitució dels missioners per ministres propis.

A ÀSIA la força de l'Esperit Sant i el treball dels missioners i la vitalitat de les noves comunitats catòliques han permès crear unes comunitats florents on només les Filipines eren un país majoritàriament catòlic.

Aquestes dades són expressió de la vitalitat de l'Església i una esperança fonamentada en l'amor de Déu envers tots els homes i dones del món i que ens fa a tots els cristians sembradors de la seva Paraula i del seu Regne d'amor de bé i de pau

Paraula i vida

Una cultura de l'esperança

En aquests temps de crisi en què ens movem entre tantes inseguretats i incerteses, pot semblar una ingenuïtat o un atreviment invitar a l'esperança. Però, també en aquest temps nostre, cal renovar la via de l'esperança en el futur, conscients que es tracta d'un camí que cal recórrer amb paciència i esforç, i no sols sinó en companyia amb els altres cristians.

Com ha escrit el professor Andrea Riccardi, fundador de la Comunitat de Sant'Egidio, «els últims deu anys, després dels tràgics atemptats de l'11 de setembre de 2001 als Estats Units primer i més tard a ciutats europees com Madrid i Londres, han estat un temps de por. Però, després de la por, hem d'entrar en el temps de l'esperança. Ens cal refer una cultura de l'esperança». Tenim necessitat de cultivar-la cada dia. L'esperança no és un clima d'optimisme que es pot tenir en un moment i que ens pot deixar en qualsevol altre moment. L'esperança cristiana és una virtut teològica, que vol dir que és un do de Déu, i per això l'esperança —per moltes que siguin les dificultats— és forta i constant. Actualment, amb motiu del recent Sínode dels Bis-

bes, s'ha parlat molt de l'evangelització. En aquest context, he recordat unes paraules que va escriure Joan Pau II sobre l'esperança en la seva exhortació *L'Església a Europa*: «Per poder anunciar l'Evangelí de l'esperança cal una sòlida fidelitat a l'Evangelí mateix. Per tant, la predicació de l'Església, en totes les seves formes, s'ha de centrar sempre en la persona de Jesús i ha de conduir cada cop més a Ell».

I el beat Joan Pau II afegia encara aquesta observació: «Cal vigilar que Crist sigui presentat en la seva integritat: no solament com a model ètic, sinó abans que res com el Fill de Déu, el salvador únic i necessari per a tots, que viu i actua en la seva Església. Perquè l'esperança sigui veritable i indestructible, la predicació íntegra, clara i renovada de Jesucrist ressuscitat, de la resurrecció i de la vida eterna ha de ser una prioritat en l'acció pastoral dels pròxims anys».

Benet XVI, en la inauguració del recent Sínode dels Bisbes, ens ha recordat que «l'evangelització, en tots els temps i en tots els llocs, té sempre com

a punt central Jesús, el Crist, el Fill de Déu, i el crucifix és per excel·lència el signe distintiu del qui anuncia l'Evangelí, signe d'amor i de pau, crida a la conversió i a la reconciliació». L'anunci de l'Evangelí de l'esperança comporta el pas d'una fe sostinguda pels costums socials, a una fe més personal, més madura i més convençuda.

L'esperança cristiana està fonamentada en Déu i per això és segura, però també és exigent, laboriosa i pacient. L'esperança és capaç de fer emergir allò millor que hi ha en nosaltres mateixos i en els altres. Un dels serveis que els cristians podem fer a les nostres societats, sotragades per tantes pors i inseguretats, és ser promotors d'una veritable cultura de l'esperança. És un servei especialment necessari en les actuals circumstàncies i ben oportú en el temps d'Advent que començarem el proper diumenge.

El temps de la preparació a la festa de Nadal ens ha d'invitar, aquest any especialment, a donar testimoni que creient, esperant i estimant els homes podem viure en pau i construir un futur sobre unes bases sòlides.

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Crist, un rei diferent

Quan va néixer Jesucrist, en un petit poble palestí, el centre del món era Roma, i Judea era només una província llunyana sense importància. Roma havia fundat un imperi i hem de pensar en el poder que té avui el president dels Estats Units per fer-nos una idea proporcional del poder del Cèsar de Roma, amb les seves naus i les seves legions, en el món antic. Tarraco mateixa és una mostra d'aquella hegemonia. Mentrestant, Israel mantenia l'esperança en un messies-rei, anunciat pels profetes durant segles, que arribés amb poder i que el redimís de les penes, iniciades durant la captivitat de Babilònia i prolongades per la seva situació colonial sota l'Imperi romà; un rei que conquistés les nacions, com l'estirp de David, que amb el favor de Déu va engrandir aquell poble dipositari de la terra promesa. Com que esperaven un messies tan diferent, fort i poderós, justicier i exterminador, quan va arribar el veritable, pobre i humil, no el van reconèixer.

Hi va haver un moment, ja al terme dels seus tres anys de vida pública, en què es van adonar de l'excelsitud d'aquell home, perquè feia miracles i signes, curava malalts, ressuscitava morts, predicava amb autoritat, i li van voler tributar una rebuda digna. Va ser quan va viatjar per última vegada a Jerusalem, i en entrar la gent el va homenatjar amb branques d'arbres i estenent les túniques a terra per fer honor a aquell que arribava a lloms d'un ase, com havia fet Salomó en una altra època. L'acclamaven dient: «Beneït el qui ve, el Rei, en nom del Senyor!», «Beneït el Rei d'Israel!».

Aquest diumenge, últim de novembre, celebrem la festa de Crist Rei, i rememorem també aquell diàleg de Jesús amb Pilat: «Ets tu el rei dels jueus?». En va li explicarà Jesús que el seu regnat no és d'aquest món. Pilat, després d'ordenar la seva execució, va disposar que a la creu figurés a manera de títol el rètol «Jesús Natzarè, rei dels jueus».

També avui ens preguntem quina mena de regnat ens va portar Jesucrist, després de constatar que no és un regnat segons el costum, sinó que es refereix a les nostres vides, a les nostres ànimes. Però, ens interroguem: vol sotmetre'ns a la seva voluntat? Vol coartar la llibertat que tenim per buscar la felicitat, mitjançant una sèrie de preceptes que l'Església ens recorda de la seva part? Hi ha persones que veuen Crist com un rei absolut, un dictador que vol interferir en la llibertat humana, d'altres el veuen com un rei destronat, des que va perdre el favor de les autoritats polítiques en els països democràtics. Els qui el coneixen saben que Crist és rei per l'amor. Aquest és el seu veritable regnat. No s'imposa, suggereix; no exigeix, demana, com un pobre demana una almoïna, tot i ser el rei del món. Crist és el gran amic de la humanitat capaç de donar la vida per ella; l'alliberador de l'home subjecte al pecat. És la revelació de l'amor de Déu.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet
www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Samuel Gutiérrez

«L'art sacre neix de la sorpresa davant de l'encarnació.» Aquest és el pilar que sosté l'obra de l'escultor Santiago Osácar, establert a Saragossa, tot i que format en Belles Arts a la Universitat de Barcelona i al Cercle Artístic de Sant Lluç. La majoria de les seves escultures, normalment d'alabastre o fusta, aspiren a ser avui una modesta teofania, una manifestació de l'amor de Déu al món i a l'home moderns. «M'agradaria contribuir a la renovació de l'art sacre —assegura— i en el terreny de les arts plàstiques crec que som els catòlics els qui podem i hem de fer aquest pas. No podem continuar repetint fórmules iconogràfiques que tenen com a rerefons les teologies prèvies al Concili Vaticà II.» Santiago Osácar no pretén, però, una ruptura amb la tradició, sinó més aviat un enriquiment, una evolució, que permeti a l'art contemporani continuar tocant el cor de l'home d'avui: «Renovar l'art cristià no vol dir desfer sense més ni més la tradició, sinó més aviat aprofundir-ne en el coneixement i adaptar-la a la sensibilitat actual.»

Ben aviat, en la seva infantesa, va sentir Santiago Osácar la vocació artística, unida des de llavors a una enorme fascinació natural arreu del món. «Jo volia ser naturalista com Félix Rodríguez de la Fuente —confessa l'escultor—, però després vaig anar descobrint que l'art i la recerca de la bellesa eren camins molt més directes a la veritat profunda de la Creació i al seu significat que la biologia o altres ciències.» La fe rebuda i nodrida en el si de la família anirien de mica en mica aprofundint aquesta intuïció fins arribar a la convicció que l'artista és cridat a exercir una funció en certa manera profètica: «A través de la tasca creativa, els artistes hem d'ajudar els homes a contemplar i desxifrar la presència de Déu en el nostre món.» Si a més aquest art és sacre, com pretén Osácar, la seva missió és encara molt més important, ja que en ell tot és lloança i servei a Déu mateix: «L'art sacre cerca tenir una funció litúrgica, o almenys expressar el sentiment de l'Església i el seu ensenyament. Tracta d'ajudar a pregar els fidels; pretén encarnar per a una societat concreta l'Evangeli, la Paraula de Déu...»

Escultor de la Mare de Déu

En el context actual, amb el repte cada cop més urgent de la nova evangelització, no són pocs els artistes cristians que se senten fortament interpel·lats i volen aportar el seu granet de sorra en aquesta empresa. Santiago Osácar n'és un. «La contemplació de la bellesa, en el nostre cas d'una obra d'art, pot dur a la pregària —apunta—, i la pregària desemboca en la

L'ESCULTOR SANTIAGO OSÁCAR REIVINDICA EL PA

Art sacre amb fu

Mare de Déu de l'Esperança.

Mare de Déu de la Llet en fusta de faig.

contemplació, tot i que un nivell superior que el que havia suscitat la contemplació estètica inicial.» I afegeix: «La set de Déu sempre hi és, en el cor humà, i l'art, com tota forma de bellesa, desvetlla aquella enyorança de Déu.»

Les seves obres apunten cap a aquesta via. Exploren el camí de la transcendència des de l'experiència més quotidiana d'encarnació. Bon exemple n'és la seva Mare de Déu de l'Esperança, ubicada a la seu de l'associació Ainkaren de Saragossa (un centre d'acollida per a noies embarassades). És una imatge de

Maria embarassada, pregant, oberta al do de Déu, plena de frescor i alhora de profunditat. «Maria estén les mans i ofereix el seu cos —explica l'autor—, s'ofereix ella mateixa i es dona a Déu... però també rep tot el que Déu vol donar-li, que és ell mateix.»

El protagonisme de Maria en la producció artística de Santiago Osácar és imparable. Gairebé se'l podria definir com l'escultor de la Mare de Déu. «Crist és la icona de Déu invisible mentre Maria és la icona de la humanitat restaurada en tota la seva bellesa original.» El mateix estiu

que va acabar els seus estudis a Barcelona va tallar en alabastre una Mare de Déu amb l'infant, que es conserva encara al col·legi de les Vedrunes de Balaguer. Eren les primeres passes d'un artista fascinat pel misteri de l'encarnació. «Hi ha alguna cosa molt bella en l'amor humà i en la maternitat —sosté—, però quan Déu tria casar-se amb una dona de la nostra raça i habitar en un si, aquesta bellesa adquireix una magnitud que no havia concebut mai la humanitat. Ara Déu té un rostre d'infant, d'un infant en braços de la seva mare.»

Sagrat Cor de Jesús.

Sagrada Família en resina.

PER DE LA BELLESA COM A CAMÍ CAP A LA TRANSCENDÈNCIA

Intuïció profètica

Mare de Déu en alabastre

Paraula de Déu

L'obra de Santiago Osácar, que es pot veure a diferents esglésies parroquials o de comunitats religioses, ha estat arrelada sempre en la Paraula de Déu. «L'Esclat és la meua principal font d'inspiració —confessa—, ja que considero que la meua tasca consisteix a encarnar, amb alabastre o fusta, la Paraula de Déu.» L'escultor ha examinat la tradició, a la qual li ha afegit les seves pròpies intuïcions. Un dels seus referents és, evidentment, el romànic: «Té una gosadia genial, que l'art d'avantguarda ha sabut valorar, i és alhora profundament cristià.» «El camí que jo proposo no suposa sense més ni més un canvi de llenguatge artístic; no es tracta de reinterpretar la iconografia tradicional amb recursos propis del llenguatge avantguardista, perquè hi ha estils moderns que porten implícita una antropologia anticristiana. És cert que l'art contemporani té un costat fosc, que cerca el que és inhumà, violent, absurd, esquinçat... I també és cert que tots aquests aspectes són els més valorats a les fires d'art contemporani.» Osácar entén, doncs, la resistència i fins i tot la por que alguns responsables eclesials manifesten cap a l'art modern. «Continuo pensant, però, que a llarg termini tota aquesta imatgeria de sèrie, tan melosa de sentimentalisme pietós que venen a les botigues d'ornaments no és fidel al que ens demana l'Església avui.»

Tot i que la seva feina ha estat fins ara habitualment per encàrrec, explora actualment la possibilitat de començar a obrir-se pas en

el món de les exposicions i les galeries. Una cosa, però, que no és gens fàcil, perquè, d'alguna manera, està remant contra corrent: «Les galeries i les sales d'exposicions, en general, exclouen d'entrada la temàtica religiosa. La resposta amb què em rebutgen lloa la meua tècnica i ofici, però lamenta la manca de sintonia amb la línia que porta la sala en qüestió.» D'altra banda, tampoc no li resulta fàcil introduir-se en els espais expositius de l'Església, els criteris dels quals són fonamentalment arqueològics i no solen preveure la possibilitat d'exposar art contemporani. «M'agradaria molt exposar a les sales temporals d'algun museu diocesà —acaba dient— perquè així se subratllaria la pretensió de continuïtat que té la meua obra respecte del patrimoni d'altres èpoques.»

Mare moderna en alabastre.

buena nueva

revista para la nueva evangelización

Un mensaje profundo en un lenguaje sencillo

Puedes suscribirte por solo 25 €/año
llamando al teléfono 91 759 79 68
o en www.revistabuenanueva.com

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAL II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

NOVEMBRE

25. DIUMENGE

Jesucrist, Rei de tot el món, Blanc.
Lectures: Daniel 7,13-14 / Salm 92 / Apocalipsi 1,5-8 / Joan 18,33b-37
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Erasme, mr.; Gonçal, b.; Santes, Caterina d'Alexandria, vg. i mr.; beata Beatriu d'Ornacieux, rel.; beata Júlia, rel.

26. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Apocalipsi 14,1-3.4b-5 / Salm 23 / Lluç 21,1-4
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Silvestre, ab. i fund.; Leonard de Porto Maurizio, prev.; Joan Berchmans, rel.; Sirici, p.; Conrad, b.

27. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Apocalipsi 14,14-19 / Salm 95 / Lluç 21,12-19
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Basileu, b. i mr.; beat Ramon Llull, rel.

28. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Apocalipsi 15, 1-4 / Salm 97 / Lluç 21,12-19

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ruf, mr.; Mansuet, b. i mr.; Jaume de Màrchia, prev.; Santes, Caterina Labouré, rel.

29. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Apocalipsi 18,1-2.21-23;19,1-3.9a / Salm 99 / Lluç 21,20-28
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Sadurní, b. i mr.; Demetri, mr.; Santes, Il·luminada, vg.

30. DIVENDRES

Sant Andreu (F), Vermell. Lectures: Romans 10,9-18 / Salm 18 / Mateu 4,18-22
ALTRES CELEBRACIONS: Santes, Justina, vg. i mr.

DESEMBRE

1. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Apocalipsi 22,1-7 / Salm 94 / Lluç 21,34-36
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eloi, b.; Edmon Campion i Robert Southwell, prev. i mr.; Naüm, prof.; beats Roger Filcock i Robert Middleton, prev. i mr.; beat Carles de Foucauld, rel.; Santes, Natàlia, mr.

Lectures bíbliques

Jesucrist, Rei de tot el món

Lectura primera

Dn 7,13-14

La seva sobirania és eterna

Lectura de la profecia de Daniel:

Tot mirant aquella visió de nit, vaig veure venir enmig dels núvols del cel com un Fill d'home, s'acostà al vell venerable, el presentaren davant d'ell i li fou donada la sobirania, la glòria i la reialesa, i tots els pobles, tribus i llengües li faran homenatge. La seva sobirania és eterna, no passarà mai, la seva reialesa no decaurà.

Salm responsorial

92

El Senyor és rei, va vestit de majestat.
El Senyor va vestit i cenyit de poder.

R. El Senyor és rei, va vestit de majestat.
Manté ferm tot el món, immòvil.

El vostre soli es manté des del principi,
vós sou des de sempre. **R.**

El vostre pacte és irrevocable;
la santedat, Senyor, escau a casa vostra
al llarg de tots els temps. **R.**

Lectura segona

Ap 1,5-8

El sobirà dels reis de la terra... ha fet de nosaltres una casa reial, uns sacerdots dedicats a Déu

Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan:

Jesucrist és el testimoni fidel, el primer ressuscitat d'entre els morts, el sobirà dels reis de la terra. Ell ens estima i ens ha alliberat dels nostres pe-

Glòria Monés

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps
Teòleg i biblista

El Rei dels jueus penjat d'un patíbul

Ens trobem en el Pretori de Pilat. Jesús ja ha comparegut davant d'Anàs, que l'interrogà succintament sobre els seus deixebles i el seu ensenyament i l'envià lligat al seu gendre Caifàs, el summe sacerdot en actiu aquell any. Joan és molt escarrit en aquest punt. Pròpiament no es pot parlar d'un procés religiós, ja que de casa de Caifàs, sense mitjançar cap interrogatori, dugueren Jesús directament a la residència del governador romà. Tot el procés judicial a què fou sotmès Jesús fou un procés polític. Tot just l'hi portaren, Pilat els preguntà: «Quina acusació presenteu contra aquest home?» Havent entrat de nou a la residència, féu cridar Jesús i li digué: «La teva nació i els summes sacerdots t'han lliurat a mi; què has fet?» Els instigadors principals de tot aquest procés foren els summes sacerdots, però sobretot Anàs, el summe sacerdot a l'ombra que retenia les regnes de la nació. No s'accontenten a fer-lo lapidar com a blasfem; volen que la suprema autoritat romana emani contra ell una condemna exemplar. Jesús es limita a aclarir-li que la seva reialesa no pertany a l'ordre present, en què els uns i els altres es mouen: «Si la meva reialesa fos d'aquest món, els meus guàrdies personals haurien lluitat perquè jo no fos entregat als jueus. Però la meva reialesa no és d'aquí.» De fet, li han lliurat Jesús com un revoltós que s'ha aixecat contra l'Imperi autoproclamant-se Messies, rei dels jueus. «Però, aleshores tu ets rei?», li digué alarmat Pilat, car «tot aquell que pretén ser rei es declara contra el Cèsar», li'n refrescaran la memòria els acusadors. No coneixem la lletra petita del procés judicial que féu decantar Pilat a dictar la sentència més severa que estava reservada als revoltosos i que plasmà en el rètol de la creu en caràcters hebreus, llatins i grecs: «JESÚS EL NATZOREU, EL REI DELS JUEUS.» La nova escriptura l'ha escrita un pagà: «El que he escrit, resta escrit» fins avui... i, per cert, en un patíbul.

cats amb la seva sang per fer de nosaltres una casa reial, uns sacerdots dedicats a Déu, el seu Pare; que li sigui donada la glòria i el poder pels segles dels segles. Amén. Mireu, ve sobre els núvols, i tothom el veurà amb els propis ulls, fins aquells que el van traspasar, i totes les famílies de la terra es lamentaran per ell. Sí, amén.

Jo sóc l'Alfa, la primera lletra de l'alfabet, i l'Omega, que és la darrera, diu el Senyor Déu, el qui és, el qui era i el qui ha de venir, el Déu de l'univers.

Al·leluia

Mc 11,10

*Beneït el qui ve en nom del Senyor.
Beneït el Regne del nostre pare David,
que està a punt d'arribar.*

Evangeli

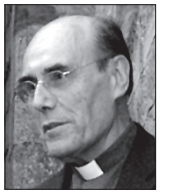
Jn 18,33b-37

Teniu raó: jo sóc rei

Lectura de l'evangeli segons sant Joan:

En aquell temps, Pilat digué a Jesús: «Ets tu el rei dels jueus?» Jesús contestà: «Surt de vós això que em pregunteu, o són d'altres els qui us ho han dit de mi?» Respongué Pilat: «Jo no sóc pas jueu. És el teu poble i els mateixos grans sacerdots els qui t'han entregat a les meves mans. He de saber què has fet.» Jesús respongué: «La meva reialesa no és cosa d'aquest món. Si fos d'aquest món, els meus homes haurien lluitat perquè jo no fos entregat als jueus. I és que la meva reialesa no és d'aquí.» Pilat digué: «Per tant, vols dir que ets rei.» Jesús contestà: «Teniu raó: jo sóc rei. La meva missió és la de ser un testimoni de la veritat; per això he nascut i per això he vingut al món: tots els qui són de la veritat escolten la meva veu.»

«Un poble messiànic» (*Lumen gentium*, 9)

Pere Tena

Bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

«Salvats en un poble»

La solemnitat de Crist Rei de l'Univers, amb la qual comencem la darrera setmana de l'any litúrgic, és una bona oportunitat per tornar al capítol segon de la constitució *Lumen gentium* (LG) del Concili Vaticà II, que té per tema «El poble de Déu». La reialesa de Crist, en efecte, és cantada i celebrada litúrgicament i acompanyada pel poble dels redimits per la seva sang, una multitud immensa que supera qualsevol vincle nacional, de poble i de nació terrenals, de llengua i de raça. Aquest poble que està més enllà de qualsevol poble, però està format per persones vingudes de tots els pobles, és el poble messiànic que, «malgrat que de moment no enclouï tots els homes i que moltes vegades aparegui com un petit ramat, és tanmateix el germen més fort d'unitat, d'esperança i de salvació per a tot el gènere humà» (LG 9).

El Concili ha privilegiat la imatge bíblica de «poble de Déu» sobre les altres dues que, amb més freqüència, l'acompanyen per parlar de la relació trinitària de l'Església: «Cos de Crist», i «temple de l'Esperit Sant». El motiu ha estat el desig de presentar la salvació tal com Déu l'ha volgut realitzar «no individualment, sense cap connexió els uns amb els altres, sinó que els ha constituït en un poble que el reconegué i el servís santament» (LG 9). D'aquesta manera, el Concili ha explicat millor el procés de la història de la salvació: des del poble d'Israel, amb el qual Déu va

fer una aliança, fins al nou poble de Déu, el nou Israel, instituït per la nova aliança segellada per Crist amb la seva sang. Entre el poble d'Israel i el nou poble de Déu, hi ha, doncs, quelcom de continuïtat, però també hi ha discontinuïtat. El nou poble de Déu no és simplement la continuació d'Israel, puix està format «d'una multitud d'entre els jueus i els pagans, cridats a formar una unitat, no pas segons la carn, sinó en l'Esperit, i a ser el nou poble de Déu». (LG 9).

S'anomena Església de Crist

Parlar del nou poble de Déu no és parlar de quelcom diferent de l'Església de Crist. Aquest nom —Església— és el nom propi del poble de Déu. L'evangeli de sant Mateu i els escrits apostòlics —sobretot paulins— utilitzen aquest nom, no sols perquè l'«Israel segons la carn» també el tenia, sinó sobretot perquè és adient a allò que Déu ha fet: «Déu ha convocat l'assemblea (aquest és el sentit original de la paraula Església) dels qui per la fe miren cap a Jesús, autor de la salvació i principi d'unitat i de pau, i n'ha constituït l'Església, a fi que sigui per a tots i cadascú un sagrament visible d'aquesta unitat salvadora» (LG 9). El Concili ha donat, amb aquestes frases, una preciosa definició de l'Església de Crist, que s'uneix a les diverses precisions que, al llarg dels capítols de la Constitució, va proposant. Aquesta, tanmateix, té una ressonància ecumènica apreciable, precisada més endavant, en el mateix capítol II, n.15.

El fet de privilegiar la imatge bíblica del «poble de Déu» per parlar de l'Església ha tingut, des del primer moment, conseqüències positives però també males interpretacions. Entre les primeres, hi ha l'explicació que el mateix Concili fa de la constitució interna del poble: la dignitat i la llibertat dels fills de Déu, temples de l'Esperit Sant; la llei del nou manament de l'amor; l'objectiu d'assolir i estendre el Regne de Déu. El seu cap és Crist, Salvador i Rei de l'Univers. La imatge del poble és també bona per situar l'Església dins la història. «Cridada a estendre's arreu, entra a formar part de la història humana, mentre, però alhora, transcendeix temps i fronteres dels pobles (LG 9).» Les interpretacions desviades són bàsicament dues. La primera sorgí de seguida, quan l'assemblea conciliar va decidir anticipar el capítol sobre el poble de Déu al capítol sobre la constitució jeràrquica de l'Església, que és ara el III. El canvi era plenament justificat: pastors i fidels formen part del poble de Déu igualment; i el que es diu sobre l'Església és vàlid per a tots. Però alguns identificaren «poble de Déu» amb «laïcat», i d'aquí sorgí l'equívoc. La segona interpretació desviada està relacionada amb la primera: pensar que el poble de Déu es pot assimilar sense més a una democràcia parlamentària, on el poble és el que decideix. Aquesta interpretació desviada ha merescut una correcció explícita per part del Sínode de l'any 1985. L'Església confessa que només hi ha un sol Senyor, i viu sota la Paraula de Déu, «fins que per la creu arribi a la llum sense posta».

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Beata Beatriu d'Ornacieux

- ✓ Nascuda a Ornacieux, França, cap al 1260
- ✓ Cartoixana de gran devoció per la Passió de Crist
- ✓ Fundadora d'una cartoixa femenina a Eymeux
- ✓ Va morir entre el 1303 i el 1309
- ✓ Beatificada el 1869 per Pius IX

Aquesta beata francesa va néixer a la regió del Delfinat, no gaire lluny de la Gran Cartoixa fundada per sant Bru. Quan tenia uns tretze anys, moguda per una crida interior, va entrar a la cartoixa femenina de Parménie, on va desenvolupar una gran devoció per la Passió de Nostre Senyor. Un dels pilars de la vida espiritual de la beata Beatriu d'Ornacieux era sentir com a propi tots els dolors de la Passió. L'any 1301, quan la pietat de la nostra beata ja era ben coneguda, l'orde la va enviar a fundar una nova cartoixa a la veïna població d'Eymeux, juntament amb dues germanes més de comunitat. En aquesta nova casa, que a poc a poc va anar creixent, la beata Beatriu va continuar duent una vida d'extrema pobresa i dedicada a la vida en Crist.

Tortosa

Xavier Salinas, nou bisbe de Mallorca

El fins ara bisbe de Tortosa pren el relleu de Mons. Jesús Murgui

Redacció

Tortosa

Mons. Xavier Salinas torna a les Illes. L'actual bisbe de Tortosa, que entre el 1992 i el 1997 havia estat ja bisbe d'Eivissa, acaba de ser nomenat pel papa Benet XVI nou bisbe de Mallorca. Així ho va fer públic la Santa Seu el 16 de novembre passat. Succeeix al capdavant de la diòcesi mallorquina Mons. Jesús Murgui, que va ser nomenat recentment bisbe d'Oriola-Alacant. La data de presa de possessió de la diòcesi de Mallorca per part de Mons. Xavier Salinas Viñals serà anunciada oportunament.

Fidel al seu lema episcopal, «*Gaudete in Domino*», la notícia ha estat rebuda pel bisbe Salinas amb alegria, com «un signe de la confiança del Sant Pare en la meva persona». En entrevista concedida al programa *Dos de vuit* de Ràdio Estel, el nou bisbe electe de Mallorca manifestava que acollia amb il·lusió aquest nou repte pastoral: «El Senyor m'obre un nou camí, m'ofereix una nova possibilitat, en una diòcesi tan rica en tradició de fe i en experiències, i també en nous reptes i desafiament, com és Mallorca.»

Després de quinze anys com a bisbe de Tortosa, en els quals ha pogut exercir un ministeri episcopal de proximitat, d'estret contacte amb les persones, Xavier Salinas emprèn ara una nova responsabilitat amb uns primers objectius ben definits. «La meva salutació és en primer lloc una invitació a confiar en el Senyor —afirmava Mons. Salinas en la carta de salutació als que seran els seus nous diocesans—, i a subratllar el valor sagrat de cada persona i la seva necessària aportació per a la construcció de la nostra societat.» En aquest primer contacte epistolar amb la nova diòcesi, Mons. Salinas va voler saludar «especialment el presbiteri diocesà, el meu necessari col·laborador, i els diaques permanents; els membres dels instituts de vida consagrada, que amb el seu testimoni de vida i obres apostòliques duen endavant tantes iniciatives d'educació dels joves i d'atenció als més necessitats; als moviments i associacions, que promouen la participació d'un laïcat responsable de la fe».

«El Senyor m'obre un nou camí en una diòcesi tan rica en tradició de fe i en experiències, i també en nous reptes i desafiament, com és Mallorca»

La rica tradició de Mallorca

De la nova diòcesi que li ha estat encomanada, el bisbe Salinas valora molt positivament el fet que tingui «una història de fe marcada per la presència de tants sants, fundadors, missioners; per tantes famílies que al llarg de generacions han transmès la fe als seus fills». «Una diòcesi —afegeix— de la qual la bellesa de les obres d'art donen testimoni d'aquella altra que il·lumina el cor de les persones.»

En el seu primer escrit després del nomenament episcopal, Mons. Xavier Salinas ha tingut també un record emotiu per a les diòcesis on ha exercit fins ara l'episcopat: Eivissa, Tortosa i Lleida. «Cadascuna d'elles m'ha ajudat a viure el servei episcopal des d'una nova dimensió —ha escrit—. En elles m'he alegrat i he patit. En elles he après a dir sí a Jesucrist, i a reconèixer també que "portem aquest tresor en gerres de terrissa".»

Finalment el nou bisbe electe de Mallorca, en la seva carta de salutació, cal posar-ho «tot en mans de la nostra Mare, la Mare de Déu, a qui des d'ara vull invocar amb aquest dolç i entrañable títol: Mare de Déu de Lluc». «A Ella —va acabar dient— li demano que ens ajudi perquè la nostra diòcesi sigui lloc de trobada de les diferents tendències, orígens i grups socials de tots els creients, que res que afecti les persones ens sigui aliè, i que a tots oferim el signe pel qual se sabrà que som cristians: l'amor de Crist.»

Perfil biogràfic

Xavier Salinas va néixer a València el dia 23 de gener de 1948. A partir del 1951 viu a Sagunt. El setembre de 1966 ingressa al Seminari metropolità de València. És ordenat sacerdot el dia 23 de juny del 1974. Va ser vicari de la parròquia de Sant Jaume, de Montcada, fins l'any 1976, quan va ser nomenat prefecte d'estudis del Seminari Menor de Xàtiva. El 1978 és nomenat consiliari diocesà del Moviment Júniors d'Acció Catòlica. Durant els anys 1979-82 estudia a la Pontifícia Universitat Salesiana de Roma, i es llicencia en Ciències de l'Educació, especialitat Catequètica. El 1982 és nomenat delegat diocesà de Catequesi. L'any 1987 és nomenat capellà i director espiritual del Reial Col·legi-Seminari de Corpus Christi de València. De l'any 1990 al 1992 va ser vicari episcopal de l'arquebisbat de València. Doctorat en Ciències de l'Educació, especialitat Catequètica, a la Pontifícia Universitat Salesiana de Roma.

El Sant Pare, el beat Joan Pau II, el nomena bisbe d'Eivissa el dia 26 de maig de 1992, i va ser consagrat bisbe, a la ciutat d'Eivissa, el dia 6 de setembre del mateix any. El seu lema episcopal és «*Gaudete in Domino*» (cf. Fl4,4).

Joan Pau II el va nomenar bisbe de Tortosa el dia 5 de setembre del 1997; i va prendre possessió el 26 d'octubre, a la Santa Església Catedral Basílica de Tortosa. El Sant Pare Benet XVI el nomena administrador apostòlic de la diòcesi de Lleida el 8 de març del 2007, fins a la presa de possessió del nou bisbe, el 21 de setembre del 2008.

En la Conferència Episcopal Espanyola ha desenvolupat diverses responsabilitats. En l'actualitat és vicepresident de la comissió episcopal d'Ensenyament i Catequesi i president de la Subcomissió de Catequesi.

En la Conferència Episcopal Tarraconense és bisbe-president dels Secretariats Interdiocesans de Catequesi i d'Ensenyament. A la Santa Seu és membre del Consell Internacional per a la Catequesi (COINCAT), en el Pontifici Consell per a la Nova Evangelització. Mons. Xavier Salinas ha publicat nombrosos instruments didàctics, llibres i quaderns de treballs per a la catequesi d'infància i joventut, i per a la formació dels catequistes.

Tarragona

Joan Maria Anglès, camí del sacerdoti

El nou diaca és fill de Torredembarra

Joan Boronat
Torredembarra

L'arxidiòcesi de Tarragona compta des del 28 d'octubre amb un nou diaca al servei de la seva Església. Però el camí emprès per Joan Maria Anglès Batet no es detura aquí, puix que la seva fita i vocació és el presbiterat.

Mossèn Joan Maria Anglès és nascut a Torredembarra, i tal com ell mateix ha manifestat, «feia molts anys que era conscient que Déu em cridava a deixar-ho tot i a seguir-lo malgrat no fer el pas definitiu». Durant 38 anys aquest diaca ha estat estretament vinculat a la seva parròquia de Sant Pere Apòstol, servint-la com a sagristà i catequista. En un primer moment va pensar optar pel diaconat permanent, però després de meditar-ho durant els anys de preparació «vaig veure que la meua vida no anava per aquest camí, que Déu em cridava a fer un pas més», subratlla el nou diaca.

L'eucaristia i la litúrgia de l'ordenació va tenir lloc a l'església parroquial de Sant Pere Apòstol de Torredembarra, plena de fidels de Torredembarra, de pobles de l'entorn i de la comarca del Baix Penedès, parròquies on Mn. Joan Maria ha col·laborat.

En l'eucaristia d'ordenació, presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, van concelebrar una trentena de preveres, entre ells el rector de Sant Pere Apòstol, Mn. Joan Cañas, amb assistència de vuit diaques, a més d'alguns companys seminaristes de l'ordenand. El sosteniment dels cants va anar a càrrec de la Coral Santa Rosalia de Torredembarra, acompanyada de l'orgue barroc del temple.

«Qui vulgui ser el primer entre vosaltres, ha de ser el vostre esclau.» L'Evangeli de Mateu, escollit per l'ordenand, va ser proclamat per donar pas a l'homilia. L'arquebisbe Jaume va

glossar l'esperit de servei del diaconat en afirmar que «servir el Senyor, la santa Església i les ànimes és el millor servei que podem fer als altres», per subratllar que precisament «són els diaques els que participen de manera especial en aquest servei». L'arquebisbe assenyala que per a Jesús la caritat és la primera de les virtuts i és per això que «demano al Senyor que tinguis un cor gran al servei de tots», per afegir que «seràs servidor de Crist i administrador del que Déu s'ha proposat». Insistí que la paraula de Déu s'ha d'encarnar en la nostra vida. Mons. Pujol va concloure exhortant a la pregària, en l'any que el Seminari Menor de Tarragona ha tornat a obrir les seves portes, per tal

«Servir el Senyor, la santa Església i les ànimes és el millor servei que podem fer als altres»

que floreixin les vocacions.

Va seguir la lletania dels sants, amb en Joan Maria prostrat, disposat a rebre després la imposició de les mans per part del bisbe; ja diaca, va ser resvestit amb els signes litúrgics propis del seu ministeri, l'estola creuada i la dalmàtica de la festa, perquè servir el Senyor omple el cor de goig. Li va ser lliurat l'Evangeli que haurà de proclamar amb la seva veu, i amb la seva vida i, finalment, rebé el bes de pau del bisbe i dels germans diaques, signe de comunió.

En acabar, Mn. Joan Maria Anglès va adreçar unes emotives paraules d'agraïment a les moltes persones que l'han guiat, ajudat i encoratjat envers el

camí del diaconat, com a primer pas de cara al sacerdoti, tot fent memòria dels seus 38 anys de servei a la parròquia de Torredembarra, «que m'han fet descobrir l'amor de Déu». Especialment emotiu fou el moment en què el diaca va ser obsequiat amb ornaments litúrgics i amb un quadre de Santa Rosalia, la patrona de Torredembarra. Les felicitacions es van fer extensives a la sortida, compartint un berenar.

La tasca pastoral de Mn. Joan Maria Anglès es continuarà centrant en l'arxiprestat del Baix Penedès, concretament a les parròquies dependents del rector de la parròquia de Sant Salvador del Vendrell, a l'agrupació de parròquies de la Bisbal del Penedès.

El Catllar conclou el bicentenari de Sant Nicaset

J. B. / El Catllar

El llançament de globus, acompanyat d'un berenar al recinte del Castell del Catllar, va tancar el programa que ha servit per commemorar l'any del bicentenari de Sant Nicaset. L'acte central de tot aquest any, que ha commemorat el vot de poble establert el 1812, es va celebrar el dia de la festivitat del sant, amb la solemne missa presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, i concelebrada pel rector, Mn. Joan Brulles, i altres preveres de l'arxiprestat.

Els fidels van omplir les àmplies naus del temple parroquial. Hi havia l'alcalde del Catllar,

Josep Maria Gavalda, membres del consistori i el director dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Jordi Agràs. La Coral Sant Nicasi va interpretar la *Missa Brevis* en fa major de Haydn i, seguint el costum, es va donar la benvinguda als nous escolans al servei del culte.

En l'homilia, l'arquebisbe Jaume Pujol va fer una reflexió als presents en el sentit de «si serem capaços de mantenir aquesta devoció del Catllar envers el seu sant intercessor i benefactor» i els va exhortar a «transmetre aquesta tradició a les joves generacions perquè visquin la fe de forma plena, recordant i venerant alhora sant Nicasi».

Solsona

Aniversari de la coronació de la Mare de Déu del Claustre

Ramon Estany / Solsona

Amb el repic de campanes de la catedral, els fidels devots de la Mare de Déu del Claustre de Solsona van iniciar la commemoració del 56è aniversari de la coronació de la patrona de Solsona omplint la Capella del Claustre el dissabte 6 d'octubre, tot participant a la Missa Sabatina i a la posterior Vetlla del Claustre, una celebració que va estar acompanyada musicalment per l'Escolania del Claustre i el Cor de Cantaires de la Capella del Claustre. La celebració va ser presidida per Mn. Josep Torres, administrador eclesiàstic de la Confraria del Claustre, i concelebrada per Mn. Joan Clos.

Vic

Sentfores acomiada el seu rector durant 40 anys

Xavier Bisbal / Sentfores

Els fidels han acomiadat Mn. Jordi Ripoll després de 40 anys com a rector de la parròquia de Sentfores de Vic (La Guixa). Mn. Ripoll declara que li vénen al cap molts records, «però em recordo de les coses bones; de les dolentes no». I de les bones, diu, n'hi ha moltes, sobretot la relació amb els feligresos: «Humanament em sento retribuït.» Reconeix que té molta memòria i que mai no ha llegit els sermons. Per últim, afirma que se sent tan identificat amb la seva parròquia que és on vol ser enterrat, juntament amb els pares. El rector emèrit és molt conegut a Vic per haver estat director espiritual de diversos col·legis i per haver dirigit exercicis espirituals als quintos.

Lleida

«La nostra presència té una missió amagada però necessària»

Les Carmelites de Lleida celebren el 25è aniversari del nou monestir del Sagrat Cor de Jesús

Jordi Curcó

Des de fa vint-i-cinc anys, al turó anomenat de la Caparrella, a menys de quatre quilòmetres de la ciutat i envoltat per l'Horta lleidatana, s'aixeca silenciós però present el monestir del Sagrat Cor de Jesús, on tretze carmelites descalces donen vida a l'únic monestir de vida contemplativa que hi ha actualment a la diòcesi. Al locutori del monestir, presidit per un quadre de la Mare de Déu del Carme i a pocs dies de celebrar la festa de la seva mare fundadora, santa Teresa de Jesús, ens rep la priora, la germana Maria del Sagrat Cor de Jesús. Les paraules de benvinguda, agraïdes i joioses, no amaguen la satisfacció de retrobar-nos en la conversa, tot i que en aquesta ocasió no quedaran recloses en la clausura del monestir, sinó que pretenen sortir fora i donar-les a conèixer. El monestir està d'aniversari ja que celebra 25 anys de la inauguració, si bé la presència de les carmelites descalces a Lleida es remunta a l'any 1686, ni més ni menys que 326 anys d'història. L'ocasió s'ho val.

Per què vau deixar la ciutat per venir a la Caparrella?

El motiu principal va ser l'estat en què es trobava l'antic monestir, amb més de 300 anys. Calia fer grans reparacions, sobretot a causa de la humitat, cosa que suposava una gran despesa de diners; a més, amb el pas del temps, les cases veïnes ens dominaven i no podíem gaudir del silenci i la soledat necessàries per a la nostra vida contemplativa.

La vostra presència a Lleida és molt antiga, oi? Quan i com van arribar les primeres carmelites a Lleida?

Les nostres fundadores, vingudes dels convents de Reus i Mataró, van arribar a Lleida el 1686. Els primers dos anys van viure provisionalment en un pis del carrer Cavallers, fins a l'any 1888, quan la comunitat s'instal·là al convent construït al carrer Sant Anastasi, on vam romandre fins al 1987.

Monestir abans de Sant Anastasi i ara del Sagrat Cor.....

Exactament. El monestir va tenir com a titular des de la fundació sant Anastasi, per un acord establert amb la Paeria, que va acceptar i ajudar la fundació, amb la condició que l'església es dediqués al patró de la ciutat. Amb el trasllat de convent es va pensar en la possibilitat de canviar de titular i entre totes vam escollir el Sagrat Cor de Jesús.

Com ha celebrat la comunitat aquest aniversari?

Amb molt de goig i il·lusió. El mateix dia de l'aniversari, el 16 de maig, ho vam celebrar en la intimitat de la comunitat, i el 15 de juny, solemnitat del Sagrat Cor, vam tenir una missa solemne. Va venir tanta gent, que va ser necessari posar cadires a l'exterior i

L'actual comunitat de tretze germanes a la sala capitular del monestir.

instal·lar megafonia perquè la gent que no podien estar dins l'església pogués seguir l'acte des de fora. Va ser doncs una festa molt emotiva, amb la presència d'algunes autoritats, entre elles el nostre alcalde, Àngel Ros. Vam preparar també una exposició fotogràfica de l'antic convent de Sant Anastasi i d'aquest des de la seva construcció.

Aquest convent ha estat fruit de molts esforços per part de la comunitat i de tanta gent com ens han ajudat, per això ens sentíem amb el deure d'agrair a Déu tants beneficis rebuts. Només cal pensar que fa 25 anys aquest era un turó erm i vist ara és un veritable verger, vol dir que hi ha hagut molt de treball amagat, molt sacrifici. Volíem també tenir un record especial per les germanes que en aquell moment ens acompanyaren, en especial la mare Carme de Sant Joan de la Creu, que en aquell moment era la priora i que tant va lluitar perquè poguéssim gaudir del que ara és ja una realitat.

També s'ha celebrat el XX aniversari de l'entronització del Sagrat Cor que presideix el jardí del monestir, com va sorgir aquella iniciativa?

Fa 20 anys un sacerdot molt amic de la comunitat ens va suggerir la idea d'entronitzar una gran imatge del Sagrat Cor, que des d'aquí dominés tota la ciutat de Lleida. Totes ens hi vam entusiasmar i també molta gent que ens va ajudar a recollir diners per pagar la imatge, obra de l'escultor lleidatà Víctor Pallarés. Amb la peanya, el monument tindria vuit metres d'alçada. La benedicció es va fer el primer divendres de juny de l'any 1992 i en aquell mateix acte es va consagrar Lleida al Cor de Jesús.

Aquest any, en celebrar-ne el XX

«Si no ens sentíssim útils deixariem de ser veritables filles de santa Teresa de Jesús»

aniversari i com que aquesta imatge es troba dins el recinte de la clausura i la gent no hi pot tenir accés, vam pensar a entronitzar-ne una de més petita, a la plaça d'accés al monestir, d'1,22 metres d'alçada, obsequi d'una família asturiana, emparentada amb una germana de la comunitat. Es va beneir el dia del Sagrat Cor, renovant la consagració feta ara fa 20 anys i el mateix dia de commemorar els 25 anys de la inauguració del nou monestir.

Quin és el dia a dia d'una religiosa carmelita descalça al monestir de la Caparrella de Lleida?

La nostra vida és de silenci, soledat, oració i sacrifici, viscuts en un ambient de família i senzillesa. El nostre horari comença a un quart de set, quan ens llevem, i està distribuït entre la pregària (la celebració de l'Eucaristia, el rés de tota la Litúrgia de les hores, dues hores d'oració personal, el rés del Rosari) i el treball en soledat, dedicat en el nostre cas a l'elaboració de les formes per a l'Eucaristia, treballs de restauració de petites imatges, alguns treballs de pintura i a més fem els afers propis de la casa, neteja, cuina i la confecció dels nostres hàbits. Per mantenir l'equilibri personal i comunitari, santa Teresa va establir dues hores al dia de recreació

comunitària on es viu amb més intensitat l'esperit de família. La jornada acaba prop de les 24 hores a l'estiu i una hora abans a l'hivern.

Esteu al dia del que passa al món?

Tot i que no tenim ràdio, ni televisió ni internet, tenim prou informació com per pregar per aquest món nostre tan necessitat. L'excés d'informació trenca aquest ambient de silenci i soledat necessaris per a l'oració.

Quin és avui el carisma d'una religiosa carmelita contemplativa?

Precisament aquest any commemorem el 450 aniversari de la fundació del primer monestir de santa Teresa, Sant Josep d'Àvila i ens estem preparant per celebrar, el 2015, el V centenari del naixement de santa Teresa. Tot això és motiu per revifar el nostre carisma i viure'l amb més il·lusió.

La inspiració divina que va moure santa Teresa a fundar el seu primer monestir és tan actual ara com fa 450 anys. Ella volia crear comunitats orants, per pregar per les necessitats de l'Església; comunitats de pocs membres on es pogués viure plenament un ambient de família, recuperant al mateix temps l'esperit eremita de l'orde. Per això el silenci, la soledat, l'oració (que per santa Teresa no era sinó un tracte d'amistat), units a l'alegria de la vida de comunitat són els trets característics de tota comunitat carmelita descalça.

Us preocupa la manca de vocacions?

Ens preocupa, perquè pensem que la nostra presència a Lleida té una missió amagada però necessària. Els joves d'avui com els d'ahir tenen set de Déu. Les trobades que hem tingut aquí amb motiu del pas de la creu dels joves el 2010, de la JMJ de l'any passat i aquest any amb motiu de la jornada *pro orantibus*, ens han permès conèixer uns joves que saben pregar i que descobreixen en nosaltres una altra manera de viure la fe, una alegria que els sorprèn en unes dones que viuen amagades rere unes reixes. Nosaltres sabem que hem rebut un gran tresor amb la vocació al Carmel i ens agradaria que d'altres en poguessin gaudir, penso que aquesta és la nostra preocupació.

Pot avui una jove sentir atractiu per la vida monàstica?

Sense cap dubte, però cal tenir en compte que el més fonamental és que primer conegui Jesús, s'engamori d'Ell, que és en definitiva on es troba l'origen de tota vocació religiosa. La vida monàstica i en concret la carmelitana pot atreure més que mai una jove enmig d'un món ple d'imatges i sorolls, on no resulta fàcil trobar espais de silenci i d'oració. Aquí podrà descobrir que es pot ser lliure sense tenir tantes coses que semblen imprescindibles. Podrà descobrir que només Jesús és capaç d'omplir el cor.

Us sentiu útils a l'Església i al món des d'aquest monestir de Lleida?

Si no ens sentíssim útils deixariem de ser veritables filles de santa Teresa de Jesús, qui precisament ens va fundar per ajudar l'Església. Ella en els seus escrits ens exhorta contínuament a no oblidar aquest ideal.

El consiliari diu...

Eucaristia dominical i solidaritat

Miquel Bada,
pvre.
Consiliari de
Catalunya

Aquests dies els grups de Vida Creixent —Moviment Cristià de Gent Gran— reflexionem i estudiem el tema tercer d'enguany: «Compartint la mateixa taula», a partir del text evangèlic de la multiplicació dels pans, i de la pregunta: quants pans teniu?

Voldria fer una breu reflexió que ens ajudi a aprofundir, sobretot, en l'Eucaristia dominical i l'exigència que comporta per a nosaltres el fet de celebrar l'Eucaristia i el compromís posterior o com a conseqüència de la mateixa celebració. La multiplicació dels pans, segons els evangelis, comporta, primer ser-hi present i escoltar els ensenyaments de Jesús de Natzaret i constatar que és el Senyor el qui pren la iniciativa d'alimentar-nos, però cal primer la nostra col·laboració, la nostra generositat,

Celebrar l'Eucaristia dominical és entrar en comunió amb Crist.

la nostra solidaritat, perquè es pugui multiplicar alguna cosa que s'ha donat pel bé de tots. Segons el text bíblic,

hi ha un noi que pot oferir set pans i alguns peixos. A partir d'aquest gest de solidaritat, Jesús alimentarà la gent

de forma suficient. Celebrar l'Eucaristia dominical és entrar en comunió amb Crist, pa de vida, però ha de ser també comunió, no solament amb Crist-Cap sinó també amb Crist-Cos, és a dir, amb tots els seus membres. La qual cosa vol significar fer-se solidaris de totes les persones, especialment les que es troben en dificultats. Hem de ser solidaris per conèixer la seva situació i per ajudar-los en la mesura de les nostres possibilitats.

La solidaritat ha de promocionar les nostres capacitats i ha de ser realista, és a dir, allò que està al nostre abast.

Especialment, la solidaritat ha de ser fruit de la nostra experiència de l'amor de Déu, que és l'Eucaristia; com més conscients siguem d'aquest amor, més estimarem i més serà reflex de l'amor diví que es manifesta als altres per mitjà de nosaltres i més quan som nosaltres els que podem donar resposta a les necessitats de les persones i, si no ho fem nosaltres, potser no ho farà ningú.

El pa de l'Eucaristia: Jesús entre nosaltres. Ha de comportar un creixement en la nostra fe i en la fidelitat als ensenyaments i a l'estil de vida del Senyor.

XXIX Assemblea diocesana dels bisbats de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa

Esther Bandés

Es va celebrar a la parròquia de Sant Isidor de Barcelona el 27 d'octubre passat. El rector, Mn. Josep Lluís Fernández, ens va acollir a tots amb il·lusió, tot desitjant que el nostre moviment continuï lluitant per donar testimoni enmig del món en què vivim, de quin és l'Amor que ens agermana.

El nostre consiliari diocesà, Mn. Miquel Bada, desitjà a tots els membres i assistents, un curs ben reeixit humanament i espiritualment i començà la trobada dirigint la pregària per l'Any de la Fe.

Sergi Òliba, coordinador diocesà, ens dóna també la benvinguda i espera que, amb l'ajuda de tots, culminarem aquest curs i assolim els reptes de creixement personal i projecció de valors cristians en el convuls món que vivim avui dia, tant com ens sigui possible.

Aquesta «Porta Oberta» facilitada pel nostre bisbe, Mons. Sebastià Taltavull, ens ajudarà molt.

M. Carme Janer, vicepresidenta primera, ens va llegir la Memòria del curs 2011-2012. En l'opuscle entregat als assistents hi figura el text sencer. Indica que qualsevol aclariment es pot demanar a les oficines del carrer Rivadeneyra els dies feiners de 17 a 19 h.

Déu n'hi do tot el que s'ha fet gràcies a tots. Que no ens manquin col·laboracions per continuar en marxa.

En Pere Arribas, vocal, tot seguit va exposar els objectius d'aquest curs. Segueixen en la línia d'anys passats però, com és natural, amb projectes més ambiciosos que, com tots sabem, van

en la direcció de ser cristians en totes les situacions de la nostra vida.

Sergi Òliba ens anuncia l'esperada conferència de Mons. Sebastià Taltavull, bisbe auxiliar de Barcelona, sobre el temari del curs *La fe cristiana, porta sempre oberta* i li agraeix la seva àmplia disponibilitat per fer un excel·lent recull de reflexions, plantejaments, pregàries i vivències del contingut del seu llibre *Agafats de la mà. Les preguntes de Jesús-2*.

De ben segur que, com tots desitgem, ens ajudarà molt a viure personalment i comunitàriament els reptes que Jesús ens proposa per caminar en el món d'avui.

Mons. Sebastià Taltavull va explicar prèviament que va tenir el goig de col·laborar en la posada en marxa de Vida Creixent quan estava a Menorca. També va dir que durant l'estiu ha estat en contacte tot sovint amb Sergi Òliba, a qui agraeix la seva insistència i treball perquè el temari que tots tenim arribés a les nostres mans.

Va recalcar la importància que té fer la lectura i reflexió de cada tema abans de les trobades. La posada en comú del que n'haguem extret cadascú ens enriquirà més.

Indica que el contingut de cada capítol flueix de la lectura de l'Evangeli que l'encapçala i ens dirigeix al nostre compromís individual i comunitari.

Tots els presents vam manifestar amb el nostre aplaudiment que agraim l'enriquiment espiritual que ens ha suposat la conferència.

Abans de passar a celebrar l'Eucaristia, presidida pel Sr. bisbe, es van distribuir les «mencions especials» per

a les parròquies més veteranes en la participació de Vida Creixent.

La jornada va acabar amb un refrigeri ple de joia i germanor.

Mons. Sebastià Taltavull va subratllar la importància de la lectura i la reflexió de cada tema abans de les trobades.

AGENDA

DESEMBRE

Dijous 13: reunió d'animadors, única al mes. A les 5 de la tarda, a Rivadeneyra, 6, 3a. Aula 1. Tema: «Qui m'ha tocat?» (Lluc 8,45).

Celebració del Nadal, nades i un petit tast de torró amb joia i alegria.

Gran Recapte, un projecte de país

Objectiu: 10.000 voluntaris i 1.400.000 quilos d'aliments

Carme Munté
Barcelona

A la seu del Banc dels Aliments de Barcelona, a la Zona Franca, l'activitat no s'atura. El nombre de persones beneficiades ha crescut entre un 10-30%, segons les demarcacions, i això fa que calgui més que mai nodrir les lleixes del Banc dels Aliments amb productes que puguin cobrir les necessitats nutritives de persones i famílies que viuen de forma dramàtica les conseqüències de la crisi —es calcula que a Catalunya més d'un milió i mig de persones pateixen mancances alimentàries.

Però al mateix temps que creixen les necessitats alimentàries de les persones, han minvat fins a un 50% les ajudes per aquest concepte de la Unió Europea. De cara al 2014 la previsió és que encara minvin més.

Per això és tan important la mobilització ciutadana per al Gran Recapte d'Aliments que es farà els dies 30 de novembre i 1 de desembre amb l'objectiu de recollir arreu de Catalunya fins a 1.400.000 quilos d'aliments nutritius de llarga durada. El lema: «Junts podem canviar la realitat.» En la roda de premsa de presentació, celebrada el 13 de novembre passat, no hi van faltar representants de les administracions catalanes.

El conseller d'Agricultura, Josep Maria Pelegrí, va dir que el Gran Recapte és un «projecte de país». «Un país que no té ànima no té futur», va afegir Pelegrí, «i Catalunya demostra tenir ànima amb entitats com els Bancs dels Aliments i iniciatives com el Gran Recapte». El conseller d'Agricultura va destacar la funció que fan en aquest sentit els pagesos, productors, federacions cooperatives...

Josep Lluís Cleries, conseller de Benestar Social i Família, va dir que Catalunya és una nació «que estima la seva gent i que és solidària tant de portes endins com de portes enfora». I va posar en relleu que les «administracions i entitats treballem unides per una sana obsessió: lluitar contra la pobresa avui i també demà, quan sortim de la crisi».

«La situació actual que vivim és excepcional, una situació insòlita de múltiples crisis», va dir Xavier Trias,

alcalde de Barcelona, «la intenció dels Bancs dels Aliments no ha de ser només recaptar aliments, també conscienciar sobre una pobresa que es cronifica». En la seva intervenció, Trias va lamentar que Europa disminueixi les aportacions en concepte d'alimentació per als més necessitats. «Aquesta no és l'Europa que volem», va afegir.

Però sens dubte que la intervenció més sentida va ser la de Frederic Gómez, president del Banc dels Aliments de Girona, el segon que es va crear arreu de l'Estat espanyol després del de Barcelona. En aquest sentit, Gómez va destacar com Catalunya també en aquesta ocasió ha estat capdavantera tant pel que fa a la creació del primer Banc dels Aliments (el de Barcelona ha celebrat 25 anys) com en la posada en marxa del primer Gran Recapte. «És una prova fefaent del dinamisme i l'empenta de la societat civil catalana per fer front als

problemes del nostre entorn.» Frederic Gómez va posar en relleu que la crisi també és temps d'oportunitats per fer emergir valors de sempre com són la solidaritat i la sobrietat. I va posar sobre la taula una dada per a la reflexió: 89 milions de tones d'aliments es fan malbé anualment a la Unió Europea, i un 42% del malbaratament es produeix a les llars. «Hem d'ensenyar els nostres fills a acabar-se tot el plat...», va dir.

10.000 voluntaris en 800 punts de recollida

El Gran Recapte està impulsat per la Fundació Banc dels Aliments i l'Obra Social "la Caixa". És un projecte de país pel que fa a la recollida d'aliments, però també pel que fa a l'aportació dels voluntaris. Així, un «exèrcit» de 10.000 voluntaris es repartiran pels més de 800 punts de recollida en supermerats i mercats d'arreu de Catalunya i en més de 200 poblacions. Per fer-se voluntari només cal registrar-se a la web de l'entitat.

Els aliments es poden aportar presencialment o també de forma on-line a través del web www.bancdelsaliments.org i www.lacaixa.es.

Així mateix, l'Obra Social "la Caixa" posa a disposició de la campanya tots els seus caixers automàtics i canals electrònics: portal de "la Caixa, Línia Oberta, CaixaMòbil i bescanvi de Punts Estrella per fer donacions econòmiques. L'entitat promourà la iniciativa entre els seus clients i també entre els seus empleats, a més de mobilitzar en les tasques de recollida els 1.700 voluntaris de "la Caixa" que l'entitat té a Catalunya; el director de l'àrea d'integració de l'Obra Social "la Caixa", Marc Simón, va recordar que «si ens unim per a sumar esforços, aconseguirem una societat

4 preguntes a Frederic Gómez Pardo, president del Banc dels Aliments de Girona

Com va néixer el Banc dels Aliments de Girona ara fa 24 anys?

Sóc enginyer agrònom i em feia mal al cor la gran quantitat d'excedents agrícoles, mentre al món hi havia gent que passava gana. Sempre situava la fam al Tercer Món, fins que l'any 1987 vaig llegir l'encíclica *Sollicitudo rei socialis*, en què Joan Pau II parlava del Quart Món, de les bosses de pobresa que hi ha al voltant del nostre nucli industrial. Després, em vaig assabentar que a Barcelona s'acabava de crear el primer Banc dels Aliments. El 16 de desembre del 1988 naixia la Fundació Privada Banc dels Aliments de les Comarques de Girona.

Aleshores només es començava a parlar del Quart Món, i tants anys després...

...S'ha convertit en la vergonya més gran del món occidental, on trobem persones que viuen molt bé i altres que passen gana.

Quina és la col·laboració del Banc dels Aliments de Girona amb l'Església?

Fa poc temps el *Diari de Girona* va publicar un article que deia: «Encara hi ha algú que creu que la crisi també és preocupant dels pobres...?» Em vaig sentir interpel·lat i vaig escriure un article que el van publicar l'endemà mateix. Donava testimoni que el 80% dels aliments que repartim és a través d'entitats d'Església. A més, malgrat que el Banc dels Aliments no té cap vinculació directa amb cap entitat religiosa, també és cert que gran part dels voluntaris, entre els quals jo, si ens hem involucrat en aquest tema és per les nostres conviccions cristianes.

El malbarament d'aliments és en gran mesura responsabilitat de les famílies. Quins consells pràctics podríem donar?

Que tinguin ben clar que els productes amb data de consum preferent es poden continuar consumint mesos després. Superar la data vol dir que no tenen les qualitats d'acabats de fer, però no que puguin fer-te mal. En segon lloc, que ensenyin als fills que mentre hi hagi nens que moren de gana s'han d'acabar tot el que hi hagi al plat.

millor i més cohesionada».

Amb motiu de la celebració del Gran Recapte d'Aliments a Catalunya i de la Gran Recogida de Alimentos a Andalusia, els Bancs d'Aliments juntament amb l'Obra Social "la Caixa" han engegat una campanya de recollida d'aliments virtual a través del Facebook a benefici de la Federació Espanyola de Bancs d'Aliments. Estarà activa del 15 de novembre al 15 de desembre, i compta amb la col·laboració de moltes empreses que faran possible convertir els clics «m'agrada» en quilos d'aliments bàsics: www.facebook.com/lagranrecogida

RECÉS D'ADVENT

LA PARRÒQUIA DE LA CONCEPCIÓ, juntament amb l'Obra d'exercicis parroquials, organitza un recés de preparació a l'Advent, a càrrec del Dr. Oriol Pallàs Espinet. Serà el dissabte, dia 1 de desembre de les 11.30 a les 15.30h. Les parròquies o moviments que ho vulguin poden enviar-hi els interessats.

El recés transcorre en silenci.

Lloc: parròquia de la Concepció (Llúria, 70).

Es disposarà del claustre i altres espais de la parròquia.

L'aportació inclou el dinar.

Informació i inscripcions:

Sra. Matilde 934 576 552 d'11 a 13 i de 18 a 20h.

Podeu demanar servei de guarderia i casal per als adolescents.

Una experiència sensorial a Montserrat

La mostra «Lamentacions», de Javier Pérez, és una reflexió sobre la condició efímera de l'ésser humà

Redacció
 Montserrat

El Museu de Montserrat acull, en les seves dues sales d'exposicions temporals —la Pere Daura i l'espai d'art Pere Pruna—, la seva primera instal·lació artística. Es tracta de la mostra *Lamentacions*, de Javier Pérez (Bilbao, 1968), que està basada en un conjunt de disset campanes de vidre negre. El treball de fons de l'artista aprofundeix en la reflexió sobre la condició efímera de l'ésser humà i el seu encadenament físic i corporal. L'exposició, comissariada per Teresa Blanch, es pot visitar al Museu de Montserrat fins al 11 de febrer del 2013.

El plany col·lectiu del conjunt de campanes que presenta l'exposició es complementa amb un rosari de calaveres de bronze de mida natural i una delicada corona d'espines de vidre. *Lamentacions* és una experiència sensorial a través de la qual el visitant s'endinsa en una atmosfera absorbent i en la qual la música hi té un paper primordial. La composició de Joan Sanmartí, interpretada pel grup coral *Música Reservada* de Barcelona, sorgeix de l'interior de les campanes, tot atorgant al conjunt una experiència de solemne gravetat. L'estructura de la música s'inspira en el llibre de les *Lamentacions* del profeta Jeremies, combinada amb la idea del pas inexorable del temps que conté un text de Charles Dickens: *Història de dues ciutats*; finalment, la progressió de les veus segueix la cita del poeta Virgili «*Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus*». El resultat és una polifonia contemporània amb ressons del Renaixement.

Dos vídeos

El procés de creació del fenomen artístic *Lamentacions* s'explica mitjançant dos vídeos. El primer presenta la fabricació de les campanes, que va tenir lloc al centre especialitzat CIRVA de Marsella. La grandària, pes i color de les peces fan que tinguin una gran dificultat tècnica; cada campana esdevé una peça única. En segon lloc, el

«El treball de l'artista aprofundeix en la reflexió sobre la condició efímera de l'ésser humà i el seu encadenament físic i corporal»

visitant també pot seguir l'enregistrament de la peça musical, que va tenir lloc a l'església de la Torre Roja de Sant Pere de Vilamajor.

La segona part d'aquesta exposició temporal, que ajuda a conèixer millor el treball de Javier Pérez, està formada

per una sèrie de 20 serigrafies. Aquests dibuixos fan una unitat amb el conjunt de poemes *El bebedor de llàgrimes*, de Miguel A. Hernández-Navarro, una metàfora sobre la compassió mitjançant la història d'un home que recull i beu les llàgrimes que cada nit vessa la seva estimada adormida. Javier Pérez se serveix dels seus dibuixos per aprofundir la idea de la continuïtat que existeix entre el cos humà i la natura. Una altra delicada escultura de vidre, *Larva*, enalteix l'element més primari de la vida.

Interioritat espiritual

Teresa Blanch explica que «Javier Pérez ha consolidat una ferma trajectòria internacional a partir de les seves radicals exploracions sobre la condició humana. L'artista s'endinsa en la interioritat espiritual de l'ésser des d'una concepció entre biològica i onírica de la corporeïtat, amb el propòsit de fer aflorar la identitat fràgil i vulnerable

de l'individu». Així mateix, la comissària de l'exposició comenta que «les lluites que s'observen en la seva obra, entre lleugeresa i gravidesa, entre carnalitat i espiritualitat, entre puresa i impuresa, són formes sinceres d'interrogació de l'ànima portades a la més descarnada consciència biològica, sobre els ineludibles principis dialèctics de vida i mort, d'on l'artista obté imatges primordials d'una violenta bellesa».

«Tal com es pot comprovar en els seus dibuixos —argumenta Teresa Blanch—, la capillaritat líquida de l'organisme pot esdevenir cos en si mateix: un braç que es torna alat, l'home que es transfigura en arbre, els arbres que tenen dobles arrels o prenen forma animal, la larva que es converteix en vegetal i el mineral que adopta forma humana. En tota l'obra de Javier Pérez, els processos de configuració de la imatge queden atrapats en un estat mòrbid i sensual on s'evidencia una rebel·lió poètica i convulsa contra les estretors físiques.»

El campanar de Valls centra l'interès d'una nova ruta guiada a la ciutat

Joan Boronat / Valls

L'Ajuntament de Valls ha posat recentment en marxa una nova ruta guiada al campanar de l'església de Sant Joan Baptista. L'estrena va tenir lloc el cap de setmana del diumenge 21 d'octubre, tot coincidint amb el Fòrum Casteller i la Fira de Santa Úrsula, que es fa celebrar a la capital de l'Alt Camp.

El campanar de Valls és considerat el més alt de les esglésies de Catalunya, amb 74 metres d'alçada. El campanar

és obra de l'arquitecte Francesc Villar Carmona i va ser construït entre els anys 1895 i el 1897. Pujar-hi és tota una experiència, ja que la vista sobre la ciutat de Valls és una panoràmica impressionant. A l'horitzó es poden veure les principals poblacions d'aquesta comarca, però també els cims i els pobles de les cinc comarques limítrofes: el Baix Camp, el Tarragonès, el Baix Penedès, l'Anoia i la Conca de Barberà, a més a més del mar.

La visita consta d'una explicació de

la història i característiques arquitectòniques del campanar, per part d'un guia expert que desgrana la seva narració mentre es pugen els més de 300 graons fins al replà de les campanes. Les campanes van ser instal·lades a la dècada dels anys quaranta, ja que les anteriors (més grans i amb nom propi: *la Joana*, *la Tecla*, *la Penc-penc*, etc.) van ser totes foses durant la guerra civil espanyola.

A les darreres Festes Decenals de la Mare de Déu de la Candela, celebrades el febrer del 2011, els vallencs i vallenques de fora vila van oferir a la ciutat una nova campana a través d'una subscripció popular. La campana va ser batejada com a *Candela*.

La ruta del campanar conclou amb

una degustació d'una tapa feta a partir de productes de la terra acompanyades d'un vi o d'un cava de l'Alt Camp, en un dels establiments col·laboradors de les rutes turístiques, situats al barri antic de la ciutat. El preu de la visita, amb degustació inclosa és de 8,5 euros per persona i el preu per a majors de 65 anys és de 4,5 euros per persona. La tarifa per a grups d'estudiants és de 3 euros, sense degustació. Les reserves es poden fer per telèfon (trucant al 977 612 530), per e-mail (enviant un missatge a turisme@valls.cat, indicant el nombre de persones i un telèfon de contacte) o presencialment a l'Oficina de Turisme del carrer de la Cort, núm. 61, de les 10 a les 13,30 i de 16,30 a les 19 hores.

Barcelona pam a pam

L'arquitecta Itziar González Virós ha tingut cura de la reedició de l'obra d'Alexandre Cirici

Carme Munté
Barcelona

Ens asseiem en una terrassa de la plaça del Pi de Barcelona per parlar amb Itziar González Virós (Barcelona, 1967) de la nova edició de la guia *Barcelona pam a pam* i del llibre annex *Per no perdre peu* (Editorial Comanegra).

L'elecció del lloc per a l'entrevista l'ha fet la mateixa Itziar González Virós i l'ha feta per dos motius. En primer lloc per compartir *in situ* les seves reflexions sobre el districte de Ciutat Vella i, en segon lloc, perquè, tal com ens va repetint al llarg de l'entrevista, l'Església a Barcelona és mereixedora d'un gran reconeixement per la tasca restauradora en aquests darrers anys dels seus monuments.

La basílica de Santa Maria del Pi i la Casa de la Sang són un exemple d'aquest esforç restaurador dut a terme per l'arquebisbat de Barcelona en col·laboració amb les administracions.

«L'Església ha sabut utilitzar el recurs del turisme i del visitant a favor del manteniment del seu patrimoni», destaca Itziar González, alhora que lamenta, però, que «els gestors de la ciutat no hagin sabut evitar la degradació de la presència massiva de visitants».

És en aquest punt en el qual Itziar González dóna un toc d'alerta ja que el districte de Ciutat Vella està vivint un procés d'expulsió dels seus veïns alhora que esdevé un espai pensat només per als turistes. González Virós coneix el tema de primera mà ja que des dels 20 anys viu al pis de la seva besàvia, al carrer Petritxol, i perquè, a més, ha estat regidora del districte de Ciutat Vella de l'Ajuntament de Barcelona.

«Als anys noranta va haver-hi una aposta política molt forta de l'Ajuntament de Barcelona de recuperar el centre i de dignificar tot el seu potencial cultural. Moltes persones ens ho vam creure i vam venir a viure aquí, però l'exploració turística sense fre ni mesura està esborrant el confort i la dimensió de barri que havíem aconseguit recuperar.»

La seva reivindicació d'un turisme sostenible és present en la nova edició de *Barcelona pam a pam* i en l'annex *Per no perdre peu*. Com va fer Alexandre Cirici l'any 1971, quan Teide va editar per primera vegada *Barcelona pam a pam*, en aquesta nova edició de la guia Itziar González Virós ha volgut dotar-la d'un fort accent social i humanista.

Alexandre Cirici (1914-1983) va ser crític d'art, escriptor, dissenyador, publicista, polític i, de vocació, arquitecte. En plena dictadura franquista es va dedicar intensament a la modernització de la crítica i la historiografia artística que es feia a Catalunya.

L'any 1952, amb motiu del Congrés Eucarístic Internacional, Alexandre Cirici va fer la primera guia sobre *Barcelona* publicada en la col·lecció *Guías Teide*. El llibre *Barcelona pam a pam* (dins la col·lecció de Teide *Què Cal Saber?*, 1971) va ser la versió completament renovada d'aquesta primera guia.

Han passat els anys i *Barcelona pam a pam* d'Alexandre Cirici ha esdevingut una icona de la ciutat. És una guia cabdal per resseguir en forma de rutes la Barcelona actual però també per recordar tot el

patrimoni que no s'ha conservat.

«Amb els anys, el que ha desaparegut bàsicament ha estat la part de les botigues. Cirici apuntava que les activitats comercials ubicades a les plantes baixes també eren patrimoni nostre, però malauradament no hi ha hagut sensibilitat en aquest sentit i el catàleg de patrimoni no ha inclòs els establiments comercials.»

Barcelona pam a pam es presenta en forma de 27 rutes que ressegueixen la ciutat i més enllà, ja que també ens porten fins a Sitges o Montserrat. En cadascuna de les rutes proposades, Cirici dóna àmplia informació històrica del patrimoni i la situa en el seu context històric, polític i humà. Tot plegat il·lustrat per les fotografies originals d'Oriol Maspons i els dibuixos que el mateix Cirici va fer des de baix dels edificis amb l'objectiu d'ajudar a entendre'n el procés constructiu.

Des de l'any 1971 la ciutat de Barcelona ha viscut moltes transformacions urbanístiques cabdals, especialment a partir dels Jocs Olímpics del 1992. D'aquí en bona part la necessitat de presentar una actualització de la guia *Barcelona pam a pam*. Cirici va morir l'any 1983 i els seus hereus, juntament amb l'editor Joan Sala, van deixar aquesta responsabilitat en mans d'Itziar González Virós.

«Joan Sala, de l'editorial Comanegra, va pensar en mi perquè sóc arquitecta, perquè conec el món de la política com Cirici, i perquè disposava de temps després d'haver presentat la dimissió com a regidora de Ciutat Vella», explica González Virós. «La dimissió havia estat una gran frustració davant la incapacitat de regenerar les coses que no funcionen. Per això, quan em van proposar reeditar *Barcelona pam a pam* vaig sentir que encara podia treballar per la meva ciutat.»

I si com a arquitecta el seu jurament

«La dimissió havia estat una gran frustració. Quan em van proposar reeditar "Barcelona pam a pam" vaig sentir que encara podia treballar per la meva ciutat»

hipocràtic havia estat que mai faria obra nova i només es dedicaria a la rehabilitació del patrimoni arquitectònic, Itziar González Virós es va proposar que la tasca de reeditar la guia d'Alexandre Cirici també tindria el mateix sentit.

«Els monuments no només són edificis, sinó que també poden ser llibres», explica Itziar González. Per això, «aquest llibre té un altíssim valor que jo em vaig proposar restaurar. Per tant, el que anava a fer era una intervenció en el patrimoni i, tal com diu la llei, cal ser molt curosos a no desfigurar el monument i les nostres intervencions han de quedar molt diferenciades de l'original.»

D'aquí que Itziar González Virós hagi fet una rehabilitació gràfica de *Barcelona pam a pam* i que l'hagi complementada amb el llibre annex *Per no perdre peu*, amb descripcions actualitzades des d'una visió personal i crítica, reflexionant sobre la ciutat d'avui. Com que tots dos volums s'inclouen en una capsa, Itziar González Virós reconeix amb un toc d'humor la seva satisfacció perquè se li aguanti l'obra...

Però és que més enllà de l'obra, un altre aspecte que es manté dempeus en aquesta dona són les seves fermes conviccions. Va ser regidora electa del districte de Ciutat Vella de Barcelona des del juny del 2007 fins al maig del 2009, però va haver de presentar la

dimissió davant la manca de suport que va rebre en el seu intent de combatre la corrupció i les dinàmiques perverses de la política.

«Vaig descobrir els límits de l'actual sistema. Era molt impactant ser veïna del barri, haver tingut l'oportunitat de ser regidora, tenir com a arquitecta els coneixements per proposar solucions, sentir que podia ser útil, i en canvi veure que si descobria que hi havia corrupció entre els funcionaris, o descobria que un empresari actuava malament fent mòbing, no podia, encara que volgués, redreçar la situació. I jo em preguntava: si sóc la regidora de Ciutat Vella, perquè no puc influir en el meu alcalde perquè li digui a aquest altre...? Vaig descobrir que en certa mesura l'alcalde no manava, no tenia poder real per canviar aquestes dinàmiques... Es fa tot un muntatge de manera que es posa al capdavant de l'Ajuntament una persona que està en aquest lloc sabent que en les coses essencials i importants no hi podrà entrar...» I afegeix: «La potència econòmica de l'oferta turística (hotels, apartaments turístics, establiments de *fast food*) ha fet que els nostres governants hagin quedat desbordats per les pressions econòmiques.» A causa de la manca de suport de part dels membres del govern, i les amenaces rebudes (fins i tot van entrar a casa seva a robar-li), va acabar presentant la dimissió en concret pel seu desacord amb l'hotel del Palau de la Música i en general per denunciar les mancances de la realitat política municipal.

Amb tot, la seva experiència frustrant en l'àmbit de la política institucional no li pren gens ni mica les ganes de treballar per capgirar les dinàmiques de l'actual sistema. Ara col·labora amb diversos estudis d'urbanisme i arquitectura en matèria de sostenibilitat social, participació, mediació i resolució de conflictes a l'espai públic.

Romeria de cine

Estrena a Catalunya del documental «El Rocío es compartir»

Samuel Gutiérrez
 Barcelona

Una mirada diferent a la romeria més important d'Espanya. Això és el que ha volgut oferir el cineasta Francisco Campos Barba (Barcelona, 1971) en el seu primer llargmetratge, *El Rocío es compartir*, que el 23 de novembre s'estrena en diversos cinemes de Catalunya. El documental de 75n minuts enregistrats durant la romeria al Rocío del 2011 submergeix l'espectador en les profunditats d'una realitat jutjada sovint només per les aparences. «He volgut mostrar el Rocío des de dins —afirma el director—, cosa que mai no s'havia fet. Fins ara s'havia tractat molt superficialment, des d'una perspectiva més folklòrica, sobre els vestits, les cançons... Els mitjans de comunicació se centren gairebé exclusivament en el salt de la reixa o en els famosos. Jo he volgut plasmar que aquesta romeria és un esdeveniment religiós i social on, per damunt de tot, es comparteix i tothom està a disposició de tothom.»

El Rocío es compartir (Quién dijo miedo Producciones) ja s'ha estrenat amb èxit en diversos llocs d'Espanya. Ara ho fa en diverses poblacions de Catalunya, terra natal del director, que va néixer el 1971 a Barcelona fill d'emigrants andalusos. «Com ho va fer el meu pare als anys seixanta —explica Campos Barba—, jo també espero ara poder donar a conèixer aquí el sentiment rociero, que és el mateix sentiment a tot arreu.» Aquest jove català d'arrels andaluses defensa a capa i espasa que «el Rocío de Catalunya no és un Rocío de mentida», com asseguren alguns. «El sentiment, el camí i la fe —afirma— són els mateixos. Sigui la Mare de Déu de Montserrat o la Mare de Déu del Rocío, el sentiment és marià, i el camí arriba al mateix lloc, la fe cap a la Mare de Déu.»

Germandat i festa

Va ser en el si de la família on Francisco Campos va començar a viure des de la seva més tendra infància l'amor al Rocío. «A la família som molt rocieros. De petit —confessa el director—, recor-

do que els meus pares em portaven el diumenge de Pentecosta a l'aldea. La meva mare i la meva àvia preparaven una pila de menjar i llavors el deixaven sobre la taula de la Germandat, perquè tots els qui passessin per davant, n'agafessin el que volguessin. I amb el menjar, també compartien un rosari o un ball...» I afegeix: «Vaig aprendre que el Rocío és una festa en què la gent comparteix tot el que té amb el pròxim. Un dels valors principals del Rocío és la solidaritat i compartir.» Un altre dels aspectes que el va impressionar i que mira de plasmar en el documental és l'absència de classes entre els que conviuen en el camí: «Tots són iguals, no n'hi ha uns més que altres. Al Rocío no importa la condició social.» Sota els vestits rocieros tothom és igual, perquè, des de molt diverses motivacions i interessos, tothom s'uneix en uns sentiments i la devoció a la Mare de Déu.

«Alegria, cansament, germanor i molt de compartir.» Aquests són els ingredients d'un documental diferent que aconsegueix convertir l'espectador en un pelegrí més. Amb la càmera a l'espatlla, Francisco Campos recorre el camí cap a l'ermita del Rocío amb la Germandat de Triana de Sevilla. «Va ser una producció molt dura —assegura—, moltes hores gravant i visitant germandats. El documental ofereix, a més, opinions i reflexions d'estudis en antropologia i sociologia i de devots que no van poder fer el camí.» També compta amb imatges antiquíssimes d'aquesta romeria emblemàtica. «Les històries que s'expliquen —apunta Campos— defugen el món dels famosos que normalment veiem als mitjans de comunicació i se centren en el sentiment rociero de milers de pelegrins, que són els autèntics protagonistes de la pel·lícula.»

Després de més de vint anys dedicats al cinema i al teatre, sobretot com a actor, Francisco Campos Barba inicia ara la seva carrera com a director. Ho fa amb un documental dedicat a la Blanca Paloma, cosa que posa en relleu obertament les seves conviccions religioses: «Aquest documental m'ha reforçat les creences. Perquè per ser un bon rociero, el primer que cal fer és ser un bon cristià.» «La cosa més gran del Rocío és l'amor a la

Mare de Déu —acaba dient Campos—. El Rocío, per a mi, és el cel en la terra.» *El Rocío es compartir* s'estrena del 23 al 29 de novembre a les sales de cinema de Barcelona, Badalona, l'Hospitalet de Llobregat, Sant Boi de Llobregat i Terrassa.

FITXA TÈCNICA

DIRECCIÓ:
 Francisco Campos Barba
EDICIÓ:
 Francisco Campos Barba
GUIÓ:
 Francisco Campos Barba
FOTOGRAFIA:
 Alberto Ojeda Romero
CANTAUTOR:
 Eduardo Palencia
ANTROPÒLEG: Félix Talego

NOVENA DE LA IMMACULADA 2012

Basilica de la Puríssima Concepció
 Aragó, 299 - Barcelona
www.concepciobcn.com

—A les 18.30 h Rosari meditat.

—A les 19h (excepte el dissabte 1 i el dilluns 3), Eucaristia cantada amb predicació.

—Al final, pregària a Maria Immaculada.

DIMECRES, DIA 28 DE NOVEMBRE, a les 19h

Mn. Arturo Migas
 Hi són convidats especialment les Associacions Marianes Solistes Concepció

Mn. Ramon Corts i Blay, rector
 Hi són convidats els comerciants del Mercat de la Concepció i els comerços i associacions de l'Eixample
 Coral Voces Sacrae

DIJOUS, DIA 29 DE NOVEMBRE, a les 19h

Prof. Joan Figueres
 Hi són convidats els infants i els joves
 Coral infantil (Esther Maulini)

DIMECRES, DIA 5 DE DESEMBRE, a les 19h

Mons. Joan Godayol, bisbe emèrit
 Hi són convidats especialment els grups de Vida Creixent i Pastoral de la Salut
 Coral Atzavara (SCIAS)

DIVENDRES, DIA 30 DE NOVEMBRE, a les 19h

P. Enrique Blanco, redemptorista
 Hi són convidats especialment les religioses i els religiosos
 Música: Lumen Dei

Puríssima Concepció 2012

DIVENDRES, DIA 7 DE DESEMBRE
 • A les 12.30h, Celebració comunitària de la Penitència
 • A les 18h, Missa de Vigília. Solistes de la Concepció
 • A les 19h, Primeres vespres solemnes

DISSABTE, DIA 1 DE DESEMBRE, a les 18h

Mn. Ramon Corts i Blay, rector
 Hi són convidades especialment les famílies
 Música: joves de la parròquia

DISSABTE, DIA 8 DE DESEMBRE

• A les 11 del matí, missa solemne. Predicarà el Rev. Dr. Ramon Corts i Blay, rector de la basílica
 • A les 19h, segones vespres solemnes

DILLUNS, DIA 3 DE DESEMBRE, a les 20h

Llibres

Aliment espiritual

El cardenal Gianfranco Ravasi, president del Consell Pontifici de la Cultura, és l'autor d'aquestes reflexions per a cada dia de l'any, on comenta frases de saviesa antiga o recent (des d'Abraham, Ciceró o santa Caterina de Siena, fins a Luis Buñuel o Akira Kurosawa). Aquestes reflexions, que van aparèixer durant tot l'any 2011 al diari *Avvenire*, són un autèntic aliment per a l'esperit per tal de començar la jornada amb ànim renovat i optimista.

Gianfranco Ravasi, *La luz de la mañana*. Editorial Ciudad Nueva, Col·lecció Cultura y Sociedad, 2012, 416 pàg.

Novel·la policíaca

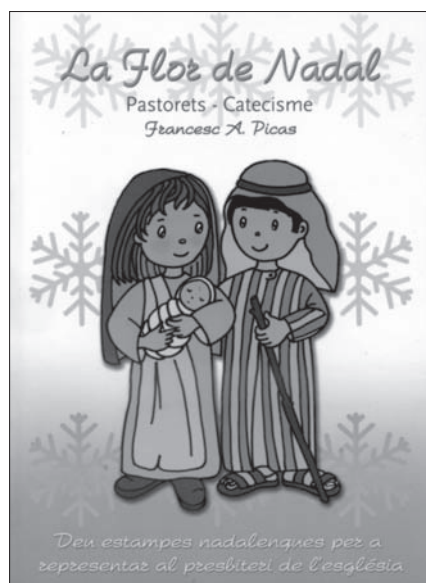
Un guàrdia civil retirat és assassinat. A partir d'aquest moment, la investigació que porta a terme el seu amic i deixeble, el brigada Bevilacqua, obrirà la caixa de Pandora: corrupció policial, delinqüents sense escrúpols... Ambientada en la Catalunya actual, aquesta novel·la policíaca de Lorenzo Silva, mestre indiscutible del gènere, presenta un sòlid retrat de l'ésser humà davant del dubte moral, el combat interior i les decisions equivocades.

Lorenzo Silva, *La marca del meridiano*. Editorial Planeta, Col·lecció Autores Españoles e Iberoamericanas, 2012, 400 pàg.

Catequesi nadalenca

«Teatre al servei del catecisme.» Amb aquestes paraules defineix l'escriptor Francesc A. Picas les deu estampes teatrals nadalenques que constitueixen el nucli del seu darrer llibre. Han estat creades per ser representades en el presbiteri d'una església a càrrec d'infants de diferents edats, acompanyats d'adolescents i d'un cor parroquial. En aquesta obra «recordem la Catalunya d'arrel cristiana, els costums nadalenques i el cançoner popular», afirma l'autor.

Francesc A. Picas, *La Flor de Nadal*. Autoedició, 2012, 94 pàg.

Icona musical

Aquest llibre publica, amb motiu del 50è aniversari d'Els Setze Jutges, una crònica «tendra i irònica» que n'explica l'evolució des de l'idealisme amateur inicial fins al fenomen de masses que va ser la Nova Cançó, amb un acompanyament gràfic excepcional, testimonis, documents i anècdotes. Es tracta del catàleg més complet d'una de les icones més estimades de la represa de la cultura catalana als anys seixanta que farà recordar vivències a molts lectors.

Joan Manuel Escrihuela, David Ferrer i Fermí Puig, *Els Setze Jutges*. Vienda Edicions, 2012, 328 pàg.

Gent de casa

Jaume Almera i Comas, un paleontòleg il·lustre

Fa un parell d'articles que en aquesta secció comentàvem, en parlar del Dr. Bataller, que algun dia hauríem de parlar del canonge Almera. El Dr. Jaume Almera i Comas, doctor, científic, sacerdot, geòleg i paleontòleg, fou el fundador del Museu Geològic del Seminari Conciliar de Barcelona.

Nascut a Vilassar de Mar el 5 de març del 1845, paral·lelament als seus estudis universitaris, va fer els eclesiàstics. A la Facultat de Ciències Exactes, Físiques i Naturals de la Universitat de Barcelona va obtenir el batxillerat de Ciències el 1869, la llicenciatura en Físiques el 1871 i el doctorat en Ciències Naturals el 1874. Al Seminari va acabar la carrera eclesiàstica el 1872 i el 1876 es llicencià en Teologia a València. El 1885 va ser nomenat canonge de la catedral de Barcelona i el 1912, degà de la catedral.

Estudis del Quaternari i dels invertebrats fòssils, des del 1879 era membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, que presidiria entre els anys 1906 i 1908. La seva obra cabdal va tenir lloc el 1874, sota el bisbat de Joaquim Lluç i Garriga, quan fundà el Museu de Geognòsia i Paleontologia. Posteriorment, amb el bisbe Urquinaona i instal·lat al nou Seminari Conciliar, va ser denominat Museu Geològic del Seminari.

Almera i Bofill van ser els pares de la paleontologia catalana. El primer va representar la branca religiosa, amb deixebles com Norbert Font i Sagué, Marià Faura i Sans o Josep Ramon Bataller. L'altra branca, la d'Artur Bofill, era laica i donà homes com Lluís Marià Vidal i Carreras, Pardo i Vaquer, San

Joan Pallarès-Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

Miguel de la Cámara o Lluís Solé i Sabaris. Totes dues branques col·laboraren sempre entre elles. Una tenia com a centre el Museu del Seminari i l'altra, el Museu Martorell.

Almera és autor del primer mapa geològic de la província de Barcelona, editat el 1887, a escala 1/100.000, que posteriorment completaria en fulls d'escala 1/40.000. Almera assolí diversos honors acadèmics en societats locals o foranes, amb seus a Besiers, Roma, Saragossa i Barcelona, però sempre fou un home discret.

Almera, en la seva confecció del mapa geològic, emprengué nombroses excursions per les nostres planes i muntanyes. El seu company pel Montseny va ser ni més ni menys que un sacerdot tres mesos més jove que ell, però amb el qual no havia pogut coincidir al Seminari, atès que un era del de Vic i l'altre, de Barcelona: mossèn Cinto Verdager.

Jaume Almera va morir a Barcelona el 15 de febrer del 1919. Avui, al seu poble, Vilassar de Mar, un carrer, un petit museu, un monument i una escola porten el seu nom. Des del 1965 el Consell Superior d'Investigacions Científiques va anomenar Institut Jaume Almera el departament que tracta de les ciències de la terra.

• Per saber-ne més: Juan Valls Julià, *Dr. Don Jaime Almera y Comas, padre de la geología catalana*. Barcelona, 1982.

Crítica literària

El llenguatge religiós de les pedres

Plau molt assenyalar que en temps tan oportú hagin aparegut les dues edicions d'aquest llibre d'Armand Puig. La primera en català (Pòrtic 2010) i, l'altra, en castellà (El Aleph, 2011). En aquest cas pensem en els aspectes més importants de la persona i obra de Gaudí—el seu món interior, la maduració de les seves conviccions, el progressiu desenvolupament de la seva cultura—també la religiosa, —amb el coneixement de la Bíblia i l'aprofundiment en la teologia— i les característiques, tècniques i artístiques de la seva tasca d'arquitecte, que s'expressen en el llenguatge de les pedres i de les proporcions de la seva obra.

L'autor, biblista eminent, degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, pel seu coneixement de l'Esclat, com a especialista, i de la Teologia, s'ha mostrat ben capaç de realitzar un exercici personal de descobrir el què i el per a què d'aquesta obra d'Antoni Gaudí. Però, a més, ha acudit a les fonts històriques que ens apropen a aquest gran creador, i als escriptors —artistes, erudits, homes d'Església— que, des dels primers moments del projecte fins ara, ens ajuden a interpretar-lo i a seguir-ne l'execució. Amb aquest gran temple, fet de pedra i de natura, Gaudí plasma la Creació, l'Encarnació i la Redempció, temes aquests dos últims als quals ens introdueixen les façanes del Naixement

ARMAND PUIG I TÀRRECH

La Sagrada Família segons Gaudí (Comprendre un símbol)
Pòrtic, 2010, 280 pàg.

i la Passió i ho seran més—esperem que ben aviat— en la de la Resurrecció. I no cal dir, també molt repetidament les figures de Josep, Jesús i Maria —la trinitat de la terra—, que com ha dit un clàssic de l'espiritualitat són com un reflex de la Trinitat del Cel. Interpretant la revelació de Déu, en la naturalesa i en l'Esclat, ho fa de forma entenedora perquè pugui constituir una catequesi, en un llibre diferent, escrit amb arquitectura i escultura, en la que s'ha anomenat la catedral dels pobres i ara, sense deixar de ser-ho, catedral d'Europa, i també del món.

Sense oblidar que l'interès màxim d'aquest llibre és el de la seva relació amb la història, la teologia i l'art com a tal, he de subratllar la novetat que ofereixen les 25 darreres pàgines d'aquest llibre, en un apèndix que presenta uns esquemes gràfics, realitzats per Raquel Sancho, que són com una mostra d'aquest gènere que, dins la comunicació, en podem dir «infografia», que tracta de transmetre la informació, més que per paraules, visualment, amb imatges. Hi trobem maquetes, esque-

mes, mapes i il·lustracions, des de diferents perspectives.

Sabem bé que Antoni Gaudí, a més dels càlculs, amb la matemàtica i la física procurava sempre fer experiments amb mòbils, politges, cordes de diversa mena, i projectà la preparació d'aquelles maquetes que admirem, i tingué sempre presents les perspectives més adequades.

Tal com repetidament s'ha posat de manifest, Gaudí ideà un sistema estructural revolucionari, i va aconseguir, en les seves realitzacions en vida i les que han continuat la seva idea, quan ell ja ha faltat, de crear un espai sagrat que invita a la intimitat i a l'encontre amb Déu, i ha intentat donar a cada element, a cada pedra en particular, amb els dibuixos, els relleus, les notes de color, i l'ajuda de la il·luminació, un sentit religiós.

Torno a dir que en aquest llibre no hi manca res d'essencial, i té a més complements interessants, com les suggeridores fotografies, que ens ofereixen imatges d'un present que, ajudant Déu, mira cap a una completa culmi-

nació, o de la història entranable, amb aquelles emblemàtiques quatre torres, que han estat una materialització de l'esperança, que no ha mancat mai en la realització del projecte, o aquelles en què s'hi pot veure el Gaudí jove i elegant, o el fidel piadós, ja gran, amb el ciri a la mà, sortint cap a la processó de Corpus.

Ferran Blasi Birbe
Capellà i escriptor

Crítica cinematogràfica

El dolor de guarir les ferides

EL PROFESOR

DIRECTOR: Tony Kaye.

INTÈRPRETS: Adrien Brody, Marcia Gay Harden, James Caan, Christina Hendricks, Lucy Liu, Sami Gayle, entre altres.

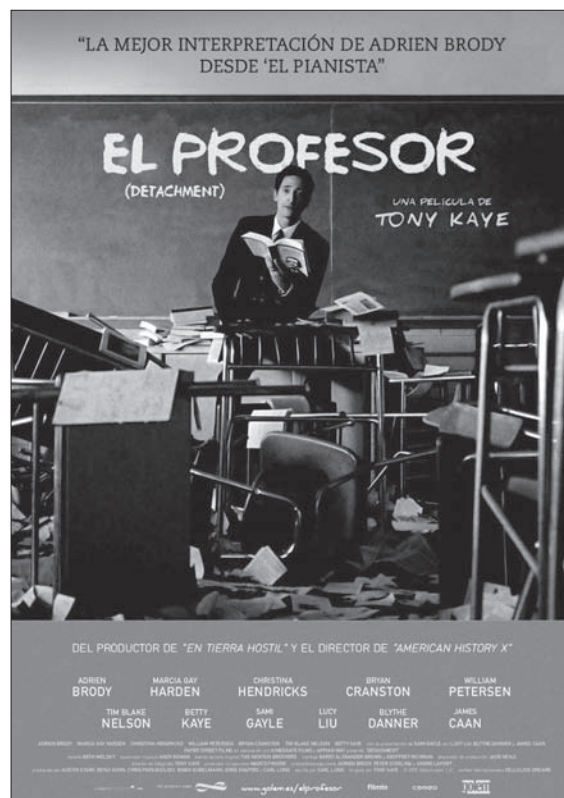
GÈNERE: drama.

97 minuts.

Estats Units, 2012.

Nova proposta sobre la vida dels educadors que conviuen cada dia amb la fragilitat. *El profesor*, el títol original del qual sona més a «desafecció» («*Detachment*»), és una pel·lícula sense concessions, dura però en la qual s'assaboreix l'autenticitat. Una narració que es construeix sobre el límit i les ferides però que transmet veracitat en l'estela de títols com *La classe* o *Profesor Lázhar*.

En un institut nord-americà aterra un professor etern substituït Henry Barthes, espectacular Adrien Brody en la línia de la seva actuació a *El pianista*. Allà es trobarà amb una tripulació destartada amb la directora en ple enfonsament professional i existenci-

al, un company que sobreviu ple de cinisme i pastilles, la psicòloga que està al caire de l'atac de nervis (Lucy Liu), una companya solitària que fa

una maniobra d'aproximació (Christina Hendricks) i un altre professor que cada matí s'aferra a la tanca del pati per sostenir la seva vida a mesura que s'enfonsa el terra sota els seus peus. A l'altra banda de la classe, a la zona dels pupitres, les coses no estan gaire més bé. Els alumnes van repassats i a penes els queden motius per apostar per ells mateixos. No obstant això, la presència d'un professor que sobreviu, surant enmig de l'enfonsament, es converteix en una barca salvavides circumstancial per a alguns. A l'ombra de les seves ales s'apunta també una adolescent —fenomenal la jove actriu Sami Gayle— que exerceix la prostitució al carrer i que es queda una temporada a casa seva. No obstant això, la pel·lícula no encaixa amb el perfil de professor a la manera de «capità, el meu capità».

Si alguna cosa caracteritza la realitat real és que ningú no es deslliura de les seves ferides i que en aquesta ficció els herois no hi tenen lloc.

Tony Kaye (conegut per *American History X*), director independent de la confraria de Wes Anderson o Jim Jarmusch, no està per a concessions en aquesta radiografia radical sobre la crisi antropològica que ens envolta, que no puja dels alumnes als professors sinó que més aviat baixa dels pares als fills com una herència maleïda. Per posar-hi un relat, ja que es tracta d'un professor de literatura, aquest panorama requereix un conte tan terrible com *L'enfonsament de la casa Usher*, d'Edgar Allan Poe que hi apareix esmentat.

No obstant això, no és pessimisme tot el que lluu. En el diagnòstic hi ha una gran dosi de sinceritat: declarada la fi dels herois queden les pel·lícules sobre els resistents. I aquesta pel·lícula ho és. En ella es destapen les ferides, es desinfecten en públic i es deixen a l'aire perquè cicatritzin. L'espectador queda esglaiat precisament per al·ludit, però no queda ni desesperat ni abandonat.

Enmig de la tempesta, on sempre hi ha ofegats i naufrags, els supervivents queden inesperadament i potser misteriosament més forts i més fermes. I al final, curiosament, deslligats significa estimats i capços d'estimar.

Peio Sánchez
Director del Departament de Cinema de l'arquebisbat de Barcelona

Per Francesc Nicolau

Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Actualitats científiques

Canvi climàtic i Antàrtida

Ja sabem que no podem pas riure'ns del canvi climàtic que està patint el nostre planeta. N'hem parlat altres vegades des d'aquesta mateixa pàgina. Però un article que hem trobat informant sobre el que està succeint a les contrades del Pol Sud ens ha donat noves dades sobre les conseqüències del dit canvi. Es tracta del que ha investigat Hamish Pritchard, glaciòleg del British Antarctic Survey, que ha analitzat el que passa a 54 plataformes del gel del voltant del gran continent de l'Antàrtida.

Com sabeu, aquest continent no tan sols es troba totalment cobert de gel sinó que, a més, té plataformes de gel més enllà del seu terreny, afermades en el fons marí, que fan com un mur de contenció per a les glaceres continentals. La descoberta d'aquest estudiós ha estat que s'estan aprimant més de pressa del que hom hauria esperat. Per què? No ha estat tan sols per fusió superficial del gel, cosa sabuda i mínima, sinó perquè per sota també s'aprimen a causa dels corrents d'aigua més càlida que els arriba. I ha estat l'oceanògraf Hartmut Hellmer qui ha trobat el mecanisme que empeny l'aigua cap a la costa amb l'impacte conseqüent en la plataforma gelada, i diu aquest científic que els seus càlculs indiquen que la barrera es desintegrarà cap a finals d'aquest segle.

L'Antàrtida.

I això és important de saber-ho. Aquest aprimament arriba a uns set metres per any. I això acabarà fent desaparèixer la contenció gelada de les glaceres antàrtiques. Si desapareixen les plataformes dites desaparèixerà un fre a aquelles enormes masses de

gel que cobreixen el continent antàrtic i acceleraran la seva marxa cap a l'oceà amb totes les conseqüències que això comporta. La principal és que, si passa això, el nivell dels oceans acabarà pujant uns 3,3 metres. Fins ara el canvi climàtic, amb l'augment de fusió del gel dels dos pols, fa que ja experimenti un augment que és encara relativament lent (entre 1993 i 2003 va ser de 3,1 mil·límetres a l'any, o sigui 31 centímetres en deu anys) però aquest creixement més sobtat tindria efectes de gran escala.

Aquestes previsions no són del tot segures, és clar. Poden influir causes imprevisibles en el procés que s'està desenvolupant. Aquí hi ha un detall que fa pensar. El professor Miquel Canals, de la UB, del grup d'investigació que fa 20 anys que estudia la península de l'Antàrtida, reconeix que hi ha en aquella zona una reducció del gel, però fa notar que cap a la regió més central del continent hi ha un augment de glaç, que s'atribueix al fet que hi ha més evaporació de l'oceà circumdant a causa de l'augment de temperatura, cosa que fa que després hi hagi més precipitacions que són, naturalment, en forma de neu. Nosaltres no hi sabem dir res més. Deixem l'Antàrtida en mans de Déu, però no deixem de parar atenció al que ens diguin els experts.

Certeses científiques i fe cristiana

39. Científics i fe cristiana al llarg de la història

Creiem que els lectors agrairan que, per completar el que dèiem al capítol anterior sobre els científics actuals i la religió, diguem ara alguna cosa del desenvolupament, en general, de la ciència sota la visió cristiana del cosmos al llarg de la història. El que en podem dir reafirma allò que citàvem del professor d'Oxford, P. F. Hodgson, que ens deia que una ciència vigorosa es troba basada en la concepció cristiana del món de la natura. Ha estat, certament, tenint en compte la fe, que ha nascut i ha pres embranzida l'estudi de les ciències de la natura en el continent europeu. No volem deixar de subratllar-ho.

De l'edat mitjana fins al segle XIX

Durant l'edat mitjana gairebé tots els que van escriure a Europa sobre qüestions de ciències eren eclesiàstics. Ho explicàvem al nostre llibre *Església i ciència al llarg de la història* (Claret, Barcelona 2002), cap. 4-14. Entre ells sant Albert Magne de qui H. J. Stadler va dir que «si s'hagués continuat el desenvolupament de les ciències de la natura pel camí emprès per sant Albert s'hauria estalviat a aquesta ciència una marrada de tres segles». Dos d'ells van arribar al solí pontifici: el monjo Gerbert (Silvestre II) i Petrus Hispanus (Joan XXI). I eclesiàstics també eren Roger Bacon (el fundador de l'escola científica experimental d'Oxford), Jean Buridan (professor i dues vegades rector de la universitat de París), Nicol d'Oresme (matemàtic i després bisbe de Lisieux), i Nicolau de Cusa (matemàtic també, que tractà altres temes de ciència, i va ser cardenal de l'Església). Tots ells figuren en qualsevol manual d'història de les ciències.

I canonge de Frauenburg era el qui revolucionà l'astronomia, Nicolau Copèrnic (1473-1543), a l'entrada de l'edat moderna, com ja vam explicar. Pel que fa a Galileu no era eclesiàstic però sí fervent creient i va morir com a bon cristià, no cal dir. Un deixeble seu, Bonaventura Cavalieri (1592-1647), religiós dels «gesuats», fou un matemàtic que deixà una obra important en aquesta ciència. I una obra important i polifacètica va ser la del jesuïta alemany Athanasius Kircher (1601-1680). I dels científics homes d'Església no podem passar per alt ni Jean Picard (1620-1682), fundador de l'observatori astronòmic de París, que era sacerdot, ni Niels Stenon (1631-1687) anatomista i geòleg, bisbe després, que fou beatificat el 1988 per Joan Pau II.

Deixant altres eclesiàstics que van ser figures de la ciència per no allargar-nos massa, diguem que l'enorme avanç que experimentaren les ciències als segles XVIII i XIX va ser obra d'autors cristians, que mostraren que la fe no els era pas obstacle en el seu afany d'aprofundir en el coneixement de la natura. Isaac Newton (1642-1727) era un creient convençut; és cosa ben sabuda. Però potser no es coneix (o no es diu) gaire d'altres. Com, per exemple, André-Marie Ampère (1775-1836), el primer investigador de l'electromagnetisme, catòlic fervorós de tota la vida, que deia en el seu llibre de mort, a un amic que l'assistia, que no calia que li llegís la *Imitació de Crist* perquè se la sabia de memòria. Miquel Faraday (1791-1867), que trobà la manera de convertir l'energia elèctrica en mecànica amb les seves aplicacions, era profundament religiós i humil; no volgué mai cap honor i rebutjà que li fessin un monument. James Clerk Maxwell (1831-1879) també professà la fe

cristiana i deia que només la creació de part de Déu podia explicar la meravella dels àtoms i les forces físiques; a la seva mort es trobà aquesta oració entre els seus papers: «Déu totpoderós, que heu creat l'home a imatge vostra... ensenyeu-nos a estudiar l'obra de les vostres mans perquè puguem sotmetre la terra per a utilitat nostra i enfortir la nostra raó per al vostre servei.»

La llista no s'acaba aquí. Diguem només que Lord Kelvin (o sigui William Thomson, 1824-1907), va dir que «si un pensa prou, es veurà obligat per la ciència a creure en Déu, cosa que és el fonament de tota religió. Trobarà que la ciència no és antagonista sinó una ajuda de la religió».

I hi ha també noms ben cèlebres del segle XX

Encara que les estadístiques del segle passat, com dèiem al capítol anterior, mostressin que més del 40% dels homes de ciència eren ateus, hem de notar que precisament els que més sobresortiren i contribuïren al progrés científic no ho eren. Per exemple els quatre següents:

Marie Curie (1867-1934), la descobridora del radi, dues vegades premi Nobel, de Física el 1903 i de Química el 1911, va viure sempre com a cristiana que era, i cristianament va morir, segons ens explica la biografia que en va fer la seva filla Eva. Max K. E. L. Planck (1858-1947), autor el 1900 d'aquella famosa equació vàlida per les transmissions energètiques de totes les longituds d'ona i premi Nobel de Física el 1918, escriu que les lleis i constants físiques de la natura no són creació de l'home; Déu apareix com el fi últim en la ciència i el principi de la religió. La raó suprema

de l'ordre en el món s'identifica finalment amb el Déu de la religió. I textualment exposa: «Hem de proposar-nos sempre no afluixar mai en la lluita que mantenen ciència i religió juntes contra l'escepticisme i el dogmatisme, contra la no-creença i la superstició, i el lema d'aquesta lluita ressona des de sempre i en el futur: cap a Déu.»

Werner K. Heisenberg (1901-1976), creador del cèlebre principi d'indeterminació en física quàntica, premi Nobel de Física el 1932, deixà escrit això: «Mai no m'ha semblat possible rebutjar el contingut del pensament religiós com a part, simplement, d'una fase superada de la consciència de la humanitat, com una cosa que s'hagi de deixar de banda en endavant... al llarg de la meua vida m'he sentit impulsat una i altra vegada a meditar sobre la relació entre ciència i religió.» No es professa creient del tot, però és ben clar que no el convenç l'ateisme.

Erwin Schrödinger (1887-1961), autor de l'equació d'ona, premi Nobel de Física el 1933, en un dels seus escrits parla del que és abastable i del que és inabastable i de l'harmonia que hi d'haver entre totes dues coses. Afirmar que la ciència no pot destruir l'esperit, i els aspectes materials i espirituals de la realitat, sentiment i raó, formen una unitat. No parla, com veieu, com ho fariem nosaltres, però és ben clar que aquest físic estava obert a la transcendència. Després d'aquests quatre en podríem citar encara d'altres del segle XX de no tanta altura. No cal que ens hi entretinguem. Només en resta un dels importants de debò: Albert Einstein. Creia en Déu aquest gran científic? S'ha dit que era ateu, però la resposta exacta no és tan senzilla i per això serà bo analitzar el seu pensament amb detall al pròxim capítol.

Des del carrer

EL JOVE CLARETIÀ JOAN BOVÉ I DURAN ACABA DE FER ELS SEUS VOTS PERPETUS

«La donació completa a Déu m'ha donat una llibertat total»

Samuel Gutiérrez

Enamorat de Crist i del proïsme, el claretià Joan Bové va celebrar el 20 d'octubre passat a Vic la seva professió perpètua. Amb els vots definitius, aquest jove deixeble de sant Antoni M. Claret confirma una crida rebuda des de la més tendra infància. En el seguiment radical de l'Evangeli, Joan Bové ha trobat la felicitat per a la seva vida. «El sí definitiu al Senyor —assegura— suposa una entrega generosa i volguda a consciència, on les renúncies queden superades amb escreix per l'amor de Déu.»

No és habitual trobar avui un jove de 32 anys fent un compromís per a tota la vida amb una comunitat religiosa. Com el vius?

El compromís definitiu al seguiment de Déu a través de la congregació claretiana és un procés que he experimentat al llarg dels últims anys. Penso que es va gestant en la quotidianitat. Per a mi, el repte i l'estímul és viure-ho diàriament.

Et sents anant contra corrent?

Certament avui costa més assumir compromisos definitius, potser per la por o per la suposada llibertat que es creu posseir en no estar vinculat totalment amb alguna persona. Personalment he experimentat com la donació completa a Déu m'ha donat una llibertat total, és a dir, he redescobert una llibertat de cor desconeguda.

Què et va portar fins a la família claretiana?

La meua relació amb els claretians va començar, segons diuen els pares, quan em van portar al col·legi Claret de Valls amb 3 anys. Gairebé tota la vida he estat vinculat als claretians. L'aspecte que més m'atreu del carisma claretià és l'esperit missioner de sant Antoni Maria Claret, bàsicament, com dona respostes creatives a les dificultats del seu temps, per exemple, la creació de caixes d'estalvis per ajudar els més pobres quan era arquebisbe de Cuba...

En aquest moment actual, tan marcat per la secularització i per la crisi econòmica, què et sents cridat a aportar a l'Església i al món?

Sens dubte el moment socioeconòmic és ben complicat, com també la secularització. Crec molt significativa una de les traduccions de «crisi» en xinès que vol dir oportunitat. Així, doncs, davant d'aquesta realitat cal ser optimista i no

perdre l'esperança. Penso que la clau dels cristians en aquest entorn és el testimoni vital en tot el que fem, és a dir, la coherència de vida. O com diu el bisbe claretià Pere Casaldàliga: «Només sent honestos canviarem el món.»

Sant Antoni M. Claret va ser pioner en la tasca d'evangelització per aquestes terres i moltes altres. És la nova evangelització una de les teves prioritats?

La nova evangelització és un estímul per poder estendre el missatge de l'Evangeli a tothom, en especial, als creients que estan en contacte amb no creients. Crec en la importància de dedicar-hi esforços per poder crear unes comunitats de fe vives i compromeses amb l'Evangeli.

Després d'estudiar Teologia, inicias ara el Postgrau en Comunicació Institucional i Religió en l'Era Digital. Per què consideres important, gairebé imprescindible, avui la formació en comunicació i noves tecnologies?

La nova evangelització implica utilitzar els mitjans que habitualment fa servir la societat per comunicar-se o per rebre informació. En aquest sentit és vital la utilització de les noves tecnologies. Al igual que Claret que fou impulsor de la llibreria religiosa, avui ens toca, sense por, esdevenir transmissors de l'Evangeli amb tots els mitjans possibles.

Pensant-ho millor

Núria Gispert Feliu

Membre del Consell Assessor de la Fundació Pere Tarrés

Viure de cara a l'eternitat

El dia de Sant Francesc de Borja vaig llegir l'evangeli de Lluc (9,57-62) per preparar-me per participar en l'Eucaristia. L'evangeli del dia era: «Jesús fa camí, i un dels que el segueixen li diu: "et seguiré arreu on vagis".» Jesús sense embuts li diu clarament que no té on reposar el cap.

A un altre que el convida a seguir-lo, diu que primer el deixi anar a enterrar el seu pare. Jesús li respon: «Deixa que els morts enterrin els seus morts; tu vés i anuncia el Regne de Déu.» Aquestes últimes paraules les vaig trobar molt dures i em va costar molt arribar-les a entendre.

Nosaltres pensem molt poc en la mort, en l'eternitat. Vivim la temporalitat, tenim moltes presses. Precisament amb aquestes paraules Jesús ens diu que hem de fer entrar Déu dintre del nostre cor perquè d'aquesta manera veurem coses que no veurem en la superfície.

Hem d'intentar posar eternitat en la nostra vida. Per què desapropiar les nostres preocupacions, alegries, el dolor, la pobresa... Per què ho mirem tot sempre des de la temporalitat? Crec que és important en la nostra pregària tractar amb l'eternitat. Per què no demanar més fe que duri fins a l'altra vida? No ens faci por la mort. El cardenal Newman deia: «La mort no és un destorb, és un pas.» Estiguem sempre atents a la crida que Déu ens fa en tot moment, a les diverses circumstàncies a les quals la vida ens empeny.

Si no som capaços d'aturar-nos en moments determinats, no tenir pressa, posar-nos en contacte amb Déu, parlar-li de tu a tu, obrir-nos al Transcendent, és molt segur que Jesús ens respongui el que li va dir a l'altra persona que el seguia el mateix dia en el qual Lluc ens explica aquest evangeli: «Ningú que mira enrere quan ja té la mà a l'arada no és bo per al Regne de Déu.»

Rauxa

La llei dels usurers

La Unió Europea ha advertit Espanya d'una obvietat: la seva llei hipotecària és abusiva. Ja fa anys que la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca denuncia que la legislació espanyola és l'única que obliga els propietaris a continuar pagant el pis quan l'han perdut. Ara, la pressió social d'aquesta entitat, l'advertència de Brussel·les i un seguit de lamentables suïcidis han fet que el govern espanyol i el partit majoritari de l'oposició hagin mogut fitxa.

El resultat, però, no és la modificació d'aquesta llei tan injusta, sinó una moratòria en els desnonaments,

i tan sols per a uns casos molt concrets. Els afectats i l'opinió pública s'han mostrat decebuts per aquest acord tan poc atrevit que, això sí, ha agradat a bancs i caixes. Moltes d'aquestes entitats bancàries són les que repartien grans sumes entre directius i consellers mentre els ciutadans, inclosos els desnonats, els hem hagut de rescatar el negoci; els mateixos bancs i caixes que han estafat els seus clients, sobretot els pensionistes, amb el famós frau de les preferents. Això no és economia, ni és negoci, ni visió empresarial: és usura.

Eduard Brufau

